

ŐSZIKÉK XXI.SZÁZAD

MŰVÉSZET • IRODALOM • ONLINE ANTOLÓGIA 2016

Az *Őszikék-díj* bronz plakett
Návay Sándor szobrászművész alkotása

A címloldalon
Papageorgiu Andrea: *Virágzás* című festménye

© Szerzők, témaképek alkotói & Vásárhelyi Látóhatár [Hód-Biotech] Hód Kiadó

ISBN 978-963-12-4923-1 epub
ISBN 978-963-12-4924-8 pdf

ŐSZIKÉK XXI. SZÁZAD

Művészet – irodalom. Válogatott versek, esszék és novellák. Online antológia 2016.[elektronikus dokumentum] / [Szerk. és előszó: Benák Katalin.]; [Közreadja: Hód-Biotech; Hód Kiadó – PDF szöveg – Hódmezővásárhely, 2016. p. 194

Hozzáférés: URL:[http:// www.vasarhelyilatohatar.hu](http://www.vasarhelyilatohatar.hu)

ISBN 978-963-12-4923-1 epub

ISBN 978-963-12-4924-8 pdf

ŐSZIKÉK XXI.SZÁZAD

MŰVÉSZET – IRODALOM

ONLINE ANTOLÓGIA
2016

TARTALOM

Benák Katalin: Előszó	8
---------------------------------	---

Művészek — Témaképek

Czene Márta — Csak egy pohár	12
Erdős Péter — Naplemente aratáskor	28
Hézső Ferenc — Állatbarát	42
Kéri László — Áttörés	58
Nagy Attila — Műterem	76
Návay Sándor — Don Quijote	86
Papageorgiu Andrea — Virágzás	92
Sonkoly Tibor — Képzelt esti séta	104
Szabó Klára Petra — Indigó	124
Szurcsik József — A tulajdonos	134
Szvet Tamás - Takahashi Atsuko — Ontakesan Emlékmű	148
Zoltai Attila — Fél pohár aszú gyertyafényben	158

Versek, esszék, novellák

Ács Gergely

Ébredés	51
Ha a szobrok beszélni tudnának	81
Álmok	130

Albert-Lőrincz Márton

Ilyen a testem	15
Kővilág	150

Arany-Tóth Katalin

Csak egy pohár	16
Kőbe zárva	78
Indigó	126
A tulajdonos	136
Gyertyafény és mámor	160

Balázs F. Attila

Ólompohár	17
Jelentésnélküli táj	46
Virtuális macskakövek	108
Tenger	127
Kamatozik az idő	137
Túl a falakon	161

Bauer Krisztina

Áttörés	70
Fél pohár aszú gyertyafényben	167

Bertók Éva	
Álarcok mögött	151
Csata Ernő	
Aratás után... csendélet	30
Tavas	94
A sors	152
Fél pohár aszú	163
Csíkos Diána	
kő-hamu-árny	153
Csipes Beáta	
Gyertyák és évek	162
Dani Imre	
Hogy szeretnék...	44
Béküljtek meg!	60
Nyár...	95
Míg élsz...	138
Én, a homo manipulátor	140
Diószegi Szabó Pál	
Don Quijote hazatér	88
Egész nap kutatnám.	106
Domonkos Nikolett	
Virágzás	99
Erdős Olga	
Képzelt esti séta	109
Fejesné Móri Ágnes	
Tündérzug	102
fényesi Tóth János	
Mint válladról	18
Lélegző föld	31
Kétezer-tizenöt évre rá	47
Zsoltár.	96
Tű fokán	110
Gregusné Dávid Katalin	
Fél pohár aszú gyertyafényben	169
Gyenes Klára	
Szeglet-sor	19
Haranghy Géza	
...csobbanni tisztán...	20
...lustán jön az alkony...	32
...valami mindig vár...	79
...puha árnyak vállán	111
...barna pilleszárnyán...	128
...fogytán a térerő...	139
...abban a régi dalban...	164

Juhász Anikó	
Áttörés	62
Kabai Marianna	
Naplemente aratáskor	33
Kis Angéla	
Indigó	129
Kiss Erzsébet Janka	
Elrepült felettük az idő	72
Koncz Edit	
Naplemente aratáskor	39
Kovács Szabina	
Úton	48
La Mancha lovagja	90
Kőszegfalvi Ferenc	
Arany alkony	34
Kránicz Szilvia	
Lángok	35
Csók reggelire	165
Matuszka Máté	
Betelepítvény	142
Nemes Tekla Luca	
Az öreg fügefa titka	117
Palotás Zsuzsi	
Egy pohár eső, egy csepp vér	25
Pataki Anett	
..csak egy pohár...	23
Jónás	54
Műterem	80
Rácz Éva	
Virágzás	97
Róna J. László	
Lélek köve	83
Ismét, megint	112
Salánki Anikó	
Kép az állványon	73
Szabó Erzsébet	
Egyedül vagy	113
Száva Csanád	
Ontakesan Emlékmű	154
Szelinger Kornél	
Csak egy pohár	21
Áttörés	63

Szilágyi P. Katalin	
Tubi.	57
Takács Norman	
Képzelt esti séta.	114
Tóthárpád Ferenc	
Fogyó jambusok.	37
A vesztem az	68
A fosztogató	91
A nagy kronométer	98
Ugrai Kata	
A csokoládésdoboz.	120
Váradi József	
Ami az enyém, az is marad	145
Várkonyi Kitti Katalin	
Állatbarát	50
Képzelt esti séta.	115
Vass Antónia	
Az angyalarcú.	122
Vass Veronika	
Csak egy pohár	24
Naplemente aratáskor	38
Duška, VRHOVAC	
Oslobadanje u Via del Corso	64
Felszabadulás a Via del Corsón (Ford.: Kovács Jolánka)	65
Wilhelm József	
Törődés	66
Körforgás	116
A férfi, aki megkaparintotta mások elől.	147
A pillanat szülte „hős”	156
Zsatkovics Edit	
Táncvarázslat.	69
Beteljesülés	155
Aszú gyertyafényben	166
Szerzőink — Biográfia és alkotói vallomások	171

ELŐSZÓ

Az *Őszikék XXI. század* irodalmi pályázat válogatott műveiből szerkesztett antológiát *tartja kezében* az olvasó, mely a *Vásárhelyi Látóhatár* folyóirat ötéves évfordulója alkalmából tekintés a kortárs irodalom és művészet lokális határain túlra.

Tizenkét témakép és alkotói, akik európai szinten is az egyik legnagyobb múltú művészeti seregszemle, a Vásárhelyi Őszi Tárlat díjazottjai: Czene Márta, Erdős Péter, Hézső Ferenc, Kéri László, Nagy Attila, Návay Sándor, Papageorgiu Andrea, Sonkoly Tibor, Szabó Klára Petra, Szurcsik József, Szvet Tamás – társalkotója Takahashi Atsuko – és Zoltai Attila, kiknek művei ihlették az antológiában megjelenő írásokat.

Felhívásunkra hét országból – Anglia, Ausztria, Magyarország, Németország, Románia, Szerbia, Szlovákia – több mint kétszáz pályamű érkezett.

Rendkívüli élmény volt az *Őszikék* megvalósítása, átérezni, amint a művészi alkotások a szerzők által új megközelítésben kerülhetnek be a köztudatba.

A művészek, írók, költők műveinek köszönhető, hogy találkozott a vizuális költészet és a verbális képzőművészet, üzeneteit egyesítette az *Őszikék*, – bronzba öntötte Návay Sándor szobrászművész, mely egyben az *Őszikék*-díj – folyóiratunkat szimbolizálva jelként marad meg a lokális, s talán a regionális idővonalon is...

Nem túlzás azt állítani, hogy az *Őszikék* művei tükrözik a XXI. század kortárs irodalom azon témáit, melyek napjaink emberét is foglalkoztatják (béke, tradíció, nemzeti kultúra, globalizáció, emberi méltóság, szerelem, szabadság, tisztesség...),

*Tisztaság, Erkölc, hova tűnt az Érdem,
mind nevetség már, hol a régi (M)Érték,
annyi feslettség van e kis világban,
túl kicsi Földünk!*

(Diószegi Szabó Pál: *Don Quijote hazatér*)

és keresik a megoldást:

*Ám előbb, együtt, de
végleges – végleg,
béküljetek, mondom
béküljetek meg!*

(Dani Imre: *Béküljetek meg!*)

A szerzők identitásbeli háttérét megismerve, s azt az általuk megjelenített irodalmi alkotásokkal összevetve elgondolkodtató következtetésre juthatunk. Kiemelendő a magyar nyelv, kultúra ápolása első- vagy másodgenerációsként az anyaország határain túl; szórványban vagy tömbben élő magyar környezetben, esetleg teljesen más nyelvi kulturális közegben.

Így amikor az identitásról beszélünk, föltétlenül figyelemmel kell lennünk más nemzetek kulturális emlékezetére is.

*A kép s a vers átüt minden burkot, vértet,
mint héját a kozmikus tojásnak, melyből egyszer majd
újjaszületünk.*

(Duška Vrhovac: *Felszabadulás a Via del Corsón*)

Fontos a nyelvi korlát feloldása, hisz általa is közelíthetnek nemzetek, alkotók, a mindennapok emberei, melyre nagyszerű példa a Kéri László: *Áttörés* című festménye által motivált Duška Vrhovac: *Felszabadulás a Via del Corsón* című verse, szerbről magyar nyelvre átültetett változata Kovács Jolánka műfordító kiváló tolmácsolásában. Hangsúlyozandó, hogy a mű jó fordításban kerüljön az olvasók kezébe, mint jelen esetben, hisz általa kapjuk az első és meghatározó betekintést egy másik nemzet kultúrájába, ugyanakkor a magyar nyelvi, irodalmi kultúránk megszerettetésének, megismerésének is legjobb záloga a más nemzetek nyelvein megjelenő kiváló műfordításaink. A Kéri László festményére ihletett vers ma már olasz nyelven is hallható a YouTube-on a <https://youtu.be/YyxwChmfPL4> elérési úton.

E különös nyelvi szimbiózisban élhet, fejlődhet tovább a nyelvi, irodalmi kultúra, amint a művészet, az irodalom is – amellet, hogy gyönyörködtet –, újradefiniálja önmagát, választ keres a társadalmi kihívásokra. Duška Vrhovac szerb költőnő, a Világ Költői elnevezésű szervezet szerbiai nagykövete és európai alelnökének levele:

"Tisztelt Benák Katalin!

Köszönöm a megtiszteltetést, amiben az Ön folyóiratának bíráló bizottsága, és Ön is részesített, a Felszabadulás a Via del Corsón című versemnek ítélve az első helyezést az idegen nyelvű vers kategóriájában. Ugyanitt köszönetemet fejezem ki Kovács Jolánkának is, aki versemet magyar nyelvre fordította.

Örömmel tölt el, hogy költészetemmel én is részese lehetek egy eseménynek, amely a művészet különböző formáit egyesíti, s egymás felé közeledésükre és közreműködésükre utal.

Ugyanakkor, igazán sajnálom, hogy nincs lehetőségem október 2-án személyesen is részt venni az ünnepélyes díjátadáson, de remélem, adódik majd alkalom, hogy ellátogassak az Önök városába, megismerkedjek annak irodalmi és kulturális életével, valamint személyesen Önnel is. Az én fegyvereim: a szavak, a költészet és a művészet, az én nyílt szívem és lelkem, amely a békéért száll síkra, a szabadságért s az emberek és a nemzetek közti szeretetért és megértésért. Ez a szív és ez a lélek jelen lesz Önökkel a díjátadás napján.

Ezért, kedves Katalin, arra kérem, üdvözölje a nevemben a pályázat többi résztvevőit, a díjazott írókat és a művészeket, kiknek alkotásai annyi költészet- és művészetkedvelőt megihlettek, és akik jelen lesznek a hódmezővásárhelyi Németh László Városi Könyvtárban, hogy Önnel és az Önök szerkesztőségével osztozzanak egy szép és hasznos kulturális és művészeti esemény örömeiben.

A legszebbeket kívánva, szeretettel küldöm üdvözlétemet Belgrádból: Duška Vrhovac

Belgrád, 2015. szeptember 29."

Az Őszikék felemelő pillanatai közé tartozik, amint a művészek segítőkészsége is megnyilvánult. A *Művészek — Témaképek* fejezet őket mutatja be. Többségük különdíjjal jutalmazta a műveikhez írt versek, novellák közül az általuk legkifejezőbbnek vélt írásmű szerzőjét.

Az online antológiába a zsűri által *idegen nyelvű vers, vers és novella kategóriában* Őszikék-díjjal elismert, *zsűrinként a legjobbnak vélt 15 vers, novella és esszé, a művészek által különdíjban részesített és a kiállítás témaképeihez írt legkifejezőbb versei* kerülhettek. A többműves szerzők írásaiból is válogattunk, tartva az arányt, egyben próbáltunk lehetőséget adni a kezdő, tehetséges alkotók bemutatkozására is.

A *Szerzőink* rész, a biográfián túl személyes vallomásokat is tartalmaz; bepillantást engedve az írói, költői világba.

Az *Őszikék XXI. század* művészeti, irodalmi online antológia korunk hű leképezése a 12 témakép mentén, mely számtalan fordulatban gazdag verssel és prózai művel ajándékozza meg az Olvasót!

Hódmezővásárhely, 2016. február 20.

*Benák Katalin
szerkesztő*

MŰVÉSZEK

TÉMAKÉPEK

VERSEK

ESSZÉK

NOVELLÁK

CZENE MÁRTA

FESTŐMŰVÉSZ

Budapesten születtem, 1982. június 18-án

Tanulmányok:

Tanulmányaimat apám, Czene Gábor műtermében kezdtem

2003 – 2008 MKE tanár szak

2004 – 2008 Áthallgattam az MKE Intermédia tanszékére is

2001 – 2007 MKE festő szak

2002-től ELTE BTK Művészettörténet szak

1997 – 2001 Képző- és Iparművészeti Szakközépiskola, Budapest

2005 Erasmus-ösztöndíj, Milano Accademia di Belle Arti di Brera

2003; 2004 Tihany International Postgraduate Program,

(Az MKE és a Goldsmiths College, London szervezésében)

Tagság: 2007-től az FKSE-nek

Díjak:

2013 Smohay-díj, Tornyai-díj

2011 Strabag Artaward International

2009 – 2011 Derkovits-ösztöndíj

2009 Oktatási és Kulturális Minisztérium díja (56. Vásárhelyi Őszi Tárlat)

Fővárosi Önkormányzat Művészeti Kuratóriumának ösztöndíja:

Frankfurt am Main

2007 Mobilnet Pályázat (MKE) I. díj Endre Béla-díj (Az 54. Vásárhelyi Őszi Tárlat II. díja)

2005 II. OMDK, 2. díj

2004 Barcsay-díj

2003 – 2004 Köztársasági Ösztöndíj

Egyéni Kiállítások:

2015 "Kilátás" Szent István Király Múzeum, Székesfehérvár

2014 „Fade in” Inda Galéria

„Átjárás” Tornyai Múzeum, Hódmezővásárhely

2012 "Timeline" Inda Galéria, Budapest

"Opere Recenti" Galleria "del Carbone", Ferrara

Szerb Templom Galéria, Balassagyarmat

2011 "Nachbild" Strabag Artlounge, Wien

2010 "Fókusz" Inda Galéria, Budapest

"Teaser / Előzetes" Vaszary Képtár, Kaposvár

2008 „Párhuzamos vágás” Inda Galéria, Budapest

2007 „Képzelt terek” Szinyei Szalon, Budapest

2006 „Kép Kapcsolat”, K.A.S. Galéria, Budapest

2004 Cadre Rouge, Art'otel, Budapest

Forrás: www.czenemarta.hu

Ajánló:

Nagy Imre: Szubjektív gondolatok az 56. Vásárhelyi Őszi Tárlatról.

in: Vásárhelyi Látóhatár 2010/1. 34. p.

Őszikék 21. század — Témakép

CZENE MÁRTA

Csak egy pohár...

akril, olaj, farost

72 x 143 cm

Az Őszikék-díj bronz plakett
Návay Sándor szobrászművész alkotása.

ALBERT – LŐRINCZ MÁRTON

ILYEN A TESTEM

Ilyen a testem.
Vegyétek, étek. Vétek
feltámadáskor.

Czene Márta témaképéhez írt legjobb vers – kiállítási díjazott

ARANY – TÓTH KATALIN

CSAK EGY POHÁR...

Benned felejtett kacér kíváncsiságom
csak egy pohárnyi élmény maradt: hűlt helyed
emlékké sárgul, bár itt maradt névjegyed.
Ablakom átlát a múlt boldogságon:
távolodó lépted engem is elvezet.

BALÁZS F. ATTILA

ÓLOMPOHÁR

Kifeszített kötél a két agyfélteke között
ki egyensúlyozik rajta?
cseresznyepár piroslik fülein
kristály szárnyai alatt meggörnyed
zsebéből a tőke kandikál
szájában virág
a szirmokat tépkedi valaki
szeret - nem szeret – szeret - nem szeret
a kamera közelít
kifejezéstelen arc
riadt szempár
lobogó gyertyaláng tükröződik
női kéz ólompoharat nyújt
benne két könnycsepp
becsapódik az első repülő
aztán a másik
a hatalmas orgona kísérteties hangokat
ont magából
láthatatlan kéz babrál a regiszteren
ez a valóság nem az enyém
a kristálysárnyak a süllyesztőbe kerülnek
a cseresznye húsa ropog fogunk alatt
mosolyogva viszem szájamhoz
a poharat

FÉNYESI TÓTH JÁNOS

MINT VÁLLADRÓL

Válladról omlott, hámlott vakolat
lepled. Azt mondtad csak egy pohár,
és maradtál éjszakára.
A reggel fénye
mellbelökött,
a világítóakna
szinte
felrobbant,
összeszorított térded közt
remegett a betonszürke pamut párolgása.
Festettem,
festetted,
festettük
harmadik
személy nélkül, körmöd alá kéjesen hasítódott
ágyékom finom selyme.
Összefogott hajadba bújtam,
kint megdőlt az Idő, és rácsúszott
a pergő festéktől rejtjeles ablakkeret
monotonságára.

GYENES KLÁRA

SZEGLET-SOR

szegletén a létnek, érvek ...
mint cseppekben rám dermedt ítélet
száradnak bőröm alatt,
hullnak lelkemről hámban,
mint idő hull elnyűtt vakolásban
s az ablak túli pántban
az üveg falán át bámulnak utánam
remények, pro- és kontra érvek
védőbeszéd, nekem ítélték,
holnapok, elhullott mában,
az el-innen szótagú hallgatásban,
utolsó cseppekbe zárva
ütnek tanyát csigolyámba,
s a pohár meddő falába
hagynak rejtjelet magára

HARANGHY GÉZA

Csobbanni tisztán mint lélek a lélekben
csobbanni a lét tiszta tavaszában
kortyolva mindenségfényéből
s hinni a szem fénylő sugarában.

Ily kevés kell
s dús gazdag az élet

egy pohár víz
tisztá mint a lélek

ne érje bántás
ne érje vétek

egyek ők

egy pohár víz, s
egy nyíló női lélek

ím ennyi az élet.

CSAK EGY POHÁR

Te karcsú vagy mint női test,
simogatón ölel kezével halandó,
hamar születted korunk hajnalán
a neved pohár, funkciód állandó.

Hosszú, kalandos életed során
agyag, fém, üveg alakot öltöttél,
később kristály kecses testében
szalonokban víg estéket töltöttél.

Biztosan tartod a folyadékot –
szőke szem, pohárra csodálkozol,
szomjazó ajaknak nedűt kínálva
kérő, puha tenyérbe lopakodol.

Hajlékonyság, találó női szépség
pohárral súgva, töprengsz léteden.
Szép a vállad és hattyú nyakad
alakod, mit ölthetsz, végtelen.

Vad, szilaj férfierő fekete cipője
ó, te nem tudhatsz róla ennyit:
hogyan borban, akik mérget ittak
Halál lelke csókolta valamennyit.

Nos, mi vagy te? Emberi találmány,
Ki meztelen térdre mosolyogsz?
A lány bársonyos kéz azt kérdi,
mi van, mivel még előhozakodsz?

Az ódon épület vigyázó ablaka
tekint e női hátra, ez lehangoló,
vidámságot ez az edény adja,
csak egy pohár: derűje állandó.

PATAKI ANETT

Csak egy pohár...

Adja már ki!

Attól hogy nő,
még ihat bárki.

Nem szép, ha részeg?

Maga sem az, tényleg!

Csak nem a munka közben
mártja meg orrát a sörben?

Csak egy pohár...

Nagykorú vagyok,
hiszi, nem hiszi,
borravalót is hagyok.

Kimelegettem, repül a ruha,
egy ilyen helyen ez nem fura.

Ám hiába vetkőzöm, nem látja,
hogyan a lelkemet át mi járja.

Csak egy pohár...

Ide hát vele!

Valami erőssel
legyen telve tele.

Potyog a vakolat szívem faláról,
De olyan lassú ez magától!

Majd a szesz lemarja róla;
Egye csak szürkére és fakóra!

VASS VERONIKA

CSAK EGY POHÁR

s lám csillogásom testem végre ledobta magáról, magától,
magamtól pedig kérdelem, mit jelent a fény és a tény,
hogyan kopott lakásomon kívül a kulcsin kinként
toporog a város zajos villogásában máttól
ruhám, ha akar holnap akár kopár
vele üres tekintet mereng
s dereng egyik kezem
csak egy pohár
már
csak egy pohár
már csak egy pohár

PALOTÁS ZSUZSI

EGY POHÁR ESŐ, EGY CSEPP VÉR

Az eső nagy cseppekben esett. Kopogott a háztetőkön és egyre nagyobb pocsolyákat varázsolt a gyalogosok lába alá. A fákról csurgott a víz, az ereszekből pedig vízesésként zúdult a többnyire teli vödrökbe. A felfüvezett kertekben a bokrok alatt már elkezdett megállni a víz és szépen lassan lazította fel a földet. Esett és nem úgy tűnt, hogy egyhamar vége szakad a zivatarnak.

– Ezt nem lehet elhinni! – szakította meg az esőcseppek monoton ütemét egy női hang. – Bert! Tartsa már rendesen azt az ernyőt! Nem értem miért nem lehetett megállni az épület előtt! Egészen felfoghatatlan! – folytatódott a szitkozódás.

– Elnézést Kornélia kisasszony, tudja, hogy a börtön területére nem lehet behajtani. – hallatszott egy mély, határozott, de mégis alázkodó hang.

A sarkon feltűnt egy fekete esernyő alatt egy öltönyös férfi, aki csurom vizesen minden igyekezetével próbálta a nő fölé tartani az esernyőt és egy huszonéves hölgy, aki elegánsan lépkedett belekarolva a férfibe, aki kihúzva magát magabiztosan nézett előre. Fehér kosztümöt viselt, aranybarna sálát pedig fel-fel kapdosta a szél.

– Holnap remélem nem lesz ekkora vihar! Ha esik, komolyan mondom nem jövök vissza! Erik tud várni, ideje az bőven van! – jelentette ki Kornélia. Ekkor már odaértek a hófehér limuzinhoz, amiben a sofőr várta őket. Széles mosoly ült az arcán, barátságosan üdvözölte az épp beszálló Kornéliát.

– Jó estét kisasszony! – köszönt.

– Azt hiszi, hogy ez mulatságos? Komolyan azt szeretné mondani, hogy a fél várost át kell gyalogolni, míg kocsiba ülhetek? – fakadt ki Kornélia, miután kényelmesen elhelyezkedett és magára terítette az odakészített takarót.

– Kérem szépen, eszemben sincsen tréfálni. Viszont a Galagonya lakópark területére csak engedéllyel lehet behajtani. – szabadkozott a sofőr.

– Jól van, csak induljunk már! – mondta, majd bekapcsolta a rádiót és hátradőlve merült el a lassú dallamokban.

A limuzin csaknem egy órán át szelte az országutat, mire beérkezett a fővárosba. Az éjszakai fények csak úgy vibráltak mindenfelől. A hangos klubok, a színházak előtt várakozó tömegek és a villogó reklámfeliratok mellett elhaladva, majd befordulva egy szűk utcába megálltak. A város egyik legrégebbi lakónegyedében voltak. Bert rögtön az ajtóhoz ugrott, majd kisegítette Kornéliát a kocsiból. A fiatal nő belekarolt és óvatos léptekkel haladtak előre. Az előttük lévő épületről lát-szott, hogy világháborús idők is megélt.

Faláról pergett a vakolat, néhány ablaka ki volt verve és éppen, hogy állt a lábán.

Belépve, villanyt oltva és fellépcsőzve a harmadik emeletre, benyitva az egyik lakásba valóban beigazolódott minden előítélet, ami a romos házzal kapcsolatban felmerülhetett. Az apró lakásban cigaretta és marihuána szag terjengett és minden, ami csak lehetett fel volt dülva. A szoba közepén álló kanapén óriási lyukak tátongtak, amiket a rendőrség vágott ki, mikor az elrejtett drog után kutattak. A hálósobában az ágy úgy volt otthagyva, ahogy kikeltek belőle. A fürdőszobában a tükröt betörték és a zuhanyból csöpögött a víz.

– Bert, kérem zárja el a csapot! – mondta Kornélia belépve a lakásba.

– Azonnal! Maga csak maradjon itt.

Kornélia elővett a táskájából egy összecsucskható vakbotot, kinyitotta, majd lassú léptekkel megindult a helyiségben. A szétszórt tárgyak miatt gyakran megállt és lábával odébb tolta az épp előtte lévőket, de magabiztosan követett egy útvonalat.

– Bert! Mondja csak, mekkora a baj? Ebből a bűzből csak rémképek lebegnek előttem!

– Hát, nem is tudom hol kezdjem kisasszony! Minden fel van dülva, verekedés nyomai látszanak, betört ablak és tükör... Egyébként a zuhany folyt az imént. Nem is tudom elképzelni mi történhetett itt. – mondta Bert, miközben egy széket porolt le az étkezőasztal mellett. – Ha gondolja, leülhet.

– Nem, köszönöm. De egy pohár vizet, ha lenne szíves!

– Máris!

Kornélia a hálósoba felé vette az irányt, majd miután megtalálta az ágyat, leellenőrizte, hogy nem ül e rá valamire. Lefeküdt. Behunyta a szemét és elképzelte milyen volt, mikor még szerelme ölelésében feküdt abban az ágyban, mikor még nem csak az illatokból tudta felépíteni a világ képét. Hugó kék szemeit képzelte maga elé. A mosolyát, a nevetését, a simítását, a csókját. Beletemette az arcát a párnába és az abból már régen kiveszett illatát próbálta felidézni. Elmerülve az emlékekben hirtelen felriadt és felült az ágyon.

– Bert, a víz! – kiáltotta el magát.

– Igen, máris hozom, csak el kellett mosogassak, nincs itt egy tiszta pohár.

– Nem az, a zuhany, mióta folyhatott?

– Gondolom mióta elvitték Mr. Velira holttestét. De kisasszony, nem kell ebbe sokat belegondolni, hiszen csak éppen hogy csepegett.

– Igen. Tényleg. — nyugodott meg egy kicsit.

Már éjfél körül lehetett, mikor a fehér limuzin elhagyta az utcát és ráfordult a főútra. Az autóban halkán szólt a jazz zene, szinte érződött Kornélia mélabúja, ami nemcsak Bert-et és a sofőrt kerítette hatalmába, de még a szerelmes dallamok is inkább pityergésnek hatottak. Hajnali egykor érkeztek meg a Leander-völgybe, ahol a hold fénye a milliárdos villák ablakain tükröződött vissza. A méretre vágott fűszálak és a téglalap alakú fáknak minden levele igyekezett a lehető legmakulátlanabb benyomást kelteni.

Kornélia álmos ábrázattal lassan vonszolva magát tipegett fel a széles lépcsőn, majd a fehér botot az ajtó melletti tárolóba helyezve, megcélózta a hálósobát. Levette a ruháját, a cipőjét és a sálját. A földön hagyva őket fehérműben mászott a paplan alá, majd kényelmesen elhelyezkedve, összegömbölyödve aludt el.

– Nelli, angyalom! Jó reggelt! – érezte vállán a szerelmes érintést. A szemét még csukva tartva elmosolyodott és megcsókolta Hugó kezét.

– Neked is! – válaszolta és szembefordult vele.

– Gyönyörű vagy! Várj csak, mutatok valamit... – ugrott ki az ágyból, majd egy papírt hozott és Kornélia kezébe adta. – Ja, bocs...így! – söpörte le róla a hamut.

– Hé, ez én vagyok? – csodálkozott, meglátva a festményt önmagáról.

– Nem, ő a múzsám. – mosolygott és hosszan megcsókolta.

– Köszönöm. Csodaszép. Szeretlek.

Az ajtón dörömbölés hallatszott. Hosszan és kitartóan verték kívülről az ajtót.

– Ki ez? Mi történik? – rémült meg Kornélia.

Hugó az ajtóhoz ment, nagyot nyelt, majd kinyitotta. Egy feldúlt, zavaros tekintetű, bármire elszánt fiatal férfival találta szembe magát. Csupán egyszer látta addig Kornélia bátyját, de a drogok úgy letompították a gondolkodását, hogy abban a pillanatban nem ismerte fel.

– Segíthetek? – kérdezte alsógatyában állva a kilincset szorongatva.

A férfi a tekintetét Hugóéba szegezve zihált.

– Na ide figyelj, te szarházi! Segítettél te már eleget. Elhurcolod ide a húgomat és bedrogozod, mi? Igaz, mi? És azt sem tudod mit művelsz, csak kihasználod! – őrzöngött és egyre beljebb lépdelt a lakásban Hugót maga előtt tolva.

– Erik! Mit csinálsz? – rohant ki a szobából Kornélia egy lepedőt maga köré tekerve.

– Hé, haver! Én szeretem a húgod! Állj már le! – tolt le magáról Erik kezét.

– Szereted mi? Szereted? Most viccelsz? Miattad fog megvakulni. Te féreg! Minden egyes cigivel és fűvel, amit belediktálsz romlik a látása. Undorodom tőled! – kiabált és behúzott egyet Hugónak.

– Erik, hagyd! Kérlek! Mit művelsz? – sikított fel Kornélia és megpróbálta szétválasztani őket.

– Ülj be a kocsiba, én elintézem! – vetette oda Erik, majd még egyszer megütötte Hugót, mire az összerogyott.

– Dehogy ülök! Hagyd már! – zokogott, de hiába próbálta leállítani testvérét.

Erik tekintete cikázott a szobában. A cigifüst egészen elborította az agyát, majd észrevette a kanapéba rejtett fehér poros zacskókat. Majd megakadt a tekintete Hugó vázlatán. Az alvó, mezetlen női alakon. Nem bírta tovább megállni. Tovább ütötte. Újra és újra elöntötte a fejét a vér és nem tudta abbahagyni. Miután Hugó már nem mozgott, hátat fordított és elrohant.

Kornélia utána rohant, rettegett, dühös volt és sírt. Kiabálni is alig tudott. Futott a gyilkos bátyja után, el akarta érni, de kilépve a házból már nem látta. A futástól kimerülve a lepedőt magára húzva ült le a ház előtti padra. A csípős hideg átjárta, az egész testét, de ő csak zokogott.

Villámcsapás szerűen ébredt fel álmából és otthon, alsóneműben, a kertben ülve találta magát.

– Jól van, Kornélia kisasszony? Minden rendben? – kérdezte Bert kifulladásra, kezében egy pohár vízzel és a vakbottal. – Tessék, a reggeli pirulák.

Kornélia némán nyújtotta a kezét, vette el a vizet, nyelte le a gyógyszert és bámult maga elé.

ERDŐS PÉTER

FESTŐMŰVÉS

1938. május 16-án Hódmezővásárhelyen született, jelenleg is itt él és alkot. 1960-ban kapott diplomát a Juhász Gyula Tanárképző Főiskolán, majd 1973-ban a Magyar Képzőművészeti Főiskolán.

1974-ig – Mártélyon és Hódmezővásárhelyen – rajztanárként dolgozott.

Több alkotótáborban volt művésztanár (Mártély, Tiszakürt, Szálka).

1969-től tagja a Magyar Alkotóművészek Országos Egyesületének, 1989-től a Magyar Képzőművészek és Iparművészek Szövetségének, a Magyar Festők Társaságának.

Először 1952-ben egy megyei grafikai tárlaton, majd 1954-ben az első Vásárhelyi Őszi Tárlaton önarcképpel szerepelt.

Főbb egyéni kiállításai:

1967-ben és 1978-ban Hódmezővásárhelyen a Tornyai János Múzeumban. Ezt követően Szentesen, Békéscsabán, Békésen, Orosházán, Hatvanban, Gyulán, Miskolcon, Jászberényben, Pécsen, Karcagon, Csanyteleken, Salgótarjánban, Budapesten, Mindszenten – üzemekben, falvakban, galériákban és a Képcsarnok termeiben.

Fontosabb közös kiállításai:

Mártély a Művészetben (1962), Vásárhelyi Őszi Tárlatok, Dél-alföldi Tárlatok, Alföldi Tárlatok, Szegedi Nyári Tárlatok, Hatvani Biennálék, Szolnoki Triennálék, Tavasz Tárlatok, Tiszatáj tárlatok (1980-as évek), Táblakép Festészeti Biennálék, országos kiállítások a Magyar Nemzeti Galériában, a Műcsarnokban, a Mezőgazdasági Múzeumban és külföldön (Jereván, Zenta, Uboldo, Vallauris, Haarlemmermeer, Tokió, Berlin).

Műveit több önkormányzat, közintézmény, köztük a Magyar Nemzeti Galéria őrzi. Két nagyméretű pannója van Fábiánsebestyénben (1982) és Csépan (1984) a házasságkötő teremben.

Mártély és Mindszent címerét tervezte, Hódmezővásárhelyét pontosította. Mártély díszpolgára.

Plasztikával is foglalkozik, számos rézdomborítású és bronz dombormű portrét készített. Fő plasztikai domborműve a *Vásárhelyi Testamentum*. Kerámiát is készít.

Díjak, elismerések:

Németh László portré pályázat I. díj (Hatvan, 1996)

Magyar Tájak Biennálé bronz diploma (Hatvan, 1990, 1994)

Vadászat, halászat, természetvédelem nívódíj – I. díj – (Gyula, 1995)

Vásárhelyi Őszi Tárlatok közönségdíja, munkajutalmak, nívódíjak

Forrás:

www.artportal.hu

Erdős Péter

Ajánló:

Nagy Imre: Szubjektív gondolatok az 56. Vásárhelyi Őszi Tárlatról.

in: Vásárhelyi Látóhatár 2010/1. p. 34.

Erdős Péter: Egy művészcsalád - Erdős János nyomában.

in: Vásárhelyi Látóhatár 2010/3. p. 4.

Őszikék 21. század — Témakép

ERDŐS PÉTER

Naplemente aratáskor

olaj

80 x 140 cm

CSATA ERNŐ

ARATÁS UTÁN

...csendélet

A poros felhőkből még
vörösen visszanéz a fény,
az érett kalászból
ahogy fölreped
és összegyűl a remény.
Nincs már nevetős kaláka,
csak hengerekbe gyúrt szalma,
amit feltekert
a globális gépezet.
Nincs kalangya,
nincs oldott kéve,
ma hétfelé csépelünk,
széthullott mára nemzetünk.
A gazda magányosan arat,
míg rászáll
lassan az alkonyat,
s a mező kiürül,
csendélet marad;
a takaros gép
sem hullat el szemet,
nem tallóznak a madarak.

FÉNYESI TÓTH JÁNOS

LÉLEGZŐ FÖLD

Ráült a tarló hegyére az
ígéret áldása. Naptól izzadt
tenyerébe fordul lassan
az ég cifrasága.
Jó gazdaként tekint szerte-szét
a pusztai szél, sugár-lajtorját húz
a lélegző földig.

HARANGHY GÉZA

...lustán jön az alkony,
szürkén száll a csendben,
vén hegedű húrja
zsong, zsong a szívemben.

Leterül majd az éj,
dús lepel az égről,
már szárnyát lengeti
az éj madár, s a csend,
zizegve fészkén ül.

KABAI MARIANNA

NAPLEMENTE ARATÁSKOR

Karcsú kalászek földre hulltak
Mint az aranyló, lágy selyem
S puha kupacban tornyosulnak
A tarra kaszált réteken

Sötétedik a nyári égbolt
Az esti szellő a rétre ér
Búzakeresztek illatoznak
Míg megpihen a kaszanyél

Pihen a táj az alkonyatban
S az arató is, ki ebből él
Mert övé e földi ajándék
A munkával megszentelt kenyér

KÖSZEGFALVI FERENC

ARANY ALKONY

Erdős Péter Naplemente aratáskor című képéhez
(Haiku prózában)

„...a végtelen mezőkön szőke fényben” nem „kazlak hevülnek”, mint Juhász Gyulánál. Szalmabálák sorakoznak keleti nyugalomban a naplemente, a bíbor, arany ég alatt.

A gazdag nyári napot lezáró alkonyat, és a kenyerét, az életet megteremtő ember munkájának befejezését jelképező arany tarló, bálásor.

Ellentétpár, mely harmonikus egységet sugall. Természet és ember létének tökéletes összhangja. Égi és földi béke. Az alkonyi ég és a határtalan búzaföld a végtelenben találkoznak. Minden a befejezettség nyugalmát árasztja. Egy pillanat teljessége ez, melyben együtt van vég és kezdet, múlt, jelen és a folytatás bizonyossága, a jövő is.

Az ég áldását adta az emberre, az ember munkájára.

Aranyló alkony
Csak törékeny pillanat,
Csodája örök.

Erdős Péter témaképéhez írt legjobb vers – kiállítási díjazott

LÁNGOK

földek égneek bennem
zöldellő búzatáblák
szép új lugas
virágzó gyümölcsfák
lángokban áll
az orgonaszirmokból szőtt szőnyeg a fűvön
parasztok ütik botjaikkal a parázsló bokrokat
dühösen ordítanak
nem jár erre felhő sem madár
füst takarja el a nap fénylő korongját
mire kifulladás a tűz a tombolásban
csak forró kövek maradnak
szégyenégette amulettek
apám anyám
átkozott talizmánjaitok szikrát hánynak
én nyakamban hordom
mellemen tenyeremben őket
hamuban táncolok porban
esőfelhőket hívok dalolok szakadatlan
szelet kiáltok
bátor szívemet ütöm
távoli hegyekben hallják
széles törzsű fák

dobolok tovább
hosszú záporokat adnak nekem
egetrázó viharokat
a föld újra kiverül
életadó gabonát édes gyümölcsöt terem
gyermek kacagás csendül fel
s én aranyló kalászkok tengerén ringatózom

TÓTHÁPRÁD FERENC

FOGYÓ JAMBUSOK

(Erdős Péter *Naplemente aratáskor* című olajképéhez)

A sárga nyár is égre száll,¹
s az ősi panteon
aranyba önti önmagát
e csendes alkonyon.

Ti, régi jó itészek.
Ti klasszikus, nagyok.
A Parnasszus tövébe
azért bevackolok.

S ha hömpölyög a vers
– parányi csillagom –
a hegy fölött dobol
ezernyi jambusom.

1 Gyurkovics Tibor egy sora a *Gyönyörű* című versből.

NAPLEMENTE ARATÁSKOR

és lám megpihen a vad nyár, a forróság lassan csitul
tarló hátán szalmává tekert gabonaszár
a föld nyugodtan lapul, a por nem száll
a fáradt rét fölött az enyhe est kunkorodva simul

szélről a langy szél hoz álmatag, borízú éneket
tán táncában a sokaság szunnyad már
szendergő álmukon lágyan feszül a nyár
az andalgó boglyákra csókot szűr a napszentület

KONCZ EDIT

NAPLEMENTE ARATÁSKOR

– **N**o, Pali bátyám, mehetünk! Lezártam a gépeket. – a fiatal férfi a fa tövében üldögélő idős férfihoz lépett. – Elfáradt?

– Elfáradtam, fiam! Gyere, ülj le te is egy kicsit. – invitálta maga mellé a fiatal. Az le is ült mellé a fűre, lábait maga alá húzta.

– Hej, de szép is a szántóföld! – sóhajtott fel. Az öreg bólintott: – Az bizony fiam.

– Azért ma sokra haladtunk. Remélem holnap is ilyen jó idő lesz ránk. – folytatta a fiatal.

– Az jó volna. – helyeselt az öreg messzibe révedő tekintettel. Majd hirtelen megkérdezte:

– Mondd csak, Jóska fiam! Szereted te ezt a munkát?

Jóska elérzékenyülve válaszolt: – Szeretem.

– Soha nem akartál mást csinálni?

Jóska megrázta a fejét: – Nem én. A nagyapám is ezt csinálta, az apám is, én is. A nagy munkagépek között nőttem fel, ismerem őket kívül-belül. És a földekre is mindig elkísértem apámat. Szántás, vetés, aratás. Ezek körül forgott mindig a családom élete. És ha az apámnak jó volt, nekem is jó. – majd csendesen, szégyenlősen hozzátette: – Szeretem a föld szagát. – Letépett egy keze ügyében levő fűszálat és rágcсsálni kezdte. – Meg aztán, – mondta valamivel hangsúlyosabban – valamiből élni kell.

– A földet szeretni is kell, fiam. Csak akkor hoz jó termést. Megérzi ám azt! – bölcsekedett az öreg.

– Nézze csak, Pali bátyám! Ott balra, azokat a fákat. Azoknak a vonalában akartak nemrégiben vasúti síneket fektetni. – váltott témát Jóska.

– Nofene? – lepődött meg az öreg.

– Igen, teherszállításra akarták azt az útvonalat használni. De a falu vezetése nem engedte.

– Nagyon jól tették. Vétek lett volna ezt a szép szántót kettészelni.

Aztán csak hallgattak mind a ketten. A Nap már lemenőben volt, forróságot már nem adott, de a felhők mögé bújva még vakítóan fénylett a horizont fölött. A vidék már elcsöndesedett, a nappali hangzavart, amit a munkagépek és az emberek okoztak, felváltotta a békés csend. Azaz mégsem volt teljes némaság, a szántóföldi állatok most újra birtokba vették otthonukat. Rovarok nyüzsgtek a tarlón, madarak röppentek fel, majd tűntek újra el a még lábon álló búzában. Enyhe szellő susogott a kalászkok között. A két férfi csendes áhítattal nézte a természet e kicsiny szigétét.

– Már a pacsirta is a fészkére szállt. – törte meg a csendet az öreg.

– Mert még van hová neki! Majdnem tönkretettem, amikor azon a soron arattam! – mondta Jóska. – Még szerencse, hogy időben észrevettem.

– Sok most a fióka. Jó világ van a madarakra! – tette hozzá az öreg. – Meg aztán mi is jól járunk. Szép lett az idei termés.

– Meghiszem azt! – vidult föl a fiatalabb. – Olyan nehezek a kalászek, hogy alig bírja el a száruk! A magok meg jó nagyok, teltek! Ebből lesz ám a jó liszt!

– Meg a jó kenyér! – bólintott az öreg. Aztán újra némaságba burkolóztak. Indulni kellett volna már, de olyan jó volt itt üldögelni az egész napos munka után, és csak nézni, gyönyörködni a tájban, az életben. A Nap egyre közelebb ért a földhöz, felhők kúsztak lomhán az égen.

Az eget fürkészve Jóska egyszerre megszólalt:

– Nézze csak, Pali bátyám! – majd az égre mutatott. – Ott balra! Olyan a felhő, mint valami madár.

– Hol? – hunyorgott a megadott irányba az öreg.

– Ott, ott! – nyújtózkodott Jóska. – Az a pötty a szeme, alatta a csőre. Egy kacsa. Még szép haja is van. – kuncogott.

– Ahá, már látom! – örült meg az öreg is. – Tényleg. A teste meg egész hosszan elnyúlik. Épp röptében van. Szép. – nyugtázta.

– Én gyakran nézem a felhőket. – vallotta be Jóska. – Sokszor mutatnak különféle formákat. Jó pihenés és jó agytorna! – Az öreg bólogatva hümmögött. – No, menjünk, Pali bátyám? Oda-haza már biztos várnak.

– Menjünk, fiam. – egyezett bele az öreg.

Jóska hamar talpra ugrott, majd felsegítette az öreget is. Az út felé vették az irányt, ami a faluba vitt. Nem néztek hátra, nem búcsúzkodtak. Holnap úgyis visszajönnek, tudták, hogy a búzamező akkor is ugyanígy fogja várni őket. Az aratógépek békésen szunnyadtak az út mentén.

A szántóföld aranylón csillogott a lemenő Nap fényében.

Az Őszikék-díj bronz plakett
Návay Sándor szobrászművész alkotása.

HÉZSŐ FERENC

FESTŐMŰVÉSZ

1938-ban, Hódmezővásárhelyen született.

A Magyar Képzőművészeti Főiskolán Domanovszky Endre, Pap Gyula növendéke 1957 és 1962 között.

1962-től a Vásárhelyi Művésztelep tagja. Ettől kezdve Mártélyon és Makón szakkört vezetett, bekapcsolódott a Tokaji Művésztelep munkájába.

1966–1975-ig a vásárhelyi Bethlen Gábor Gimnáziumban, 1975-től a szegedi Tanárképző Főiskolán tanított. 1982 és 1992 között tanszékvezető, 1984 és 1987 között főigazgató-helyettes volt.

1963–1986-ig a Makói Képzőművészeti szakkör vezetője, 1968-1991-ig a Mártélyi Országos Képzőművészeti Tábor vezetője volt. 1976-tól állandó résztvevője a Hajdúsági Nemzetközi Művésztelepnek, 1986-tól a Hortobágyi Alkotótábornak, 1997-től a Cívis Nemzetközi Művésztelepnek.

Művészete a vásárhelyi és az alföldi népelet iránt elkötelezett. Az átalakuló tanyavilágot, a változásban lévő életformát újszerűen jeleníti meg. Tiszteli a vásárhelyi képzőművészeti hagyományt, de formailag nem követője senkinek. Újszerű vizuális rendszert alakított ki képein, egységes látványba fogja a tér- és idősíkokat. Síkszerűen fogalmaz, dekoratív és konstruktív szemlélet jellemzi. Sajátos szimbólumrendszert teremtett, ennek elemeit montázszerűen rendezi el jórészt temperával készített képein.

A 70-es évek második felétől a szimultaneizmus, a geometrikus absztrakció, az op-art eszközeivel is él.

A 80-as években ikonszerű elrendezést is alkalmaz művein (*Rekviem egy jó parasztert*, 1982), itt a központi portrét 11 kis kép veszi körül. Vonzódik a monumentalitáshoz, több muráliát készített.

Díjak/ösztöndíjak

1966 • Munkácsy-emlékérem

1969 • Koszta-emlékplakett

1972 • Derkovits-ösztöndíj, Székely Bertalan-emlékérem

1974 • Tornyai-plakett, SZOT-díj

1975 • Munkácsy-díj

1976, 1980, 1981 • Szolnoki Festészeti Triennálé díja

1983–84 • SZOT ösztöndíj

1976, 1980, 1985 • Káplár Miklós-érem

1987 • Művészeti Alap festészeti nívódíja

2000 • Zilahy György Emlékplakett, Boromissza Tibor Emlékérem

2001 • Művészeti díj Cívis Nemzetközi Alkotótábor

2004 • Tőkés Sándor Emlékérem.

Forrás: www.artportal.hu

Ajánló:

Nagy Imre: Szubjektív gondolatok az 56. Vásárhelyi Őszi Tárlatról.
in: Vásárhelyi Látóhatár 2010/1. p. 34.

Hézső Ferenc: Színvázlat 1956 őszéről Vásárhelyen.
in: Vásárhelyi Látóhatár 2011/3. p. 28.

Bányai Béla: Hézső Ferenc 75 éves
in: Vásárhelyi Látóhatár 2013/1. p. 31.

Őszikék 21. század — Témakép

HÉZSÓ FERENC

Állatbarát

olaj

100 x 70 cm

DANI IMRE

HOGY SZERETNÉK...

Hogy szeretnék Verset írni!
Szavaimat szóra bírni,
melyik üres, az hallgasson,
melyik forró, az hadd fusson!

Legyen úgy jó – jót tehessen –
kerülhessen kedves versem
a Teremtő színe elé,
vallomásnak szívem fölé,

a széles mezőre üljön,
sűröggjön minden göröngyön,
vándor lélek, hogy felvegye,
leporolja, hogy eltegye...

Útján a Városba menjen,
ígéretként teljesedjen,
házfalakra hogy feszítsék,
szaggassák meg, szentesítsék!

Versem törjön darabokra,
apró hangzókra – hangokra,
de jusson el, ahol nem várt,
élő vers még sohasem járt,

ne csüggedjen, ne riasszon,
vigasztalást ne halasszon,
ne hátráljon, ne engedjen,
mint új bor, forrjon, erjedjen!

Legyen versem kíváncsú,
frissen hímezett, rímes – pajkos,
ne magtalan, avagy satnya
szófoszlányok tintafattya!

Tegyen, hogy rendet formázzon,
vétkezőt meg ne alázzon,
ne védekezzék, hogy védjen,
túl hívságon, büszkeségen...

Kedves versem türelemmel
légy, hisz minden egyes ember
téged fog tetemre hívni,
megáldani, vagy megírni,

hogy szeretnék Verset írni...
a szavakat szóra bírni,
melyik hideg, az hallgasson,
de a forró fusson, fusson...

BALÁZS F. ATTILA

JELENTÉSNÉLKÜLI TÁJ

Mit kezdjél a temetőbe tévedt birkákkal?

Túl komor ez a kép.

A bajba jutott ég pityeregni kezd.

Magányos gondolkodás, zavaros.

Gondosan felsorakoztatott sorsok –

ki próbálja megosztani velünk?

Száritókötélről lehullott,

vagy elvesztett zokni, jelentésnélküli.

Füst, maszatos felhők, fékcsikorgás.

Begurul a képbe egy kerekesszék.

Lila kontúrt kap az ablakkeret.

Hova tűntek a birkák?

Mit kezdjél egy jelentésnélküli tájjal?

FÉNYESI TÓTH JÁNOS

KÉTEZER-TIZENÖT ÉVRE RÁ

Vöröslő kékben lép
Isten színe elé, s míg palástja
szélét lebbenti felé az Élet fája,
remegve ugyan, de hiszi, s oltár
nélküli halandóként botladozva,
midőn József, ki tisztelte a törvényt,
most ő is úton áldja a napot, s idézi
a Könyvet: „Mily számtalanok a te
műveid, Uram! Mindazokat bölcsen
alkottad meg, és betelt a föld a te
gazdagságoddal. ”Közben tenyere
támaszt keresve babrál, mert nem
dicsérni, csupán áldást kérni jött ő,
késői negyedik királyként.

Hézső Ferenc témaképéhez írt legjobb vers – kiállítási díjazott

KOVÁCS SZABINA

ÚTON

Hézső Ferenc *Állatbarát* című festménye mellé

Keresem önmagam, ez feladat,
egyensúlyt lelni, tanít a világ,
félúton isten, s állat közt, egy ág;
vagyok, aki vagyok, álmom szabad.

Néha félek, időnkből mi marad,
csak por, gondolat, jól megfelelni,
a szingularitáson túl: semmi,
háromszor kukorékol a kakas.

EPR-paradoxon, nem vitás,
foton azért létezik, mert nézik,
minden materializmus tévhit,
nem figyelek, s szétfoszlik a világ.

Elképzelt kvarkok vívják a harcot,
én akkor is csak egészet látok –
rám nehezedik e súlyos átok,
mániásan keresek egy arcot.

Nincs, akit keresek, így pótszerek
nyújtanak vigaszt, épülnek falak,
a világ halad, vagy nem halad,
folyton finomodnak a módszerek.

Abszurd alvilág-alternatíva,
a hullámfüggvény összeomlik,
én ezért most itt vagyok, épp itt,
magam titkos ösztönökre bízva

egy másiké deréktól lefelé
lényem vak ébersége, egy kecske
vezet vágyott, ismerős terepre,
hol hit, remény, szeretet nem elég.

ÁLLATBARÁT

Én, a tyúkom és a kecske,
elindulnánk valamerre,
vagy inkább a végtelenbe
vinne minket ez az este.

Lehet nappal, talán reggel,
napfényes virágrügyekkel,
én, a tyúkom és a kecske,
elindulnánk valamerre.

Kicsi kecském hófehérbe,
árnyékot vet rá a kék,
tyúkocskámnak piros taréj,
csupa kék-piros-fehér.

Én, a tyúkom és a kecske,
elindulnánk valamerre.
Lenne tej, mit adna kecske,
tojáskát meg tyúk teremne.

Piros szoknyám úgy pörögne,
még a szívem is nevetne,
élhetnénk a végtelenbe,
én, a tyúkom és a kecske.

ÁCS GERGELY

ÉBREDÉS

Ismertem, láttam és beszéltem is vele. A neve Radin Medzsud volt. Ha akkor tudtam volna, amit most, akkor lehet, hogy teljesen máshogy alakultak volna az események. A világ pedig teljesen más lenne. Először gyermekként találkoztam vele a cirkuszban. A szüleimmel ültem az első sorban, majd a porondmester elkiáltotta magát.

– Most pedig hölgyeim és uraim! Következzék az állatok királya! A pata dobogtató, gyíknyelvet megzabolázó, tollat, karmot meghajlító Radin Medzsud! – a vörös függöny mögül egy alacsony barna bőrű fekete hajú fiatalember lépett ki.

Mögötte egy fekete foltos kecske és egy fehér tyúk követte a lépéseit. A színpad közepén megálltak, majd közéjük guggolt. Megsimogatta őket, és a fejükhöz hajolva odasúgott nekik valamit. Felállt, majd hátralépett, miközben az állatok elkezdtek a műsort. A tyúk felszökkent a kecske fejére, míg az a két elülső patáját felemelve a közönség felé tartott. Ámulat és döbbenet uralkodott a nézőtéren. Aztán a tyúk kotkodácsolni, a kecske pedig mekegni kezdett. De nem összevissza, hanem mintha egy dalt énekelnének el. Amikor a patás hangja elhalkult, akkor erősödött fel a szárnyas üteme. A levegőben lógó paták, mint valami karmester pálcája, úgy ringtak a szólamnak megfelelően. A tollas fejét mozgatva követte a ritmust, míg nem az ének abbamaradt és néma csönd lepte el a sátrat. Halk tapsolásra lettem figyelmes, majd lassacskán felerősödve én is becsatlakoztam. Az éljenzés tovább erősödött, ülések csapódtak vissza a helyükre, ahogy felálltak az emberek. De nem mentek el, hanem tovább tapsoltak. Az ovációra az állatok különváltak és megállva a fiú lábánál mindegyikük meghajolt. Legutoljára Radin tette meg, majd lassan hátrálva eltűntek a függöny mögött. Utánuk egy akrobata testvérpár lépett színre, de már a következőre nem emlékszem. A fejemben csakis a kecske és a tyúk bámulatos mutatványa elevenedett fel újból és újból. Még a hazaúton is csak erről tudtam beszélni, és mikor álmra hajtottam a fejem, az egész műsor kezdődött előről. A kritikusok, újságírók, blogszerkesztők pennái sercegetek a papírlapon, billentyűk kopogtak, míg testet nem öltött újra a Mr. Medzsud által bemutatott műsor. De bárhogy is fogalmazták meg, az élőben látott élményt nem tudták visszaadni. A cirkusz aztán továbbállt, viszont az a hír terjedt el, hogy Radin és állatai nem mentek el a többiekkel. Ezután egy jó pár évig szóba sem került.

Mígnem egy meleg nyári reggelen, újra vele lettek tele a hírek, miszerint betört az állatkertbe és kiengette az összes állatot. A biztonsági kamerákon elhűlve figyelték, ahogy a már idősebb cirkuszi állatszeli-dító a ketrechez állva odamond valamit az egyes állatoknak, akik kirepültek, átugortak, átmásztak vagy a kulcslyukat megbabrálván kiléptek a ketrecükből. Bűnsegedei, a kecske és a tyúk besegítve terelgették ki az állatokat a bejárat felé, majd a járdára kiérve három csoportra osztva eltűntek a kamera látószögéből.

A rendőrök és a gondozók vállvetve hajtóvadászatot indítottak a megszökött fenevadak befogására, illetve körözést adtak ki Radin Medzsud és két társa ellen. Az újságokat olvasva tudakozódtam a vadászat állásáról, mely meglepő incidensekről számolt be az olvasóknak. Az egyik ilyen eset, amikor a parkban egy padon ülve egy oroszánt és gazellát találtak meg, melyek elülső mancsukat, patájukat egymásra téve, összebújva csókolóztak. Majd megérezve az idegenek szagát gyorsan négykézlábra ereszkedtek és elszaladtak. A tanúk vallomása alapján még azt is megerősítették, hogy az üldözés közben látták, hogy az egyik lábuk állandóan összeért, míg végül egy sikátorba beszorították őket és visszajutatták a ketrecükbe. Nem sokkal később egy rajtaütésről számoltak be, mely egy kertes ház pincéjében történt. Az emberek döbben-ten állva figyelték az asztal körül történő mozdulatokat. Egy mosómedve, egy imádkozó sáska, egy farkas meg egy páva ülték körül, míg a végénél egy kígyó, farkával osztotta ki a lapokat. Ezután megkezdődve a játék, zsetonok vándoroltak az asztal közepére, majd egy állat elé került. Ez tartott addig, mígnem a páva tollai mögül kinézve észrevette a betolakodókat. Megbökte a mellette ülő farkast, aki látva őket ujjával csendre intette a rendőröket. Az emberek közös megegyezésre jutva csendben megvárták a póker végét, majd a szökésért és illegális kártyajátékok vádjával visszavezették őket az állatkertbe. Volt olyan is, mikor egy jegesmedve átkísért egy öreg hölgyet a járdán és segítve neki a cipekedésben hazáig kísérte. Az egyetem filozófia előadására egy fülesbagoly repült be. A professzornak a szava is elállt, mikor a madár az élet mechanikáját és annak szellemi kiteljesedését kezdte ecsetelni. Összehasonlította ¹Henri Bergson műveinek értelmezését a modern kori filozófiai megoldásokkal. A hallgatók mindegyike vadul jegyzetelt, aztán az óra végeztével az ablakon át távozott a bölcs bagoly. Ennek nemcsak olvasója, hanem szerencsés hallgatója is voltam. Míg végül az összes állat visszakerült az állatkertbe. De Radin Medzsudot és társait még mindig nagy erővel keresték. Akkoriban költöztünk ki a feleségemmel a kertvárosba, gondolva, hogy jó hely lesz a családalapításhoz. Ami végül így is alakult. De még mielőtt a kisfiam megszületett volna, kedvesemmel különleges barátokra leltünk a szomszédban. Ideérkezésünkkel minden környezetünkben lévő lakóhoz beköszöntünk és bemutatkoztunk. Mégis a legérdekesebb az volt, mikor egy két lábon járó fehér tigris nyitotta ki az ajtót, aki elvéve a kabátunkat, bevezetett minket a nagyszobába, ahol egy kis asztal körül éppen teáztak. Radin volt az egyik, a másik pedig egy krokodil, aki hangosan szürcsölve ivott a csészéjéből. A kecske és a tyúk fel sem nézve ránk a kanapén ültek, és tv-t néztek.

– Köszöntöm a kedves vendégeimet. – mondta Radin, majd felállva mind a kettőnkkel kezet fogott. – Kérem, csatlakozzanak. A tea még forró, a sütemény pedig istenien finom. Elfogadva a meghívást leültünk közéjük.

Először kissé félve néztünk a krokodilra, mígnem egy tányér linzerrel megkínálva bennünket, kedvesen elmosolyodtunk felé. Ezután mindenféléről folyt a szó, életről, ételről, italról, igazságról, politikáról, társadalmi problémákról és persze az állatokról. Radint azt sem zavarta, hogy szóba esett az állatkerti incidens vagy az, hogy ő egy körözött személy. A beszélgetés során felbukkant az asztalnál a két társa is, akik érdeklődve forgatták a fejüket, mindig arrafelé, aki éppen beszélt. A nap végén elbúcsúztunk vendéglátónktól, aki elmondta, hogy bármikor szívesen vár minket. A szaván fogtam, és a héten többször is átmentünk hozzá. Bámulatunkra minden látogatáskor újabb állat jelent meg a házban, de a kecske és a tyúk mindig ott voltak. A békesség sokáig nem tarthatott, mert a rendőrség országos körözést adott ki ellene a közeli állatkertekből történő sorozatos állateltűnések miatt. Mikor ezt megtudtuk, egyből értesíteni akartuk a veszélyről, viszont a következő pillanatban már egy nyomozó állt az ajtónk előtt, miközben a házába felfegyverzett emberek hatoltak be. Azt mondtuk, hogy nem tudtuk, ki lakik a szomszédban. Feltételeztük, hogy elhagyott, mert a kopogáskor senki nem nyitott ajtót. A felügyelő ezeket felírva a házból jövő zajokra felfigyelve gyorsan távozott. Kinézve az ajtónkon egy hatalmas elefánttal néztünk farkasszemet, aki kitörve a házból, az ormányával össze-vissza csapdosott, mígnem egy altató lövedékkel el nem kábították.

A megmaradt rendőrcsapat meglátva, hogy Radin és két állata a legközelebbi erdőbe menekül, utánuk rohantak. A további eseményeket már maguk az elmondott személyek sem tudták igazából felfogni, így hát legtöbben úgy vélik, hogy az állatszeliidítőt egyszerűen csak lelőtték. De nem így történt, mivel mikor az egyik tiszt elsütötte a fegyverét, a golyó a tyúkot találta el, mely egyből meghalt. A férfi hirtelen megállt és a vállánál lévő sebet szemlélte, míg az emberek körbevették. A kecske szarvát előre emelve rátámadt az egyikre, mígnem őt is lelőtték. Radin oldalán egy véres folt jelent meg. Állataihoz botladozott, majd melléjük térdelve mindegyiküket magához ölelte. Aztán a következő pillanatban ő maga is összeesett. A rendőrök fegyverüket még mindig előre tartva közeledtek hozzá, mígnem mind a három test izzó fényben eggyé vált. Már csak az látták, hogy egy emberfejű, szárnyas patás lény elrepült. Ezt követően soha többé nem hallottunk Radin Medzsudról, sem a két állatról. Az idő múlásával már nekem sem jutott minden az eszembe róla. Viszont egy dologra pontosan emlékszem, melyet a beszélgetéseink során árult el nekem. A szavakra, melyeket az állatoknak mondott mindig: „Ébredj, légy szabad! Ébredj, mert élned kell!”

A jelen e történetre meseként, míg az utókor már csak legendaként tekint vissza rá.

Hézső Ferenc-díjas

PATAKI ANETT

JÓNÁS

Vacsoraidő volt. Az asszony éppen elkészült a levessel és a sütő is sípolt kettőt, jelezve, hogy elkészült a hús. Hőség volt még este is, nem tudott meglenni a konyhában, ha nem csinált keresztthuzatot az udvarra nyíló konyhaajtón át. Utálta, hogy az udvarra nyílt. Ha frissen vágták a fűvet, akkor fűillat, máskor a tyúkok szaga áradt onnan befelé. Meg aztán ki tudja, milyen kígyó-béka mászik be az ajtón? Szúnyoghálót nem akart, az olyan vidéki. Ez volt a baja mindennel; az egész ház falusi volt. Már három éve, hogy megörökölték az anyósáéktól ezt a parasztházat itt a faluban, amit aztán milliókba került élhetővé tenni. Egyszerűbb lett volna lerombolni az egészet, de ők inkább körbeépítették a vályogfalakat téglával. Legalább a belseje modern lett; volt benne hely plazmatévének, stílusos konyhának, masszázsfunkciós zuhanykabinak. Még nyögték a felújítás hitelét, de nem akkor kell élvezni az életet, amikor az ember nyugdíjba megy. Csak azt sajnálta, hogy a Géza – a férje – annyira ragaszkodott néhány dologhoz. Hát itt nőtt fel, persze hogy ragaszkodott! De miért nem tudott az agyagmázás köcsögökhöz ragaszkodni a nádtetős pajta helyett? Úgy bizony, a férje nem engedte lebontatni a pajtát, de még csak kiüríteni sem. Tyúkokat tartottak benne, meg egy kecskét, ami még annak a kecskének a gidájának a gidája volt, amivel a Géza olyan sokat játszott gyerekkorában. Ő aztán nem volt hajlandó foglalkozni ezekkel az állatokkal, hogyisne! Épp elég volt kiszolgálni a Gézát, mert az említetteken kívül ahhoz a falusi szokáshoz is nagyon ragaszkodott, hogy az asztal terítve, az étel pedig frissen gőzölögve várja, amint enni szottyán kedve, meg a butikot is vezetni kellett valahogy a városban. Minden reggel, amikor megreggeliztette a férjét, meg a gyereket, azok elhagyták a házat, ő pedig elpakolt, majd beszállt kis piros Smartjába és beautózott a városba, intézni az ügyeket. Délután haza, és folytatódott tovább az otthoni élet. Igen ám, de egy ilyen falusi házat, ahol állatok vannak, nem lehet csak úgy magára hagyni. Ezzel érvelt még annak idején, hátha Géza belátja, hogy nincs kapacitásuk törődni az állatokkal. Erre másnap Géza odacibálta elé Jónást, egy régi pajtását, akivel még óvodás korukban együtt játszottak a porban. Hála istennek, Jónásnak se iskolázottsága, se munkahelye nem volt, így éppen ráért, hogy mindenestül legyen a birtokukon.

Irtózott az állatoktól, az egész falutól és Jónástól, akit egyszerre tartott becsületesnek és semmirekellőnek. Nem értette, hogy egy férfinak harminc évesen miért nincs munkája, családja, vagy életcélja. Keveset fizettek neki, és ki is volt tiltva a házból, csak az udvaron tartózkodhatott estig, amikor is kapott egy tányér meleg ételt, majd hazakullogott.

– Nesze, ez van mára – mondta az asszony, amikor egy csorba mélytányérban kiadta a levest a hátsó teraszon várakozó Jónásnak. Géza még nézte a meccset, addig nem lehetett asztalhoz ülni, így ő maga úgy döntött, kimegy és elszív egy cigarettát.

Bent nem lehetett dohányozni, mert a kényes függönyök egyetlen alkalom alatt megszívták volna magukat a búzzel.

Kiállt a pajta mellé, ahová még elért az udvari lámpa fénye és nekidőlt a tákolt kerítésnek, ami a baromfiudvart vette körbe. Hallgatta a tücsökciripelést és nézte, ahogy a kieregetett füst felszáll és egy pillanatra ködbe vonja a az éppen feltűnő holdat a szeme előtt. Már egészen elmélyedt ebben az esti nyugalomban, amikor a Péter kakas – a baromfiudvar előjárója –, nesz-telenül melléröppent, majd gondosan elhelyezkedett a kerítés tetején, s szárnyait megborzolta torkaszakadtából kukorékolta egyet.

Az asszonynak majd kiugrott a szíve a helyéről, úgy megijedt, és hatalmasat káromkodott. Megpróbálta megütni a kakast, de az visszarepült az udvarba. A nő ocsmányul ordított a madárral és megfogadta, hogy Géza ide vagy oda, ő ezt a madarat mindjárt másnap fazékba teszi. Azért, hogy bosszú nélkül a dolgot ne hagyja, még hozzávágta a csikket a bizalmatlanul lépegető állathoz, ami ettől ijedten ugrott egyet.

– Holnap vágd el a kakas torkát és kopaszd meg, mire hazajövök – vetette oda Jónásnak, majd elvette tőle a tányért és becsukta maga mögött az ajtót, jelezve, hogy a napszámosuknak mára takaródó van. Amikor bement, Géza végre méltóztatott asztalhoz ülni, így ő találhatott. Az ebédülő modernül antik volt a nagy ebédlőasztallal, aminél tízen is elfértek volna, hiába voltak csak hárman, és az antik hatású – csakis antik hatású, mert ebben a házban nem volt öregebb bútor, mint az ő második Bencéjük – tálalókredencsel rajta a cirádás tányérokka és kristálypoharakkal.

Túl voltak a levesen, amikor Géza a levegőbe szimatolt. – Megint elégetted a húst, drágám? Összehúzták a szemöldökét, mély levegőt vett, felkészülve arra, hogy kellő felháborodást mutasson a feltételezésért és főként a „megint” szócska miatt, de akkor meghallották, hogy neszeznek a tyúkok hátul és valami más hangot is, ami arra hasonlított, mint amikor télen Gézának sikerül begyűjtani a kandallót, hogy gyönyörködjenek benne.

– Tűz van... – suttogta a megrökönyödéstől, majd elejtette a kezében mosatlan tányért, és a konyhába rohant, hogy kinézzen az ablakon. Az egész pajta lángolt. – Tűz van, Géza, tűz van! – sikította most, mintha megtévelyedett volna.

– Vidd a gyereket, meg amit a kezébe tudsz kapni és hívd a tűzoltókat – rendelkezett a ház ura, aki hamar felmérte, hogy a nádtetőért már semmit sem tehet, sőt, talán márt a ház tetejéért sem, ha átkergettek a lángok.

Az asszony megfogta a fia kezét és átszaladt a ház elejébe, felkapva a mobilját. A gyereket beküldte a szobájába, hogy fogja, amit tud, és ő maga is összeszedte az ékszeres dobozát, a retiküljét, a dugi pénzét a harisnyás fiókból és a laptopot. Tele kézzel estek ki a bejárati ajtón. Az udvarban már dőlt a füst, de végre tárcsázhatta a tűzoltókat. Hamarosan Géza is megjelent egy hasonló adag holmival, de rögtön indult is vissza.

– Hová mész? – kérdezte az asszony kétségbeesetten, mert a lángok már a konyha falát nyaldosták.

– A tévéért. Mindjárt jövök – mondta és úgy rohant vissza, mintha a gyerek maradt volna bent. Nem hagyhatta, hogy odalegyen a csúcstechnikás készülék. Éppen a múlt hónapban vették, és legalább kéthavi fizetés volt az ára.

Mire a tűzoltók megérkeztek, Géza is kibotorkált a hatalmas képernyőt ölelgetve.

– Van még bent valaki? – kérdezte egy lánglovag, hogy megtudja, emberélet veszélyeztetve van-e.

Géza a fejét rázta. – Csak egy kecske meg néhány tyúk, de azoknak már annyi... – mondta elfúló hangon, majd kiköhögött egy kevés füstöt.

A tűzoltók az udvar felől akarták megközelíteni a tűz forrását, és már éppen léptek volna be a nagykapun, amikor apokaliptikus robajjal eléjük repült-rohant egy tucat tyúk. Rémesen káromogtak, és mintha valami szemrehányás lett volna az érdes hangjukban, amiért a gazdák megfélemeztek róluk. Pár pillanattal később követte őket Jónás, karján Péter kakassal, lába mellett a riadt kecskével.

– Azt mondták, nincs bent senki más! – förmedt rájuk a tűzoltó.

– Azt hittem, már hazament! – védte magát haragosan az asszony. – Hát mit kerestél odabent te félkegyelmű? – ripakodott rá Jónásra, mert elképzelte, mi lett volna, ha ez a szerencsétlen meg talál halni az udvarban, hogy meghurcolták volna őket miatta.

– Mentettem az értéket – mondta egyszerűen. Most jött ki a füstből, mégis méltóságteljes volt, nem riadt, nem kifulladt és egyetlen egyszer sem köhögött.

A tűzoltók elszaladtak mellette, hogy eloltsák az igencsak elharapódzott tüzet, Jónás pedig elindult haza, maga előtt terelgetve a tyúkokat, hóna alatt a kakassal, lába mellett a kecskével. Munkaadói álltak a tulajdon halmaik között, és egyik sem szólt rá, hogy „hé, hová viszed a kecskét meg a tyúkokat?”.

SZILÁGYI P. KATALIN

TUBI

Z. néni nagyon szerette a galambokat. Reggeli kávéjának szertartásszerű elfogyasztása után rendszerint elballagott a sarki kis boltba, és felvásárolta a tegnapi pékárut. Nem volt ez nagy mennyiség, de meghúzta a szatyor a karját, mire felballagott a másodikra. Otthon nagyokat sóhajtva kifűzte cipőit, megnyomogatta fájós bokáit és kicsit megpihent. Elkortyolt egy málna fröccsöt kedvenc csatornája reggeli műsora alatt, majd munkához látott.

Takaros, vasalt kötöt terített maga elé, és az asztalra púpozott kifliket szép kicsi kockákra aprította. Pencsenyés arcán mosoly derengett és halkan dúdolt magában. Mire végzett, a nap már a kis konyha porcelán csészéin táncoltatta sugarait. Jaj nekem, még eltotojázom az időt, dohogta, majd gondosan besöpörte a kifli kockákat rózsás bevásárló szatyrába. Fájó bütykeit cipőbe kényszerítette és elindult.

Voltak stabil helyei. A hét első felében szívesebben járt a városi közparkba, szórakoztatták a rendre kivonuló óvodások produkciói a játszótéren, de ők zargatták a galambokat. Hétvégén a könyvtár melletti téren szeretett üldögegni, a kis kápolna melletti padon, ahová késő délutánig odasütött a nap. Mindkét helyhez vonzódott, a galambok miatt.

Ez a vonzódás még gyerekkorából volt eredeztethető. Nagy házuk volt a város feletti dombon, ahol apja elismert galambásznak számított. Z. néni még élénken emlékezett a faragott galambházra, meg arra, hogy a kertvégi budiba menet milyen szívesen elgyönyörködött a madarak elegáns röptében, amint egy villanással csapatostól szelték az eget. Mama is szerette a galambokat, micsoda galambbecsináltakat főzött, istenem. Papa még versenyekre is járt, cserélt meg vásárolt, és mikor meghalt, a sírkövére is galambot faragtatott a család. Z. néni fajtánként ugyan nem tudta őket megkülönböztetni, ám gyönyörködött tollaik opálos fényében, aranyszín szemeik riadt rebbenésében és a hímek burukkoló táncában.

Sok gondja volt emiatt Z. néninek, hogy szerette a galambokat. Többször érte atrocitás. Egyszer egy kismama szólt rá, hogy ne etesse őket, mert betegségeket terjesztenek. Máskor meg egy hajléktalan zavarta el és felszedegette a kifli csücsköket. Kegyetlen a világ.

Innentől valamiféle csiklandósan veszélyes missziónak érezte tettét, amint megjelent a rózsás szatyorral és szórni kezdte a galamboknak a morzsát. Mint minden tömegben, itt is remekül meg lehetett figyelni az állatok különbözőségét. Voltak bátrak, akik előre tolakodtak és vakmerően kapták el a falatot, akadtak óvatosak, ők csak a háttérből csipegettek, meg szemtelen törtető, ezek a másik csőréből lopták a kifli-véget. Két sánta is megjelent rendszeresen, itt a kis kápolna melletti padnál. Egyikük fél lába elsorvadt valami kórban, a másiknak nem fejlődtek kis rendesen a lábujjai, kis bőrdarabkák lefegtek róla. Ezeket mindig elverte a többi, bárhogy tolakodtak.

Tubi, tubi! Tubikáim – szolongatta lágy hangon népét Z. néni és kissé elhúzódott, mert a tolakodó bátrabbak, a nagyok, az erősek már a padon kopogtattak kiürült szatyra közvetlen közelében. Gyere csak kis bolondom, duruzsolta, majd váratlanul lecsapott. Tubi, tubám, nézte szeretettel a vergődő madár riadt szemét és határozott mozdulattal kicsavarta a nyakát, majd szatyrába süllyesztette.

Z. néni nagyon szerette a galambokat.

KÉRI LÁSZLÓ

FESTŐMŰVÉSZ

Kéri László Tornyai-díjas festőművész 1949-ben született Budapesten. 1976-ban végzett a Magyar Képzőművészeti Főiskola festő szakán, mestere Sarkantyú Simon, de Sváby Lajost is mesterének tartja.

Pályakezdő korában erőteljesen érződött képein választott mesterének hatása, valamint a kései manierizmus és a korai barokk gomolygó, dinamikus rajzossága, erőteljes színvilága. A 80-as évek elején a színei egyszerűbbek, tisztábbak lesznek és előszeretettel alkalmaz a képen belső fényforrást.

A '80-as, '90-es évtizedfordulón újból zaklatottan fest, diszharmonikus szín- és tónuskontrasztokat használ, szimbolikája áttételesebbé válik, majd kis-méretű vásznakból sorozatokat készít, egy keretben állítva ki azokat.

Az évtized vége felé újra higgadtabb megoldásokat választ. Kéri László festészete mindvégig emberközpontú, figurális, az erőteljes emberi érzelmek közvetítője. Akvarellben és pasztellben is elismert művész, díszletterveket is készít.

Kéri László festői világa tipikusan európai gyökerű. Eszközeit és kifejező fogalomtárát illetően is. Festőként olykor megidézi a kultúra letűnt századait is, ám mégis kizárólag saját korát kutatja. Műveinek sorozata egy monumentális alkotói vállalkozás részeredményeinek tekinthető. Anyagaival, indulataival, gondolataival birkózva azt a világot akarja megérteni, amiben él.

Képeinek egyetlen visszatérő motívuma maga az élet, vizuálisan megragadó fragmentumaival, de csak azokkal, amelyek jelen idejűségét hangsúlyozzák. Felzaklató jeleneteiben az élet lüktet; az emberi méltóság viaskodik a megalázottsággal, a szüntelen veszélyérzettel, a kultúra továbbépíthető folytonosságába vetett hit a végső összeomlás, a megsemmisülés érzetével.

A mesterfokú illuzionista – vállalkozásának felrázó erejében bízva, vásznainak tükrében, saját korunkkal szembesít bennünket, egyéni és kollektív lelkiismeretünket, egyetemes és nemzeti gondjainkat, megélt mindennapjaink hordalékait rendező képi példázatokba.

Teszi ezt minden idők festőinek azzal az elhivatottságával, hogy talán sikerült tetten érnie saját korának kultúrtörténeti maradványait.

(Kovács Árpád)

Forrás: www.kormendigaleria.hu

A budapesti születésű művész több, mint harminc éve él és alkot Hódmezővásárhelyen, Kohán György utcai műterem-lakásában. [...] Habár a főiskolát követően nyolc évig Szentesen élt, első bemutatkozására Vásárhelyen került sor 1977-ben. Ekkor állított ki először az Őszi Tárlaton, melynek fődíját, a Tornyai-plakettet tíz esztendővel később nyerte el. Azóta is állandó résztvevője, szervezője és zsűri tagja a legjelentősebb hazai kortárs képzőművészeti seregszemlének. Erőteljes színvilágú, zaklatott, groteszk hangulatot árasztó képeinek középpontjában mindig az ember áll.

Az erőteljes érzelmi töltetű, látomásos képkölteményeiről ismert alkotó mintegy száz művén keresztül enged bepillantást elmúlt húsz évének festői munkásságába. Alkotói világa a barokk korban gyökerezik. Kéri László vásznain megjelenő gomolygó érzelmek, indulatok és küzdelmek gondolkodásra, az összefüggések keresésére készítetik művei nézőit.

Díszlettervei

CSEHOV: Hosszú úton (Csiky Gergely Színház, Kaposvár, 1986-1987)

BINDER, H.: A gondnok (Színház- és Filmművészeti Főiskola, 1997-1998).

Forrás: www.irodalmijelen.hu

Ajánló:

Nagy Imre: Szubjektív gondolatok az 56. Vásárhelyi Őszi Tárlatról.

in: Vásárhelyi Látóhatár 2010/1. p. 34.

Kéri László. Interjú. A művésszel Benák Katalin beszélgetett.

in: Vásárhelyi Látóhatár 29. p. 2011/4.

Nagy Imre: A befelé vezető út. Kéri László munkásságáról.

in: Vásárhelyi Látóhatár 2015/1-2. p. 46.

Őszikék 21. század — Témakép

KÉRI LÁSZLÓ

Áttörés

olaj, farost

100 x 100 cm

DANI IMRE

BÉKÜLJETEK MEG!

Ti mind, kiknek vérét
forralja az ostor,
tudom kirajzotok
majd csapatostól,
összefonódva, miként
a tüskés cserje,
mely nem tűri, hogy
barom legelje –
kapaszkodjatok össze,
keljetek föl,
legyetek egész, miként
osztatlan a kör,
ám előbb, együtt, de
végleges – végleg
béküljetek, mondom
béküljetek meg!

Ne legyen a viszálynak
rangja, rendje,
földje, hogy magvát
fölétek nevelje,
barázdát ásson,
szíveteket nyissa,
lelketek belőle ki
ne fordítsa,
álljatok helyt, mert
a mérték ti lesztek,
példát az erősek is
rólatok vesznek,
ám előbb együtt, de
végleges – végleg
béküljetek, mondom
béküljetek meg!

Nehéz? Mert mindig
frissen vérző
zsákmányt vet közétek
a Törvénykező,
s ha lélek háborog,
rettegés gyötör,
feledni késztet
a birtokló gyönyör.
Határozatok hát – félre
nem lépve
jeles célt tartva
nem mentek lépre –
ám előbb együtt, de
végleges – végleg,
béküljetek, mondom
béküljetek meg!

Féljétek e szót hallani:
verseny!
Mert a hústok kell
akkor nyersen!
Sem ágyatok – benne
helyetek – nem lesz,
csak gödör a földben,
ami ölbe vesz...
Hogy tűrnétek tovább
kart fonva karba,
mit őseitek tűrték –
sorban, befogva?
Ám előbb, együtt, de
végleges – végleg,
béküljetek, mondom
béküljetek meg!

ÁTTÖRÉS

Akkor kezdődött, amikor még azt gondoltad,
a hal, az hal, az ember az ember, és kék-sárga
kövek közt igyekvő hullámverését az Isten
nem véletlenül kormányozta épp feléd.
Aztán vizesebb lettél, vizesebb a szobroknál,
kik már régóta benned kongtak,
s amikor szemük ernyőjén elindult a víz lefelé,
s tudatod kamráiban kimosta a víz
az ösztönök rég feledett hegyeit,
s kitárult előtted az ősidők pironkodó
meztelensége, te ráérezted majdnem-halott
önmagadra, kiben, akár sok vérömleny táguló
csipkebokra, összeállt a múlt; s akkor már
sejteni kezdted, hogy ez olyan kör,
amelyből nincs kiúszás, nincs menedék,
hiába ámít fenn a ringató nap,
hiába tol kéket sárgához a kő,
és hiába a tudós, a metszett vízirózsa,
tenger is hiába futja körbe ismeretlen partját, hiába
futtatja feléd halait, te tudod, hogy az nem hal,
csak pikkelyeibe visszaigyekvő vizes hallgatás,
s ki ott lebeg a derengő víz keskeny metszetén...
embernek ő is csak kellő messzeségből tűnik,
közelről ő is csak szorongás menyasszony-fátyola,
s mikor Isten tág ege alatt fellobban az ész, a
félelem a maga vérző viaszdarabkáit a tengernyi
szorongásnak mélyen alászállva teríti szét.

SZELINGER KORNÉL

ÁTTÖRÉS

Tisztelt művész urat
Szeretném tréfálni
Észjárásom szerint
A képet magyarázni

Hát nem is tudom
Mit ábrázol e kép
Az alkotója szellem
Vagy zseniális gép

Mint pokol tornácán
Folyik veszett tánc
Két oldalt ördög van
Róluk hiányzik a lánc

Ha nem ördögpár
Tán kétfelől két lidérc
Valami összefogja őket
Oly lazán, mint a férc

Középen nő vonaglik
Nászra, aktusra viszik
Nézzék csak sokáig
Akkor majd elhiszik

Lehet három táncos
Kik kirúgtak a hámból
És aprópénzt keresnek
A zabolátlan táncból

Kérdés csupán, ki tör át
Vagy, hol van az a rés
Ha kiderül, dolgozzon
A képnyomtató prés

DUŠKA VRHOVAC

Pesma je inspirisana slikom Lasla Kerija: ÁTTÖRÉS

OSLOBAĐANJE U VIA DEL CORSO

Ta ljubičasta, kao stvrdnuta kap bola odbegla sa četkice
umornog slikara, pada na moje zamagljene zene
i u tajanstvenu odoru sumraka oblači Via Del Corso
kojom tromo koračam ovog rimskog podneva.
Otkuda ovde, među unezverenim turistima,
ta Kerijeva moćna bratija mračnih lica
sa tragovima bola u razrokim pogledima i na usnama?
Da nisu krenuli na tajni sastanak sa Farinelijevim Don Kihotom
koji me u stopu prati ovih dana ponavljajući isto pitanje:
kako uzleteti trajno i nepovratno kada si, kao stablo korenom,
svojim krhkim kandžama urastao u tle?
Grupa mladih sa smart telefonima uzbuđeno fotografiše
poznatu šminkerku kao da prolazi lično Dante Aligijeri.
Ponesena njihovim žarom ja zaboravljam napukli strop
svog beogradskog doma i tiho, onako za sebe, izgovaram:
Salve a te Laslo Keri!
Ovi ljudi od krvi i mesa sa našim imenima trošni su,
nestaju, i to te progoni, ali to i nismo mi, prijatelju,
mi smo ova nepoderiva platna i ova nezapaljiva slova,
stihovi kao pregršt boje bačene u nevino lice sveta.
Baš nas briga za te fabrike zla sa non-stop radnim vremenom
i za njihove požare i poplave sa neograničenim rokom trajanja!
Slikom i stihom mi ćemo ipak probiti sve čaure i oklope,
kao ljusku kosmičkog jajeta iz kojeg ćemo se ponovo roditi.

FELSZABADULÁS A VIA DEL CORSÓN

(Fordította: Kovács Jolánka)

Az ibolyakék, megkövült fájdalom-csöpp, a bágyadt festő
ecsetjéről elszökve, ködlepte szembogaramra pottyán,
s az alkony sejtelmes köntösébe burkolja a Via del Corsót,
melyen e római délben lomhán ballagok.
Hogy kerül ide, a zabolátlan turisták közé
Kéri erőteljes, mogorva csapata
kancsal tekintetükben s ajkaikon a fájdalom nyomaival?
Talán Farinelli Don Quijote-jével indultak titkos találkozóra,
mely napok óta nyomomban van, e kérdést ismételve:
föl lehet-e szállni mindörökre, amikor, mint törzs a gyökérbe,
gyenge karmaiddal már a talajba nőttél?
Smart telefonos fiatalok csoportja vadul fényképezi
az ismert sminkes nőcskét, mintha magát Dante Alighierit látnák.
Elkap ez a hév, s azon nyomban elfelejtem belgrádi otthonom
megroggyant mennyezetét, s csak úgy, magamnak, kimondom:
Salve, a te Kéri László!
Ezek a hús-vér emberek, kik nevünket viselik, elhasználódnak,
eltűnnek majd, s ez nem hagy békén, de nem ezek vagyunk mi, barátom,
hanem a széttéphetetlen vászon s a betűk, mik el nem égnek,
az ártatlan világ arcába dobott színcsokrok, a versek.
Mi közünk a non-stop munkaidős, gonoszság-gyárakhoz,
a korlátlan szavatosságú tüzesetekhez, árvizekhez!
A kép s a vers átüt minden burkot, vértet,
mint héját a kozmikus tojásnak, melyből egyszer majd újjászületünk.

WILHELM JÓZSEF

TÖRŐDÉS

Pocakot eresztett az éj,
hortyogva alszik a hajnal,
mámor és kijózanodás között vesztegel
a holnap,
az idő beleharapott az úr végtelenébe,
körkörös szédülésbe kezdett a világ,
elhalkuló üzeneteidben pedig...
álom rejtezik,
és nem hallod már miként borzong
őrzőangyalom
a hátrahagyott
szóroncsaink halmaza felett:
fészkünkől kifelé siklunk,
gondolatainkból néma szellemalakokat hajtogatunk,
körülbástyázva reményeinket,
miközben arra is figyelünk,
hogyan pocakosodik mindegyre az éj
mielőtt végleg szétfakadna,
folyna,
de még hortyogva alszik a hajnal,
buborékokként szállnak érintéseink,

pezseg a sötétség,
köztünk,
mégis mindketten érezzük,
közel a tűréshatár,
az éj ritmust vált,
és kíméletlen
fénytükörré alakul az ablaküveg.

Félek, hogy a hajnallal együtt
újra kibomlik
a megszokás giccsparádéja!

Oly gyönyörű vagy így!
Összekuporodtam
árnyékom elé,
látod a töröttségem,
és...
jól esik törődésed!

TÓTHÁRPÁD FERENC

A VESZTEM AZ

(Kéri László: *Áttörés* című olajképéhez)

De sokszor írtam én a cinkos éji csendről,
s merengtem el, miként pihen a renyhe város,
reméltem azt, parázna éjeiken, hogy újra
a póre bársonyod lehet a pille váncos.

Sosem lehet a mindenség enyém, de érzem,
a mindenség feszül, dobol, zihál tebenned,
s teáltalad leszek a mindenség paránya,
csavargó koldus és talán cipelt keresztet.

A bűnöm az, hogy újra álmodom a nappalt,
sok régi képpel, ócska lommal és kacattal.
Gyötör, mi volt, gyötör, de nem fekszem haraggal.
A veszttem az, mi éltet, és még itt marasztal:

a mindenség, mi általad vigasztal.

TÁNCVARÁZSLAT

Bárcsak volnék szépséges nimfa,
habokban igéző szirén.

Tánckirálynő, ha volnék
táncolnék a nappal, utána a holddal
táncolnék Erossal, utána Parissal.

Táncolnék külön a plátói szerelemmel
majd az először volt Reménytelennel,
forognék sok–sok kentaúrral
fenyőerdőben vadásszal,
tengerben hálóját csomózó halásszal,
vöröskendős halálfejes kalózzal,
sivatagban perzsa sahkal, olajsejkkal
dzsungelben a törzsfőnökkel.

A fináléban:
kettőből csak eggyel,
elrablómmal
a véletlennel
a véglegessel, az Egyetlennel.

BAUER KRISZTINA

ÁTTÖRÉS

Mindennap kiküldöm a fiút a kikötőbe, de késik a hajó. Caterina nagyon várja a képet, nem tud addig meghalni, mondja. Francesco atya, nem törődve a betegséggel, ott ül naphosszat az ágyánál, ő még hisz a fohász erejében. Különös emberpár, Velence legszebb kurtizánja és a szentatya legfőbb tanácsosa.

Végre hallom a számár ismerős üvöltését. Kirohanok, a zsákok közül azt keresem, ami Pannóniából jött. Meg is van, azzuro della magna. Elő a mozsárral, törővel, magam porítom a festékhez a követ. Olaj hozzá, sebesen jár a kezem, de az alkony gyorsabb, besötétedik. Nem halaszthatom, az összes gyertyát, amit fellelek a műteremben meggyújtom, talán kitartanak hajnalig.

Rendelt már tőlem képet Caterina, mikor Velencébe költözött, gyümölcsösét, tájképet, de alakosat sohasem. Azt mondta, oly eleveneket festek, ne versengjenek vele. Az okker és a szép umbra voltak a kedvenc színei, de a karneválon mindig murano vörösbe öltözött, az emelte ki alástrom bőrét.

Francesco atya egy átdorbézolt éjszakám után rázogatózott a Santa Maria Formosa padján. Barátságos volt, és hosszan beszélt nekem a kegyes életről, meg a hit fontosságáról. Mikor megtudta, hogy festő vagyok, bevitt a sekrestyébe, ahol egy madonna-kép volt a falnak támasztva. Hamarosan a helyére kerül, mi a véleményem róla - kérdezte. Szép és gazdag, nem fukarkodott a festő az arannyal, de ez nem egy velencei madonna, feleltem. Meglepetten kérdezte, miért. Hiányzik róla a tenger és az ég azúrja, ami páratlan e városban.

Caterina nem csak szép, de művelt és okos nő is volt, olykor marasztalt, egy pohár borra, beszélgetni. Hosszasan kacagott, mikor incselkedésére bevallottam, bár csodálom szépségét, de vágyat nem gyújt bennem. Az inasfiú izmos hátsója azonban szűkké teszi a nadrágom. Ha antik témát festek majd, elküldi modellnek, ígérte.

Húsvét előtt volt, a nagyhéten böjtölt egész Velence, a kurtizánok is zárva tartották házaik ajtaját. Caterina ott térdelt a madonna képe előtt a Santa Maria Formosában, láttam kettejük találkozását, mintha az arany madonna is elmosolyodott volna. Aztán bementek a gyóntatószékbe, ki-ki a maga helyére.

Caterina ettől a húsvéttól kezdődően egyre halkabb lett, gyakran járt a templomba. Karácsony előtt különös, szokatlan dolgot rendelt tőlem, egy szentképet, de fessek rá Francesco atyát a fő helyre. Nem akart csak kisméretű festményt, amit az ágya melletti falra tenne. Meglepett a kérés, de mindig csengő ezüsttel fizetett bőkezűen, így nem kérdezősködtem.

Francesco atya gyakran hivatott magához, olykor a templomba, de az utóbbi időkben már a palotájába is. Beszélgetéseinket mindig megelőzte némi szónoklat és dorgálás a bor és a kocsmák népének kedvelése miatt. Türelmesen bólogattam, fogadkoztam, amiről tudtam, már este megszegem. Megérte, mert ezt követte az élvezet, megmutatta a képeket, amiket ő választott ki Róma számára. Ezeken az audienciákon nem a rongyos festő és tekintélyes egyházi vitatkozott egy-egy alkotásról, hanem két, az értéket tisztelő és csodáló ember.

Nehezen készültem neki a szentképnek, nem jutottam döntésre a témát illetően, valójában értettem, hogy egy portrét szeretne tőlem Caterina, de tudta, kihívná maga ellen az egyház rosszlását. Álltam a festőállvány előtt, és azon tűnődtem, talán a szomszédos csapszékben eszembe is jutna valami, mikor megzörgették az ajtóm. Az inasom tűzifáért küldtem, így magam nyitottam ajtót, a fekete köpenyes alak, Francesco atya gyorsan belépett.

Magam jöttem, mert bizalmas kérésem van, a palotában minden kulcslukon hallgatózó füleket találni. Egy képet rendelnék, mondta. No, végre erre várok már mióta, ujjongtam magamban. Fesd meg nekem Caterinát, de legyen rajta Velence azúrja. Senkinek sem mutathatod meg a képet, még neki sem, hangzott az utasítása, majd súlyosan koppant kezéből egy erszény az asztalomon. Azt gondoltam, a káprázat játszott gonoszul velem, olyan gyorsan el is ment fekete köpenyébe burkolózva.

Ezt meg kellett ünnepelni a cimborákkal, csak néhány ezüstöt vittem magammal, amit a nagy vigadozásban borra váltva le is csorgattam a torkomon. A kellemes estén szóváltásba keveredtem a csapszékbe tévedő nemes úrral olyannyira, hogy a festékkaparó késemmel kissé kiigazítottam az arcát. Velence egyik ólomkamrájában józanodtam magamhoz, egy fitying nélkül, azt se tudtam nappal van-e vagy éjszaka. Néhány nap, talán egy hét telhetett el, mikor az őr megragadott és kilökött az utcára, még utánam kiáltotta, hogy köszönjem a pártfogómnak. Épp jókor értem haza, átnézhettem a távozni készülő inasom motyóját, szerencsére a pénzem rejtekét csak én tudtam. Menekült a fél város a pestis elől.

Caterina, izmos lábú inasával üzent, sürgős a kép, látni akarja. Merész gondolatom vezérli most ecsetem, a két rendelt portrét egy táblára teszem, vásznam nincs, de van egy négyzetes sima falemezem, erre dolgozom, a gyertyák kitartottak, már világosodik. Hamarosán kész, száradni majd ráér, ha már látta a haldokló. Szürkület után kopogok a szép kurtizánnál, kisírt szemű szolgálólány nyit ajtót. Elkéstem, hasít belém az ijedség, rohanok a hálósobába. Borzalmas pusztítást végzett rajta a kegyetlen kór, ágya mellett térdel Francesco atya, elfehéredő ujjakkal szorítja Caterina kezét, máskor oly szigorú arcát a kétségbeesés meggyűrte. Érti már, kevés az ima, pusztá erejével próbálkozik visszatartani a szeretett nőt. Meghoztam a képet, mondom hal-kan és odatámasztom az ágy oszlopához, hogy mindketten lássák. Percekig csak a gyertyák sercegése hallatszik, majd Caterina felnevet, tökéletes, nézd, fordul a térdeplőhöz, áttörtünk minden korlátot, mondja ujjongón. Az atya szemében döbbenet. Sok képet láttam, de olyat még nem, amin az érzelmek ilyen elevenen, ennyire pőrén látszanak, suttogja. Soha nem beszéltem arról, mi dúl bennem, igazi művész vagy, aki ezt szavak nélkül is érzi. Mi a címe a képnek, kérdezi. Nevezze el Caterina, nézek a fekvőre. Becsukja a szemét, hallgat, már azt gondolom, nem szólal meg soha többé, mikor erőtlén hangon mondja, legyen a címe *Áttörés*.

KISS ERZSÉBET JANKA

ELREPÜLT FELETTÜK AZ IDŐ

*„Ne veszendő eledelért fáradozzatok,
hanem az örök életre megmaradó eledelért,
amelyet az Emberfia ad majd nektek,
mert őt pecsétjével igazolta az Isten.”*

(Jn 6,27)

A nap még rájuk mosolygott egyet, forrón, tüzesen; erőlködött, amennyire csak tőle telt a hosszú munka után. A már félig álomba merülő apró zöldek lomhán, de boldogsággal telten felnéztek az égre, velejükig hatolt a szeretet. Miután megbizonyosodtak róla, hogy a legnagyobb biztonságban vannak, elzárták magukat a világ elől, és megnyugodott lélekkel készülődtek titokban, csendben a következő napra.

Hétfő reggel volt. Zajos, káromkodós, kapkodós, kimerült, de még el nem kezdett reggel. Ablak ki, de csak megszokásból, ruha fel, de vasalatlan, müzli be, de étvágy nélkül, lépcsőn le, de életuntan. Az út a megszokott: két percig egyenesen, a trafiknál balra, menni, menni, elérni a lámpás kereszteződésig, ahol minden egyes alkalommal öt percet várni, hogy zöldre váltszon a jelzőlámpa. Mindig. Nincs kivétel, nem lehet kivétel. De ma hétfő reggel van, az ablak nyitva maradt, a cigaretta pedig kiesett a kezéből. Már várta őt a lámpa, büszkén, kissé gúnyosan vibrálva magából a zöld színt, a te számításaid sem lehetnek mindig tökéletesek. Mégis szinte észre sem vette, hogy nem a megszokott rend szerint ér be munkahelyére, azon a napon öt perccel hamarabb. Csak mikor a főnöke majdnem nekiment forró kávéval a kezében, csak akkor érte utol az önelégült lámpa fénye.

Aznap hamar végzett, a félórás ebédszünet után még megírt két levelet: egyet az ügyfélnek, egyet a társtulajdonosnak. Hetek óta halogatta a levelek megírását. Rettegett a választól, tudta, hogy aljas dolgokat tesz, míg ennél a cégnél dolgozik. Nem volt azonban más választása, ide is csak protekcióval tudott bejutni. Erkölcstelen, szennyos életet élt, csalt és hazudott, bármit képes volt megtenni, hogy több pénzhez jusson. Mert a pénz kellett: kellett a legújabb szériás okostelefon, kellett a legsötétebb árnyalatú GUCCI cipő, a legtolakodóbb illatú Caron's Poivre parfüm, és a legdrágább hotelszoba a Broadway-en, ahova felviheti a legdrágábbnak hitt embert. Nem voltak, csak rövidtávra kitűzött céljai, a pillanatnyi boldogságnak élt, és azon a bizonyos hétfői napon jött rá, milyen végtelenül szomorú valójában.

Munka után nem hazafelé vette az irányt, hanem beugrott még megvenni élete utolsó doboz cigarettáját. Persze mit sem sejtethetett ő még ebből, csak a megszokott, rohanós tempóban lökött fel mindenkit, fizetés után mohón kapta ki a pénztáros kezéből a bankkártyáját, és rezzenéstelen arccal távozott. Otthon már várta őt a csinos felesége és a gyönyörű, egészséges kislánya. Mikor belépett az ajtón, akkor döbrent rá csak, hogy születésnapja van. Negyven évet töltött ezen a Földön anélkül, hogy valaha is érezte volna és bátran kijelenthetné volna: „Boldog vagyok!”. Negyven éven keresztül hajkurászta a sikert, az elégedettséget, a boldogságot. Mindene megvolt, mégsem volt semmije. Sírva fakadt, amikor arcát megérintette a *boldogszülinapot*, eltorzult előtte szerelmének képe, kislánya elviselhetetlen nyomorulttá vált.

Elmenekült abból a házból, amit addig otthonnak nevezett, és csak szaladt, és zokogott, és akkor, abban a fűcsomóban megbotlott. Maga elé nézett, lecsendesedett, hagyta, hogy kitisztuljon az elméje, és csak nézte, rendületlenül bámulta azt a fűcsomót. Szinte érezni lehetett a büszkeséget, amit árasztott magából az a szemet vakítóan zöld növény, pompásabb volt minden drága ékszerénél, illatosabb minden parfümnél és bölcsebb minden diplománál. Akkor ő, abban a pillanatban megértette. Felállt, megtörölte arcát, kiszínezte lelkét zöldre, és elindult, de ezennel jobbra vette az irányt...

SALÁNKI ANIKÓ

KÉP AZ ÁLLVÁNYON

Apa festő volt. Művész, elismert. A kiállításokon ragyogott, a szuperlatívuszi kritikákat fejedelmi biccentéssel nyugtázta, „-evidens” – mondta, kezében pezsgőspohárral. Leereszkedő kedvességgel fogadta a rajongást. Ő volt a kortárs képzőművészet meghatározó arca állami és szakmai kitüntetésekkel elhalmozva. Képei ott lógtak minden nagy ember falán, sikk volt vele dicsekedni. Otthon zsarnok volt, morózus, megközelíthetetlen, zsugori, sértődötten bolyongott piszkos melegítőben a hideg műteremlakásban. Amikor anno Piroska – szerető majd feleség, cseléd, ápoló, vigasztaló, alkotótárs, saját művészi ambícióit csírájában elfojtó nyuszi - pityogva elnyöszörögte, hogy teherben van és már késő bármit is tenni ellene, felkapta és körbetáncolta vele a szobát. Ezt sokszor elmesélte Zsófinak, amikor összebújva/reszketve várták, hogy hazajöjjön a ház ura, levetve a zseni álarcát, eloltva arcán a muszáj-ragyogást, és hétköznapi zsarnokként kezdjen uralkodni a territóriumán. Zsófi apai biztatásra/ unszólásra rajzolni kezdett, és egyre másra vitte hozzá kusza vonalakkal telefirkált rajzlapjait. Apja csalódottan nézte, próbált belejavítani, aztán lemondott róla, napokig ivott és nem szólt hozzá. Nevetni tudott volna, pörögni, hogy átvágja a művész urat, aki még azzal is meggyanúsította egérke-anyukát, hogy tán nem is ő csinálta neki ezt a lányt. De külsőre annyira hasonlítottak egymásra – anya a postásra se mert ránézni, szemkontaktus nuku férfiemberrel-, hogy ez megmaradt csak olyan légből kapott reménykedő vádaskodásnak - A tehetséget nem lehet örökölni, meg erőltetni se – sóhajtott keserű lemondással apa barátai/irigyei társaságában, ő meg lesuntya a szemét, és álságos helyesléssel bólogatott. A rajzait nem otthon tartotta. Az iskolában megelégedett a közepessel, csak ő tudta, micsoda erőfeszítés kellett az elnagyolt, sematikus, nívón mélyen aluli képek megfestéséhez. Jobb kézzel csinálta, mert persze bal keze volt az ügyesebb, mint apjának. Amikor elérte a tizennyolcat, az érettségije is megvolt, összepakolt egy hátizsákba, és elköltözött, kicsit féltve/szánva anyját, aki az évek múlásával úgy surrant az egyre nagyobb lakások szobáiban, hogy neszt se ejtett. Apja üvöltött, fenyegetőzött, ő meg közel hajolt hozzá, és halkán annyit mondott: - Te féreg – és csak egy kicsit vágta be maga mögött a színes /festett (amúgy giccsesen ronda) üvegajtót. Egyedül maradt, és szabad. Felvették a főiskolára, a csoporttársai szerint könnyű neki ezzel a névvel, ő meg csak a vállát vonogatta. Egy lepusztult lakásban húzta meg magát, a hálózsákját meg a cuccait mindig magával cipelte, mert loptak ám ott, bitangul. Persze nem szóltak érte, a művészpálántákat nem lehet azonos mércével mérni az átlagemberekkel. Ha neki ez a heppje, legyen. Mindenkinek volt valami, amiben kitűnt, de az elején ez csak külsőség. A tehetség majd megnyilvánul, később, az ő csoportjukban meg amikor majd a Mester is elkezd a foglalkozást. Ez tartotta izgalomban őket, erről folyt a beszélgetés, de őt sose kérdezték. Zsófi nem mondta meg, hogy nem is ismeri a Mestert, úgyse hitték volna el. Az igazságot olyan nehezen hiszik el az emberek, vagy egyáltalán nem. Ezért csapható be mindenki, szerencsére. A Mester olyan idős lehet, mint apa, de inkább ír meg tanít, ritkán jelenik meg képeivel kiállításokon. Itthon szinte soha.

Inkább külföldön, főleg Olaszországban. Apja lebiggyesztette húsos ajkát, és azt mondta rá, hogy „parvenü”. A hangsúlyából féltékenységet hallott ki, ezen még csodálkozott is, akkor régen. Hetek teltek el, a főiskola jó volt, bár a társai nem fogadták be, nem is számított rá.

Október eleje volt, csütörtök, épp egy fiatal lány kezét skiccelték szénnel, amikor többen is bejöttek a terembe, nem nézett föl. Akkor riadt csak fel, amikor mögötte állt meg az Öreg, érezte a leheletét a nyakánál, aztán lépett is tovább. Bársony, kicsit kopott zekét hordott, színes sállal, finom dohányillat lengte körül, meg valami édeskés kölni. Csak épp egy kicsit volt zavaró. Két hét múlva megváltozott az órák rendje, a Mesterhez igazították.

Ő az első csoportba került, többen elhúzták a szájukat, de ezen se izgatta fel magát, olyan kisszerűnek tűnt. Az első foglalkozásokon csalódottságot érzett. Kicsit nagyizolós, kioktató, stílustalan volt a magyarázat, unta is, apró leveleket meg amorf gyümölcsöket firkált a jegyzetömbjébe, aztán meg groteszk arcképeket a Mesterről, a végén egy törzsre két fejet, a másik az apjáé volt. Egy pillanatig csak nézte, aztán összegyűrve ledobta a padlóra, felállt és összekapkodva a holmiját, kiment a teremből. Döbbsen néztek utána. A tanulmányi osztályon bejelentette, hogy nem óhajt tovább a főiskola hallgatója lenni, és igen, magánál van és meggondolta. Amikor kilépett az utcára, megkönnyebbülten rántotta kényelmesre a hátizsák pántját, és felszállt az első villamosra. A szigeten aludt, másnap reggel rendbe hozta magát a pályaudvari mosdóban. Betette a holmiját a megőrzőbe, a rajzlapokat meg a festékes cuccát áttette egy reklámszatyorba. Az automata csak a poharat köhögte ki, a kávé nem. Egy kis vizet ivott, aztán egy talponálólóban két fél vodkát, éhgyomorral. Egész nap lődörgött, végül fent kötött ki a Várban. Leült egy padra, néhány vonallal odavarázsolta a nagykalapos nőt meg a ványadt kis férjét a rajzlapra, aztán egy fagyit nyalogató kislányt, egy kutyáját vonzó katonás őreget, a japán csoport fényképezőgépeket kattintató csoportját. A képeket ledobálta maga mellé, volt, ami a földre esett, a tömeg lassan gyűlni kezdett köré. Egy fiatal pár megkérte, hogy rajzolja le őket, és mivel nem látott gúnyt a szemükbe, megtette. A lány zavartan toporgott, és letett mellé egy ötszázast. Ő biccentett, és belegyűrte a farmerja zsebébe. A kalapos hölgy nevetve fedezte fel magát, és kicsit racsolva ejtve a szavakat, pénzt kért az alacsony emberkétől, aki zavartan nézegette a tárcáját, amiből a nő kitépett egy ezrest és a kezébe nyomta. Este egy olcsóbb panzióban aludt, kiöblített néhány ruhadarabot, reggel nyirkosan pakolta el. Másnap a híd feljárójánál ütött tanyát, előtte bevásárolt egy jobb papírboltban. Gitáros utcazenész állt meg mellette, és azt ajánlotta, tegyen ki maga mellé néhány arcképet, hogy lássák, mit tud. Kis időre leült mellé, és eljátszott néhány számmal. Az emberek elrohantak előttük, korán volt még, nem figyelt rájuk senki. Lerajzolta a srácot, ahogy szemébe hull a haja, és elmélyülnek arcán a ráncok, ahogy pengeti a húrokat, aztán a kezébe nyomta. A laposüvegből pálinkát kortyolgattak, és csak nevettek, amikor szemerkélni kezdett az eső. A két-három képet ott hagyta a padon, a szél felkapta és görgette át a parkon, ezen is csak nevetett, belefájdult a hasa is, ahogy összegörnyedt. Aznap már a fiúnál aludt. Nagyon magasan laktak, ahogy kinézett az ablakon, mintha törpék mozogtak volna, picike autók suhantak, villamosok csörömpöltek és a hangtalan trolik ablakában babafejek ritmusra mozogtak. A metró bejárata emberáradatot okádott ki a neonfényes utcára, arcukat valóságosan zöldre vagy pirosra festve. Megpróbálta lerajzolni, a képei olyanok lettek, mint egy szürrealista film megdermedt kockái egymás után rakva, de a fiúnak tetszett.

Néha elmentek koncertre, vagy csak bolyongtak a belvárosban. Szeretett egyedül is csavarogni, november volt, pocsék idő, messziről mintha az apját látta volna, két szőke szépség karolt két oldalt a karjába. Egy pillanatra megsajnálta az anyját. Az éjjel-nappaliban vett egy üveg olcsó konyakot. Alig várta, hogy magára csukja az ajtót.

Először csak egy kortyot ivott, megforgatta a szájában, puhán rásimult a szájpadrására, aztán apró gyöngyökként végiggurult a nyelöcsővé. Bizsergető/meleg érzés futott végig rajta, mint amikor a puha kék takaró körülölelte gyerekkorában, egy téli vasárnap.

A második korty már gyorsabban lement, egy kicsit könnyes lett a szeme. Az italtól, csakis attól lehet. Kipirult, szaggatottan szedte a levegőt, elgyengült a térde. Az üres pohár kiesett a kezéből, már az üveg-
ből ivott. Előszedte a vásznat, amit a fiú hozott, meg olajfestéket. Nem szeretett olajjal dolgozni, az apjá-
ra emlékeztette, meg a Mesterre. - Öregek festenek olajjal! – kiáltotta bele a szoba csendjébe, a fiú meg-
hallgatásra ment sokadjára, zene se szólt, az ablak csukva, a lenti morajlást már megszokta, nem is hal-
lotta. - Sárga-piros-zöld – kántálta, mint egy régi imát. Az üveg már csak félig volt, a szaga elnyomta a
hígítóét. Az első ecsetvonásnál már tudta, mit fog festeni. Kétszer már próbálkozott, de siralmas kudarc-
ként élte meg, amikor másnap megnézte. Szinte hallotta az Öreg hangját, aki egyszer odament hozzá a
téren, ahol rendszeresen rajzolta a turistákat. Megállt mellette, és valami olyasmit mondott, hogy kár ilyen
istenáldotta tehetségnek elrontani az életét, meg hogy szétforgácsolja magát, menjen vissza, segít rajta.
Fel se nézett, az előtte ülő szemölcsös francia hölgyet rajzolta nagy igyekezettel. A Mester aggódó hang-
ja dühös lett, Zsófi fülébe kiabált, hogy térjen már észhez, nem lehet mindig az apja árnyékában kushad-
ni. Ő erre felemelte a fejét, a düh eltorzította az arcát, a nő megriadva el akart menni, de megfogta a kar-
ját, hogy mindjárt befejezi. Mire felnézett, már csak a színes nyakszálát látta, ahogy szinte úszott a csupasz
fák között. Megborzongott, késő ősze járt, esténként már nyirkos levelek telepedtek a kabátjára. Azóta
nem járt a téren, a belvárost is elkerülte. Egyszer talált a postaládában egy szórólapot, az apja meg a
Mester közös kiállítására hívták az érdeklődőket. Aznap zárásig ült a sarki kocsmában, de nem ivott sem-
mit, csak figyelte az embereket. Most félig összehúzott szemmel nézte a vásznat, középen kezdte a fes-
tést, ez volt a módszere. Az arca került ide, nem kellett tükör vagy fénykép, ismerte minden vonását. Mint
ahogy a sötétből kibukkanó két férfi arcát is. Nem vette észre, hogy felrúgta az üveget, a konyak kis sárga
patakja megállt a szőnyeg rojtjai között. -Tertium non datur- mormogta, ahogy a sötét alapból kibontako-
zott a három arc, de mintha egy törzsből fakadnának. - Harmadik lehetőség nincs- dűnnyögte, csak azért,
hogy biztassa magát. Villanyt gyújtott, résnyire nyitotta az ablakot, nem látott az utcából semmit, köd ta-
kart el mindent. Hajnalodott, mire kész lett. Rendet tett, elpakolt. A képet ott hagyta az állványon, a szoba
közepén. Jó lett. Sőt, zseniális. Előszedte a hátizsákját, összeszedett egy pár holmit. Becsukta az ajtót, a
kulcsot lent bedobta a postaládába. Ide már nem fog visszajönni. Kilépett az utcára, átment a túloldalra,
és felnézett az ablakra. Elfelejtette lekapcsolni a villanyt.

Mezőtúr, 2015.

Őszikék-díj — Novella különdíj

NAGY ATTILA

SZOBRÁSZMŰVÉSZ

1966-ban született Hódmezővásárhelyen.

A képzőművészeti alapképzést Szegeden a Tömörkény István Művészeti Gimnáziumban szerezte meg, majd 1988-ban felvételt nyert a Magyar Képzőművészeti Főiskola szobrász szakára. 1992 és 1994 között ugyanitt elvégezte a Mesterképzőt is.

Mesterei Somogyi József, Bencsik István és Karmó Zoltán voltak.

1996 és 1999 között Pécsen, a Janus Pannonius Tudományegyetem Művészeti Karán a doktorandusz képzés hallgatója.

1998-2005-ig a zebegényi Szőnyi István képzőművészeti nyári iskola szobrász tanára.

1990-ben elnyerte a Baudelaire-pályázat díját, majd a Hódmezővásárhelyi Őszi Tárlat dívját 1994-ben.

1995-ben egy görög mitológiai szoborpályázat első díját hozta el, és ugyanabban az évben megnyerte a Váci Téli Tárlat fődíját is.

1997-ben a hatvani XI. Országos Portré Biennále aranydiplomájával jutalmazták.

2001-ben a Római Magyar Akadémia ösztöndíjasa.

2005-ben, az 52. Vásárhelyi Őszi Tárlaton elnyerte a tárlat fődíját, a Tornyai Plakettet.

2006-ban önálló kiállítást rendezett a Római Magyar Akadémián.

2011-ben megkapta a Prima-díjat.

Nagymaroson, Hódmezővásárhelyen él és alkot.

Kisplasztikákat, középméretű kompozíciókat készít.

Figurális alkotásainak, állatszobrainak anyaga főként a bronz és a kő.

Életművében jelentősek a kerámia plasztikai is.

Restaurál pl: pécsen a Zsolnai Vilmos szarkofágjának reliefét ő mintázta újra (Apáti János szobrász eredeti darabjait belekomponálva), de sokat dolgozott egyéb műemlékeken is.

Fest, a Vásárhelyi festőszimpózium szervezője

1994 óta szerepel egyéni és csoportos kiállításokon.

Köztéri munkái állnak Sopronban, Nagymaroson, Zebegényben és Hódmezővásárhelyen.

Vallja:

"Az út, amelyet bejártam a szobrászat területén, klasszikus tanulságokon nyugszik. Különböző korszakaimban nagy kedvencek inspiráltak abban, hogy egyszer majd megtaláljam a saját stílusomat. Kezdetben ott voltak az ókori görög és etruszk plasztikák, amelyek a mai napig lenyűgöznek, majd később a reneszánsz mesterek munkái...

Plasztikáim jellemzői az aprólékosan megmunkált felületek és a leheletfinomságú impressziók dinamikus találkozásai. Az erő, a szépség, a mozgás megmerevedett, mégis laza harmonikus megnyilvánulásai ezek a térben. Archaikus, mégis mai hangvétel együttesen.

Mintha az egész múlt bennem élő tanulságaival lesben állna, hogy az ihletett, kinyílt pillanat kapuján betörjön a jelenembe. Az agyag, az élettelen, sárszerű állagával végtelen képlékenységgel beindítja a képzeletem, ösztöneim, empátiám – improvizálok..."¹

Forrás:

1. Nagy Attila. Kiállítási katalógus. [s.n.]

Ajánló:

Nagy Imre: Szubjektív gondolatok az 56. Vásárhelyi Őszi Tárlatról.
in: Vásárhelyi Látóhatár 2010/1. p. 34.

Őszikék 21. század — Témakép

NAGY ATTILA

Műterem (fotó)

A képen látható: középen a *Vásárhelyi Vénusz* (uszoda előtti) szobrom második bronz öntvénye, jobb oldalon a Dionüszosz szobrom félkész gipsz állapota, valamint Vénusztól balra egy bronz és fa lófej, mögötte a pillér tetején pedig terrakotta, kis méretű Orfeusz és alatta fából egy folyamisten.

ARANY-TÓTH KATALIN

KŐBE ZÁRVA

Kőtestem fényben fürösztve vár.
Hús-vér emberré álmodj engem!
Csókold ajkamra az időtlen
szerelem csöndjét! Kinőttem már
falak mögötti páncél-létem.
Érints meg és érts meg egészen!

Öltöztess fel ábrándjaimtól
hullámzó, dús függönyök mögött.
Nézd! Lehunyt szemembe könny szökött.
Bonts ki a mozdulatlanságból!
Ha csak egy karnyújtásnyira lépsz,
az leszek, kit szeretni remélsz.

HARANGHY GÉZA

Valami mindig vár a csendben –
az idő, az meg nem áll,
hív, üzen, múltba, jelenbe,
a végtelen őszi nyár.

Valami mindig vár a csendben –,
egy halványkék gondolat,
s a néma végtelenbe
beleírod arcodat.

Őszikék-díj – Vers különdíj

Nagy Attila témaképéhez írt legjobb vers – kiállítási díjazott

PATAKI ANETT

MŰTEREM

Csak a kulcslyukon át merek belesni
– ki tudja, hátha valamelyik most les ki –,
Izguló véremtől lüktet az erem;
Hátha ez nem is mű-, hanem bálterem!
És a szobrok sem merev kövek,
Inkább egy nagy virgonc tömeg:
Csacsog Orfeusz, a korhely,
S a röhögéstől lehull polcáról a lófej.
A Vénusz meg addig kelleti magát,
Míg a sötétbőrű bronz arát
Maga Dionüszosz viszi táncba,
Mikor engedi neki a bor románca.
Elhűlök, a lyukra tapasztom kezem
Alig hiszem, hogy ilyen egy műterem.

Nagy Attila–díjas

ÁCS GERGELY

HA A SZOBROK BESZÉLNI TUDNÁNAK

Egy szemüveges, feltűzött barna hajú nő vezette kis csoport ment végig a folyosón. Az ablakból az emberek kitekintve észrevették a felújítás alatt álló uszodát. Majd vezetőjük hirtelen megállt és feléjük fordult.

– Tárlatvezetésünk utolsó állomása Rozsdás Dezső műterme. – kezével végigmutatott a szobrokon, majd megállt az egyik mellett.

Az egyik turista már fényképezni akart, mire a szemét szigorúan összehúzta, a látogató pedig inkább gyorsan elrakta.

– A Vásárhelyi Vénusz. Bronzból készült. Az alkotó nagy figyelmet fordított a női test részletes pontosságú megalkotására. A tökéletesség mindenkori ábrázolása volt a célja. A szobrot megtestesítő személy, illetve legnagyobb műzsája maga a felesége volt. Tündér Éva, akivel nagyon korán házasságra lépett. Kedves, rendszerető és mindig tudta, hogy mit követel meg az illem. Hogy az egyik naplóbejegyzéséből idézzek önöknek: „A leesett szalvétát felvéve nem vesszük újra használatba, ahogyan az evőeszközöket sem. Illetve nem teszünk megjegyzést az előttünk ülő házasság férfi cipzárjára, hogy lent van, miközben letről felvettük az eszközöket. De ebéd végeztével, mikor már mindenki átment a nappaliba sziesztázni, szóvá lehet tenni. Elkerülve, hogy udvariatlan viselkedésével a figyelem középpontjába kerüljön az összejövétel során. Illemtudó nőként ajánljuk fel a segítségünket és kísérik egy csendes szobába, ahol tegyük meg minden tőlünk telhetőt, hogy vendégünk biztos kezekben érezze magát. Ha pedig a szükség úgy kívánja, váljunk meg a saját, illetve vendégünk ruháitól is, hogy semmi sem akadályozza a segítségnyújtást. A baj elhárítása után vegyük vissza, illetve igazítsuk meg öltözetünket. A férfi távozása után egy pár perccel, később kövessük a szobába.” Két gyermek boldog édesanyja volt, mígnem élete hajnalán több napos szenvedés közepette meghalt. Feltételezések szerint nátha vitte el. – a nő megigazította a szemüvegét, majd a tőle jobbra lévő szobornál állt meg.

– Dionüszosz. Félkész gipsz állapotban. A művész az isteni vonások mögött lévő embert akarta bemutatni, ötvözve benne az erkölcsöt és az erkölcstelenséget. A boristen hű ábrázolásához legjobb barátját kérte fel modellnek. Czobor Tivadart, aki nagy támogatója volt munkásságának. Bejuttatta minden létező helyre a műveit, nevét onnantól kezdve mindenki ismerte. A legnagyobb elfogadtatásban részesítették, és tisztelettel övezték lépteit Rozsdás Dezsőnek. Minden helyi kocsmában. Barátja az egyik ilyen művészeti találkozóról adott interjújából mondanék pár mondatot. „Rojdáss Defő, az én barim. A művészeti ágának legtetején van most, innen tovább már csak fölfelé mehet. Kedvenc szopom a csöcsös, mert az olyan térbeli és ágybeli. Mert jól mutat a kertben, de ha kell az ágyban is használható.

Én sokszor mondtam neki, hogy ma még valamire viszi az életben. Ő egy igazi Dávid a maga szemében, egy igazi állat, aki nem fél kimutatni az érzelmeit.” Czobor Tivadar barátja felkarolása után más művészeket is a szárnyai alá vett. Mára már pedig a Pest megyei kórházak legsűrűbb látogatója a gyomormosási főosztályon. – a tárlatvezető a női szobortól balra lévő lófejek felé mutatott.

– Ott láthatják Rozsdás Dezső kedvenc lováról mintázott fa és bronzból készült szobrait. Csak a fejét, mint az ész, a tudatosság és a szellemiség felemelkedését mutatva meg ezzel. Az állati eleganciának és a természet erejének tökéletes összhangját keltette életre mindkét anyagban. A művész imádta a négy lábú kedvencét, még hogy ha teljesen vak is volt. Mígnem egy nap az egyik délutáni futkározása közepette életét veszítette. Az alkotó bárhogya is próbálta megállítani a lovát, végül nem tudta elkerülni az előtte lévő fát. Egyenesen lefejelve így a kérges törzset. – a csoportban kuncogás hangzott fel, melyet a nő egy püsszenéssel elhallgattatott.

A női bronz szobor mögé lépve egy pillér mellett állt meg.

– Itt pedig láthatnak egy terrakotta kisméretű Orfeusz szobrot. A szobrász a mitológiából ismert alakot formázva meg adott testet zenei múltjának. Zenéjéről azt beszélték, hogy még az angyalok is sírni kezdtek, ha meghallották. Egy kísérlet folytán pedig macskákkal hallgattatták meg, akik egyből hálalni kezdtek tőle. Viszont ez nem olyan ismert, mint az előző. Mint a mítoszban, művészünknek is kemény élete volt a zene világában. Amelynek végét leginkább arra az időszakra tudhatjuk be, amikor tizenhat évesen kirúgták a Zeneakadémiáról. – aztán kezével a pilléren lévő faszoborra mutatott.

– Alatta, pedig egy Folyamisten látható. Rozsdás Dezső ebben az alkotásában mutatja meg az igazi tehetségét. Már magát, a keletkezés történetét is mesébe illőnek mondhatjuk. Ilyen esemény csakis a legkiválóbb művészekkel eshet meg. Nagyon ritkán. Százévente egyszer. Talán egy évben. Néha havonta is. De ha mégsem, akkor hetente. A naponta sem kizárható tényező. A legvalószínűbb, hogy óránként, vagy ha nem, akkor percenként. – köhintett egyet, majd elnézést kért az elkalandozásért. – Egy nyaraláson történt. A Balaton partján éppen sétált, amikor be-lerúgott egy fadarabba. A lábujja eltörött abban a pillanatban, viszont nem kell megijedni, a fának nem esett baja. Mikor pedig a mentők elvitték, akkor végig a kezében szorongatta. Mígnem a művész jajveszékelése közepette, felfedezte benne az istenség tökéletes arcképét, melyet eredeti formájában állított ki. – végignézett a csoporton, melyen döbbsent, unatkozó és mosolygó arcokat látott végig.

– Most pedig kövessenek a kijáráthoz. – a vezető elindult nyomában az emberekkel. Ajándékboltjainkban Rozsdás Dezső kulcstartót, pólót és bögrét vásárolhatnak. Illetve a prospektusban lévő keresztretjvényt megfejtve ajándék Folyamisten szobrocskát kaphatnak. – az idegenvezető hangja a folyosón zengett végig, miközben egy villanás világította be a műtermet.

Őszikék-díj – Novella különdíj

RÓNA J. LÁSZLÓ

LÉLEK KÖVE

Tucatnyi veréb szinte egyszerre érkezett a hámló vakolatú épület mellett álló, féloldalas koronájú, öreg fára. Csivitelésük messze elhallatszott a késődélután nyárnyújtózó melegében. Az alacsonyan járó nap vörös sugarai bekéredztek a műterem résnyire nyitva lévő ablaktáblái között. Vonalakat rajzoltak az összevisszaságban álló kész és félkész alkotások fazonján. Csíkok, mint egy árnyjáték jelenetei, lassan húzódtak feljebb és feljebb az egyik büszkén előretekintő férfialak arcán, fejét díszítő sisakon, végül a mennyezet sarkában állapodtak meg kis időre, hogy azután végképp eltűnjenek.

Az üvegtetejű csarnok közepén ott állott egy jókora kötömb, mintegy azt várva, mikor hatol tesébe a véső, hogy alakot ölthessen.

Igor pár nappal ezelőtt választotta ki a kökertben, ahogyan a szobrászok hívták alapanyaguk lelőhelyét. Hosszan átadva képzeletének a döntés jogarát, nézte, bámulta a követ. Nem volt fényes annak egyetlen pontja sem, kitörték ősi helyéről, hogy erővel idehozzák társai közé. Éles kiszögeléseiről időnként megcseppentek a nemrég leszakadt égi áldás visszamaradt könnyei. Mélóságteljesen hevert a kert egyik távoli zugában a maga sok száz kilójával.

A szobrász háromszor is körbejárt, keresve azt, amiben álmot lát.

Így mondta, álmot.

Számára az istenadta tehetség felkínálta, képes legyen beleképzelni a kőbe alkotását. Körözött a gránit körül, aztán továbbment, de mindig visszahúzta a lába. Már az első pillanatban, amikor meglátta, tudta, hogy ez kell neki. Ott benn a fejében, akár egy kirakós játék, apró szilánkokból körvonalazódott, mit is ad a forma. Amikor belépett a kősokaság közé, határozott igénnyel érkezett a város megrendelése alapján, miszerint a közelmúltban elhunyt neves író leendő szobrához keresett anyagot. Amint azonban észrevette a barna csodát, úgy kiszállt a fejéből, miért is jött valójában, mint amikor az üvegből kihúzzák a dugót, s gyorsütemben folyik a szabadba a lé.

Döntött.

Ráalkudott a kőre, de a nála lévő pénzből csak az előlegre futotta.

Másnap aztán kiszállították műterméhez a monstrumot, és a darus teherfurgon gémje imbohyogva, nyöszörögve emelte a számára kijelölt helyre.

Az árnyakat végképp felitta a fal, átvette az uralmat a félhomály.

Már vagy két órája a kő előtt ült, és a lebukó nap fényénél néma beszélgetésben állt vele.

Tapogatta, látta magában az alakot, az arcot, látott mindent.

Érezte, nem tud tovább várni, most azonnal hozzá kell kezdenie. Ehhez hasonló alkotási vágy csak nagyon ritkán kerítette hatalmába. Akár a hegymászó, aki a csúcs meghódítására tör. Felkapcsolta a lámpákat, kezébe vette szerszámaint és nekilátott. Egészen reggelig véste a követ, annyira dolgozott, hogy a vésőt tartó, görcsben álló kezéből szinte kiejtette a végén az acélt.

Pihent egy keveset, majd újból folytatta.

Így ment ez csaknem három héten át, közben alig evett, keveset aludt, beesett, karikás szemei égtek az éjjel-nappal tartó szakadatlan munkától. A külvilág történései nem hatoltak a tudatáig, mígnem végül az egyik hajnalon elkészült.

Esett odakünn, a vízcseppek végiggördültek a felülvilágító ablakokon, és versenyt futva csorogtak le az oldalsó üvegtáblákon egészen a földig.

Csend volt, csak az eső neszegett.

Kihúzta az asztal alól a kerek zongoraszéket, ráült, meggyújtotta pipáját, majd lekonykolt az asztal lapjára. Ahogy nézte a derengésben az alkotást, átfutott rajta a megelégedés. Érezte a mérhetetlen fáradtságot, amely nagyokat harapott a végletekig kimerült testéből. Ilyen intenzitással egyhuzamban még sohasem dolgozott, de a belső erő önkéntelenül is mozgatta a testét, kivetítve elméjének akarátát kezeibe, mindenébe, ami az alkotáshoz csak kellett. Figyelte művét, miközben az éppen távozó vihar fel-felvillanó égi nyilainak villódzásai végigfutottak az elkészült szobor alakján.

Gyönyörű fiatal lányt látott, a saját keze munkáját.

A szobor kissé hátrahajló testtartásban állt, vékony, jobb kezének karcsú ujjai a saját derekán nyugodtak. Nemes vonású arcán enyhe mosolyt lehetett felfedezni, szemeivel felfelé nézett. A kifogástalan, mezítelen, karcsú test tovább emelte a megmintázott leány szépségét.

Ahogy nézte, lassan becsukódott a szeme, lehajtotta a fejét az asztalra és elaludt.

Sokat aludt, testét átadta a pihenésnek. Mikor feleszmélt, rájött, hogy már majdnem beesteledett. Időközben az eső jónéhány településsel arrébb tette át székhelyét, a lemenő vörös napgolyó még kilőtt néhány erőtlen sugárnyilat az ablaktáblákon át bronzszínűre festve a készülődő szürkületet.

A barnás színű kőtest kis időre óarannyá lett, és ő megállapította, hogy így még elragadóbb az egész valója.

Kezdetől nem értette, honnan a lány mivolta, hiszen soha nem látott hasonló arcot azelőtt. Felsejlett benne, talán mégis létezik a lelkek vándorlása, s ha ez igaz, bizonyára a régebbi életéből való ez a csodálatra méltó valaki, aki hideg gránitból elkészülten most itt áll előtte.

Teljesen bealkonyodott. Felkapcsolta a villanyt, és összetakarította a törmeléket a szobor körül. Akár a hintőpor, ha beletüsszentenek, szálltak a parányi fehéres szemcsék körülötte. Mikor végzett, egy finom, puha golycsdarabbal aprólékosan végigtörölgette művét. Megérintette a kinyújtott, fényesre csiszolt, finom mívű kezet, bár az hűvös volt, ő mégis forróságot érzett.

Teltek a napok, hetek, a hónapok, minden idejét a műteremben töltötte, de nem dolgozott. Naphosszat csak ült a szobor előtt.

Aztán egyszerre ráébredt, mindent elsöprő lángolással beleszeretett a művébe.

Polírozta, simogatta, olykor beszélt hozzá.

Nagy nehézségek árán lecipelte az ágyát az emeleti hálóból, mert aludni is csak a kőlány mellett volt képes.

Órákig nézte a mennyei arcot, fogta a kezét, hozzásimult. Ilyenkor lebegett az énje, úgy érezte, szárnyalnak légiesen a szerelem csodafátylán, fel egészen a szikrázó éjig. Máskor gyötrődött, kételyek emésztették, nem értette, mi történik vele.

Lassan elfogyott, mint a csonkig égő gyertyaszál.

Mintha az elementáris erő, mellyel alkotását létrehozta, egy láthatatlan életvezetéken átszállt volna a szoborba.

Már nem törődött semmivel, kizárta a házból és lelkéből a külvilágot.

*

Odakinn, az épület tövében álló gyertyánfán feketerígó dalolta énekét. Néha rövid szüneteket tartott, de aztán ismét belekezdett.

Ragyogott az ég azon a derűs reggelen.

A harmatos fűben két fiúcska kergetődzött a vén fatörzs körül, egyikük váratlanul az ablaktáblákhoz szaladt, két kis kezét a szeme köré fonta, és belesett az egyik poros üvegen át.

A terem közepén barnán aranyló női szobor tövében, fekete széken egy férfit látott. Háttal a kifaragott kőnek dőlve ült, féloldalt átkarolta a szobrot, annak karján pihent a feje. Mozdulatlanul, nyitott szemmel felfelé nézve a női arcra meredt. Akár, mintha maga is kőből lenne.

A kisfiú mondani akart valamit, de a társa nevetve magával húzta.

Mégegyszer körbeszaladták a fát, majd ugrándozva eltűntek a szürkés-kék épület sarka mögött.

Őszikék-díj — Novella III. helyezett

NÁVAY SÁNDOR

SZOBRÁSZMŰVÉS

Tanulmányait a szegedi Tömörkény István Művészeti Szakközépiskolában kezdte. Mesterei: Samu Katalin, T. Nagy Irén, Kalmár Márton.

1977-1981. Magyar Képzőművészeti Főiskola. Mestere: Szabó Iván.

1986. Szőnyi-ösztöndíj.

1982. Nyíregyháza-sóstói alkotótelep résztvevője.

1985-1991. Nemzetközi Bronzöntő Művésztelep résztvevője, egyben egyik alapító tagja, Iserlohn (D).

Alkotásait maga önti bronzba viaszveszejtési eljárással. Realista szellemű figuratív alkotásai lírai árnyaltságúak.

Grafikáival is találkozhatunk.

Számos köztéri szobor, kislasztika alkotója, köztük az *Őszikék plakett* is.

Az egyetem elvégzése óta tagja a Magyar Alkotóművészek Országos Egyesületének,

2003-tól a Magyar Képző- és Iparművészek Szövetségének

2014-től a Párizsi Mémilmontant Művészeti Társaságnak.

Díjai:

1986: Szőnyi-ösztöndíj, Olaszországban Dante Biennálén dicséret.

1982-től szerepel a Vásárhelyi Őszi Tárlaton, ahol többször kapott munkajutalmat.

2003-ban a Csongrád Megyei Önkormányzatok Alapítványi Díját kapta meg.

Köztéri művei:

Funkcionális plasztika (1982. Debrecen)

Ivánka Zoltán (bronz dombormű, 1986. Hmvhely)

Németh László (emléktábla bronz portréval, 1987. Hmvhely)

Stációk (14 bronz dombormű, 1989. Földeák, temető)

Nagy András János (szökőkút rekonstrukció 1991. Hmvhely)

Nagy Imre (bronz dombormű 1991. Hmvhely)

II. világháborús emlékmű (1991. Nagymágocs, 1992. Derekegyház, 1993. Battonya)

Nagy György (bronz dombormű 1993. Hmvhely)

Dr. Sipka Sándor (bronz dombormű 1994. Hmvhely)

Gróf Széchenyi István (5/4-es mellszobor 2004. Hmvhely)

Török Sándor (bronz – kő emléktábla, 2009. Hmvhely)

Munkái megtalálhatók a hazai és a külföldi múzeumok gyűjteményeiben.

Forrás:

www.szoboszlaigaleria.hu

www.artportal.hu

Ajánló:

Tóth Attila: Formák és vonalak. Návay Sándor kiállítása.

in: Vásárhelyi Látóhatár 2011/4. p. 28.

Őszikék 21. század — Témakép

NÁVAY SÁNDOR

Don Quijote

bronz

40 cm

DIÓSZEGI SZABÓ PÁL

DON QUIJOTE HAZATÉR

– Dr. Benyhe János emlékének

*„Szándékom mindig nemes célt követ,
hogy mindenkivel jót tegyek,
senkivel se rosszat.”*

*– Cervantes: Az elmés nemes Don Quijote
de la Mancha (Benyhe János fordítása)*

Nem csupán úrnők, lovagok meséit
hallhatod tőlem! A való világnak
tükroét állíthatsz, belenézni szebb–jobb
mint a valódi!

Mint a költészet! – Rocinante engem
görnyedő hátán hova elröpített?
Mert, mi eltűnt rég, azokat kerestem,
általuk éltem!

Tisztaság, Erkölc, hova tűnt az Érdem,
mind nevetség már, hol a régi (M)Érték,
annyi feslettség van e kis világban,
túl kicsi Földünk!

Annyi feslettség, hogy a Tiszta Embert
századunkban, mint e lovagregényben,
bűntelen tartják eszement bolondnak,
háborodottnak.

Mert nem illendő mi közénk a Jóság,
Balga Tisztesség, kinek érdekében
már nem áll őrként – noha védekeznénk –
senki se, Sancho!

Törd gitárom szét, ne kisértsen újra,
régén elzengett, amiért daloltam,
rég, mint Szapphó, leleménye, rejtett
kincse ma: lim – lom.

Ágyba fekvőn már, remegő kezekkel,
Szél–„ma–lom” -harcom befejeztem immár.
Nem kaland sarkallt, s nem az Ész vezérelt
mindig: a Szívem!

Őszikék-díj – Vers I. helyezett

Návay Sándor témaképéhez írt legjobb vers – kiállítási díjazott

KOVÁCS SZABINA

LA MANCHA LOVAGJA

(Návay Sándor: *Don Quijote* című szobra mellé)

A világom érintetlen,
sziget, védik grafén álmok,
nem érinthetik lelketlen
kígyózó külső hatások.

Nincs más hely, értetlen népség,
halál sincs, barmok, lázálom
minden tébolyodott kétség,
mely megfertőzi ábrándom.

Csak védd magad, galád lovag,
ki álnok mód jussomra törsz,
elhullsz fegyveremtől, tovább
e nemes lelken nem gyötörsz!

Egy láthatatlan erőter
övez, erősebb ezerszer
bármely létező erőnél,
hülyék, hiába nevettek!

Világ minden veszedelme
sem elég, hogy megingassa,
erőm egy hölgy hű szerelme,
végtelen, valódi, tiszta.

TÓTHÁRPÁD FERENC

A FOSZTOGATÓ

(Návay Sándor: *Don Quijote* című bronz szobrához)

Bohóc vagyok e színpadon,
manézstalan fogoly,
-talan, -telen produkcióm
a kényszerű mosoly.

A dal, amit ma dúdolok,
az mégis húsba vág:
„Szegénylegényt – kit érdekel? –
hadd húzza csak az ág!”

Akad még bőr a hat alatt,
s akad még az, ki nyúz,
nem érdekel, de szinte már
kifeslik, nézd, a hús!

*

Maradj nyugodtan! Sorsodat
nem illeti derű,
az álmodat sem álmodod,
te romlott életű!

A hajnalokkal érkezik,
aranyba gyúl a nap,
de még az árnyékodtól is
megfosztod önmagad.

Őszikék-díj – Vers III. helyezett

PAPAGEORGIU ANDREA

FESTŐMŰVÉS

1980 szeptember 23-án születtem Budapesten.

1995 - 1999 között Szent Magit Gimnázium rajz tagozatos osztályába jártam.

2001 - 2007 között a Magyar Képzőművészeti Egyetem, festő szakos hallgatója voltam - Kovács Attila osztályában

2007-ben diplomáztam.

2007-2010 az Amadeus Alkotóház tagja voltam.

Egyéni kiállítások:

2006 Saint Galéria

2006 Magyar Képzőművészeti Egyetem Kálvária

2007 Premier Galéria, Kecskemét

2008 Forrás Galéria, Budapest

2008 Aulich Art Hamilton - Kamarakiállítás

2008 Szépművészeti múzeum - Commerzbank rendezvény

2010 Forrás Galéria, Budapest

2011 Artboutique, Szentendre

2011 Premier Galéria, Kecskemét

2012 Halköz Galéria, Debrecen

2014 Országos Idegennyelvű Könyvtár

2015 B 01 Galéria, Bálua Budapest

Díjak:

2005

Amadeus alkotói ösztöndíj

2006

Hódmezővásárhelyi Tárlat
különdíj

2007

Hódmezővásárhelyi Tárlat
különdíj

2008

Hódmezővásárhelyi Tárlat
Galyasi Miklós-díj

2009

Artexport Munkácsy pályázat
fődíj

2011

Hódmezővásárhelyi Tárlat
különdíj

2013

Hódmezővásárhelyi Tárlat
Emberi Erőforrás Minisztérium díja

Forrás: www.papageorgiuandrea.hu

Ajánló:

Nagy Imre: Szubjektív gondolatok az 56. Vásárhelyi Őszi Tárlatról.
in: Vásárhelyi Látóhatár 2010/1. p. 34.

Őszikék 21. század — Témakép

PAPAGEORGIU ANDREA

Virágzás

olaj, farost

90 x 90 cm

CSATA ERNŐ

TAVASZ

...virágzás

Harmatba roskad,
hűvösen ránk lehel,
dereng a hajnal,
zubogó fény ölel.
Szoknyája alá
pajkosan nyúl a szél,
millió szírom közt,
szerelem kél.
Hajnalok között
még fázik az éj,
virágpor felhőben
most fodroz a kéj.
Ködösen ébred,
rügyekbe szökken,
a zsenge táj
virulva szeppen,
arcunkhoz simul,
illata bódít,
lenge csókjával
ismét meghódít.

DANI IMRE

NYÁR

Az út túloldalán
tántorgó falak
tövében a nyár
melege mállott.
Szél sem fújt,
ült, csak nyugton,
amíg az árnyék
mélyre váltott.
Ketten jöttek
kézen fogva.
Csak nem?
Mintha Te és Én
lettünk volna...
Régi fagyokból
fölkengedve, hevülten,
az első érintéstől
bódult – révülten...
A csók csattant,
kavart egy kis port,
hallatszott, ahogy
két szív egybeforrt,
és beleremegtek
a bokrok, a levelek.

FÉNYESI TÓTH JÁNOS

ZSOLTÁR

Megpattantak bennem kitörni
készülő gyengéd láva-színeim.
Csupa ágas-bogas csodacsicsérgés,
rovarzizzenés, mirhaáldásos imádság
lettem mire kinyújtóztam az ég felé.

Tudom, díszem lehull, belemarkol
a hajnali szél, és szerelem köntöst
borít a ráncolódó tó lassan ébredő
fénytükrére.

RÁCZ ÉVA

VIRÁGZÁS

Utak mentén mindenütt, merre
a szem ellát, tavasz derekán
új ruhákban integetnek a
bomló virágú cseresznyefák.

Rajtuk sok ezer apró virág,
mint a túllszoknyás balerinák
összefogódzva fogadják az
öreg Nap fényes hódolatát.

Smaragdzöld nyakékkal díszített
hófehér, lenge ruhás szüzek.
Szél verte ütemre lejtene,
s gyúlnak boldog szerelemtüzek.

Csábító parfümjük illata
szárnyas széptevők raját vonzza,
és szomjazó ajkukat nyújtják
a zümmögő méheknek csókra.

Így ringatóznak egybeforrva,
ám mikor véget ér násztáncuk,
gyümölcsöt elrejtő ölükről
ledobják szép szírom-ruhájuk.

Őszikék-díj – Vers II. helyezett

Papageorgiu Andrea témaképéhez írt legjobb vers – kiállítási díjazott

TÓTHÁRPÁD FERENC

A NAGY KRONOMÉTER

Papageorgiu Andrea: Virágzás című olajképéhez

Virágnyitó évszak ege fordul,¹
De még azért ropognak a fagyok.
Az öreg kronométer nyikordul,
Nógatja a Földet és a Napot.

A tengelyén káosz zilál percet,
Az év úgy pizslik, mint a pillanat,
Agyamban érzem azt, ahogy perceg,
Ahogy mozdul, de mégis úgy marad.

1 Weöres Sándor: *A fűzvessző-kisasszony* című versének egy sora.

DOMONKOS NIKOLETT

VIRÁGZÁS

– „**E**lhull a virág, eliramlik az élet...” Hallottad már ezt, Chang-Chang? – kérdezte tőlem, és a kertben álló japán cseresznyefa felettünk elterülő ágairól rám fordította tekintetét. A napfény körberagyogta az alakját, háta mögött a szél fújta a rózsaszín szirmokat.

– Nem, még nem, Mao. Mit jelent?

– Azt, hogy az életünk ugyanolyan rövid, mint amennyi idő alatt egy virágszirom a földre hull. És ez igaz is, nem? – szája felfelé görbült, mintha csak saját jövőjén mosolyogna.

– Nem, szerintem nem. Egy virág életébe nem rondíthat bele a háború.

– Dehogynem. Nézd, csak! – ügyesen elkapott egy virágszirmot a levegőben, és összegyúrte. – Látod? Az erőszak máris beleavatkozott a virágok sorsába. A fát ez nem rendíti meg: amíg él, addig mindig ki fog rügyezni és újra elárasztja a kertet a rózsaszín szirmok kavalkádjával. A virágoknak nincs beleszólása abba, hogy mi történik a fával, még egyesített erővel sem tudnak védekezni, ha valami megtámadja azt. Elhullnak, a fának pedig ez nem számít. Amíg egy virága is van, addig élni fog, és újak fogják kinyitni szirmaikat.

– De ez olyan szomorú! Hiszen minden szíromnak vannak társai, amikkel egy virágot alkottak. Ismerik egymást és hiányolják, ha az egyiküket felemészti az agresszió, a háború.

– Nem ez történik a való világban is napról napra? Az országok háborúba bocsátkoznak egymással, feláldozzák az embereiket, de amíg van egy kevés lakosuk, újra ki fognak virágozni, aztán újra harcokat indítanak. Érdeklí őket, hogy a háborúban elhunyt rokonai megsiratják szeretteiket? Pár év múlva úgys mindenki csak a csatára fog emlékezni. Ha sikeres volt, akkor a győzelemre; ha nem, akkor a hadisarcra, vagy a háború utáni büntetésre. Ki törődik azokkal, akiknek az életét ez tette tönkre? Csak veszített harc után számíthatnak egy érzelemmentes megemlékezésre, és pár évtized után azt is elfelejtik, hogy léteztek.

– De te nem fogsz meghalni! – a nyakába borultam, vállába temettem az arcom, és kicsordultak az első könnyeim. – Te semmiképp sem halhatsz meg!

– Te is tudod, hogy ez hazugság. Egy háborúban bárki, bármikor meghalhat. És északról még senki sem jutott haza, semmilyen hír nincs róluk. Miért gondolod, hogy túl fogom élni?

– Mert te... te... nem hagyatsz itt engem! – szipogtam. Megfogta az állam, és gyengéden felemelte a fejem, hogy a szemem egy szinten legyen az övével.

– Te is tudod, hogy nem önszántamból teszem ezt. De behívtak a hadseregbe, és nincs más választásom. Hidd el, pár évtized után már csak egy szép emlék leszek. Később talán már az sem.

– Én biztos, hogy sosem felejtetek el! – elrántottam a fejemet a kezéből, és mellkasába temettem. Hallottam a szívdobbanásait. Lehetséges egyáltalán, hogy ez a ritmus hónapok alatt elhaljon? Még erősebben zokogtam.

– Elhiszem. De ha már te sem leszel ezen a világon, senki sem fog visszagondolni rám és a háború többi áldozatára. – nyugodt hangja nem változott, de kiszűrődött belőle a fájdalom. Egyik kezével a fejemet simogatta, próbált megnyugtatni. – De ígérem, én mindig veled leszek.

Elkapott egy szálló virágot, és a hajamba tűzte.

– Tessék. Ez mindig emlékeztetni fog rám. Ha elhervad, akkor engem is felemésztett a háború.

– Miért mondasz ilyeneket!? Ez a virág nem marad ilyen gyönyörű pár napnál tovább. Az nem lehet, hogy olyan hamar meghalsz! – Könnyeim már átáztatták a ruháját, de nem szólt semmit. Lehet, hogy ez az utolsó nap, amikor látjuk egymást. Nem veszhetünk össze egy apróság miatt.

– Hidd el, úgy lesz! Higgy benne, és akkor valósággá változik.

Nem feleltem semmit. Lassan elapadtak a könnyeim, aztán együtt néztük a kertet. Szívesebben beszélgettem volna tovább, de láttam Mao-n, hogy beissza a látványt a szemeivel, hiszen talán sosem látja többet. A kavicsos utat, a körülöttünk lévő bokrokat, a virágzó fa mögötti apró vízesést, és magát a fát, alatta a pad-dal, amin most is ültünk. Beesteledett, mi pedig egy búcsúcsók kíséretében elváltunk. A szobámba mentem, és lefeküdtem aludni. Eszembe jutott a virág, amit a hajamba rakott, és leraktam az ágy mellé.

Másnap először a cseresznyefavirágot láttam meg. Még mindig tegnapi pompájában tündökölt. Lehet, hogy Mao jóslata igaz, és a virág életben lesz, amíg ő is? Ezt el kell mondanom neki.

Mégis, amikor kinyitottam az ablakot, rossz előérzet fogott el. Az idő borús volt, a cseresznyefa most búsan lógatta ágait, és a szokásosnál is több szirmot hullajtott. Felpattantam, és kirohantam a konyhába, ahol Mao anyja, Yue-Yan a reggelit készítette.

– Hol van? – nem túl udvariasan bukott ki a számon a kérdés, de most nincs idő ezen bánni.

– Kicsoda? – kérdezte, de aztán bánat tükröződött vörösre sírt szemeiben. – Elment. Reggel, amikor még mindenki aludt. – Újra könnyezni kezdett. Engem sokként ért. Tudtam. Tudtam, hogy el fog menni, és mégis... nem gondoltam volna, hogy el sem búcsúzik. A könnyek végigcsorogtak az arcomon. Megöleltem Yue-Yan-t, és együtt sírtunk. Sírtunk, pedig Mao még él, és visszajöhet. Sőt, hiszek benne, hogy vissza fog jönni. Mégsem tudtam megfékezni az érzelmeim viharát. Egymást átkarolva zokogtunk, hiszen nem tehetünk semmit. Csak bízhattunk a szerencsében, és reménykedtünk.

A következő hónapok mind rossz hangulatban teltek. Mindennap az volt az első dolgom, hogy megnézzem a virágot, ami tényleg nem hervadt el. Aztán felkerestem Yue-Yan-t, és még mielőtt kérdeztem volna, nemet intett a fejével. Nem tért még vissza. De amíg a cseresznyefavirág ép, nem volt min aggódnom.

Eltelt a tavasz hátralévő részre, elsuhan a nyár rekkenő hőisége, és az ősz ingadozó időjárásának is vége szakadt. Beköszöntött a tél, kemény hidegével minden növényt letarolt, a kert már csak kihalt kísértetvárosra emlékeztetett. A cseresznyefáról már rég lehullott az utolsó virág és levél is, most csupaszon meresztette ágait az ég felé. A hó illata terjengett a levegőben, újabb hóvihart sejtetett.

Vajon milyen lehet Mao-nak a szabadban, katonaként?

Aznapi is megnéztem a virágot. Mintha kicsit sápadtabb lenne a színe... Ijedten megnéztem még egyszer. Lehet, hogy csak rosszul látom? Igen, csak az lehet! Mao biztos, hogy jól van! Megingott a reményem. Megkerestem Yue-Yan-t, aki ma is egy fejrázással köszöntött. Beszámoltam volna neki a virággal történt változásról, de mégsem tettem. Neki még nem meséltem róla, lehet, el sem hinné, és csak egy szerelmes lány fantáziájának szüleményének tartotta volna. Ezért nem mutattam ki semmit a kétségekből, amik egész nap gyötörtek, változatlanul végeztem a dolgomat.

Másnap reggel az első dolgom az volt, hogy megnézzem a virágot. Még hervadtabbnak nézet ki, mint tegnap. Sőt, mintha minden perccel egyre fakóbb, barnább lett volna a színe. A hajamba raktam, hogy mindig lássam, ha változás történik. Egyre jobban kétségbe estem. A konyhában megint fejrázással köszöntöttek.

– Másmilyen hír sincs róla? Vagy a háborúról? Lehet, hogy Mao talán visszatér, és ezért hervad a virág? Arról biztos tudna már az ország, értesítettek volna minden apró kis falut is.

– Nem, nem tudok semmit. – nincs hír. Akkor haldoklik? Nem, az nem lehet. Könnyekkel a szememben néztem Yue-Yanra. Nem tudta mire vélni ezt a hirtelen elérzékenyülést, de átölelt, és erőltetett mosollyal vigasztalt. Az anya arca a hónapok során egyre beesettebb és elgyötörtebb lett. Meglátzott rajta a sok aggódoó perc és pillanat, amit átélt ezalatt a bő fél év alatt, de most hamis mosoly mögé rejtette a fájdalmát, és vigasztalni próbált. Zokogás közben valami száraz esett a kezemre: a hervadt virág első szirma. A könnyeim elakadtak, meredten bámultam. A következő pillanatban lódobogást hallottam. Kirohantam a kertbe, és a ház felé vezető utat pásztáztam. Egy küldönc bukkant fel a kis utcán. Hangtalanul a térdemre estem. A hideg havat meleg könnyeim zápora olvasztotta el. Egyre csak azt ismételtam, hogy „miért?”. Miért pont velem történik ez? Miért nem születhettünk volna egy békés világba? Miért a mi életünkbe rondít a háború? Miért vesztettem el?

A hó ropogott a közeledő léptek alatt. Nem néztem fel. Két katonai csizma bukkant fel a látóteremben.

– Sajnálom. Mao Chen szolgálatteljesítés közben elhunyt. – Egy levelet ejtett elém. A hajamból kiesett a most már teljesen hervadt virág. A csontsárga papír a barna, fonnyadt szirmokkal siralmas látványt nyújtott. Remegő kezekkel nyúltam a borítékért. Egy levél volt benne. Mao-tól.

„Köszönöm, hogy soha sem feledkeztél el rólam.”

Ez a sor többet jelentett, mintha három oldalt írt volna nekem. Tekintetem az ég felé fordítottam.

– Miért? – ordítottam az égnek. Az nem válaszolt. A felhők gondtalanul suhantak tovább, beárnyékolva a kertet.

Papageorgiu Andrea–díjas

FEJESNÉ MÓRI ÁGNES

TÜNDÉRZUG

Lassan kanyarodtunk be a régen látott, de soha el nem feledett ház felé vezető útra. Megálltunk a hatalmas, kovácsoltvas kerítés előtt és kiszálltunk az autóból. Izgatottan fordítottam el a kulcsot a zárban, mire kinyílt a súlyos kapu. A gyönyörű, XIX. századi kúriához vezető utat gesztenyefák szegélyezték, melyeknek levelei üde-zölden ékesítették lombkoronáikat. Csendesen lépegettünk a bejárati ajtóhoz, férjem és gyermekeim is ámulattal néztek körül a számukra ismeretlen helyen.

A ház előterében félhomály volt, én mégis biztos léptekkel haladtam a társalgó felé, melynek üvegezett, tölgyfa ajtaja a kert felé vezető teraszra nyílt. Férjemmel együtt sorban nyitogattuk a zsalugátereket az ablakokon. Egyik fénycsóva a másik után tört utat magának a helyiségben, végül világos lett az egész szoba. Körülnéztem. Mintha visszarepültem volna az időben harminc évet. Minden ugyanolyan volt, mint akkor: emlékeztem a kézi csomózású, rojtos végű, bordó szőnyegre, a festményekre a falon, a kristálycsillárra, amit gyerekként mindig csodálattal néztem esténként, és a puha, ám kissé kopott bársony fotelekre, és a kis mahagóni asztalra.

Any! Megnézhetjük a többi szobát is? – kérdezte idősebbik lányom csillogó szemekkel.

Persze, menjetek csak- válaszoltam.

Azt hiszem jobb lesz, ha rajtuk tartom a szemem- tette hozzá a férjem mosolyogva és eltűntek az ajtó mögött.

A lányaim vidáman szaladgáltak az apjuk körül, miközben felfedezték az ismeretlen ház szobáit, én pedig kitártam a széles erkélyajtót és kiléptem a teraszra.

Jól emlékszem azokra a szép, verőfényes délutánokra, amikor itt uzsonnáztunk a nagymamával. Újra a számban éreztem a limonádé savanykás ízét, amibe egy-két mentaágot is kevert, amitől különlegesen frissítő volt az íze. Megálltam a terasz végén, ahonnan széles kőlépcső vezetett a kertbe. Bár nem volt túlságosan nagy területű, mégis olyan gondosan ápolat volt, akár egy arborétum. A szemem rögtön megakadt a kert végében terebélyesen elterülő magnólia fán. Most sem tudtam levenni róla a szemem, mint ahogy kislányként sem. Hihetetlen, hogy harminc év elteltével is ugyanolyan hatással volt rám. Végigsétáltam az egyenesre nyírt pázsiton, majd megálltam a lila virágokat ontó fa előtt. Ez volt a kedvenc helyem a nagymamánál. Amikor nála töltöttem a szünidőt, kihoztam a babáimat, nagymama rám bízta a pici, aranszegélyes porceláncsészéit, selyemkendőt kötött a vállamra és egy-egy lila virágot tűzött a fülem mögé, a hajamba. Amikor elfáradtam, egy puha plédet terítettem a fűre, éppen a fa alá, és onnan néztem a virágzó ágakat. Ezt tettem most is.

Kislányként azt képzeltem, hogy a virágokat apró tündérek lakják, akik pókokat tanítanak hálót szőni, megfestik a pillangók szárnyait és repülni tanítják a katicabogarakat. Árgus szemekkel bűvöltem a virágok kelyheit, hátha megpillantom egyiküket. Mivel nagyon szerettem festeni, ajándékokkal kedveskedtem fantáziálényeimnek: apró, fehér kavicsokat gyűjtöttem, melyekre icipici mintákat pingáltam temperával. Az elkészült ajándékokat esténként a faágakra tettem, reggel pedig az első dolgom az volt, hogy megnézzem, megtalálták-e a festett köveket a tündérek. Ezek mindig el is tűntek, úgyhogy biztos voltam benne, hogy örülnek a kis meglepetéseimnek, és hogy figyelnek, látnak engem. Mint ahogy a nagymamám is: a teraszról nézett, lopva figyelte a játékomat, közben csipkét horgolt vagy olvasott. Igazi úrinő volt, apró, vékony termetű és roppant elegáns. Őszülő haját gondosan kontyba fésülte, blúzt és térd alá érő sötét szoknyát viselt, finom harisnyával és körömcipővel. Első ránézésre senki sem mondta volna meg róla, hogy melegszívű asszony, sokan azt képzelték, hogy büszke és kevély. Pedig akit igazán megkedvelt, azt nyomban és örökre a szívébe zárta. Talán engem szeretett a legjobban, hiszen én voltam az egyetlen unokája. Sajnos egy hirtelen jött betegség miatt hosszú évekre mindennapos ápolásra szorult, így el kellett hagynia az otthonát. Minden héten látogattuk, de a házába, nélküle nem jöttünk. Így telt el több mint egy évtized. Most, hogy a mennyei országba költözött, én örökölttem meg a házat. A házat, ahol a gyermekkoromat töltöttem, és ahol az én gyermekeim is cseperedni fognak majd.

Emlékeimből kislányaim hangos kacaja és kiabálása zökkentett vissza a valóságba:

Anya, anya! Hol vagy?

Itt vagyok, a magnólia fa alatt! – integettem feléjük a virágzó ágak alól.

Mit csinálsz anya? – kérdezte kisebbik lányom, miközben mellém hasalt a fűben.

Nézem ezt a csodaszép fát. Képzeljétek, amikor annyi idős voltam, mint ti, itt játszottam a legtöbbet, amikor a nagymamánál nyaraltam. Azt képzeltem, hogy ezekben a lila kelyhekben tündérek laknak. Itt feküdtem és figyeltem a virágokat, hátha egyszer meglátom őket, ahogyan kikukucskálnak a szirmok mögül.

Ó, anya! Hát te nem tudod, hogy a tündérek nem mutatkoznak az emberek előtt? – mondta legyintve és mindentudóan az én ötévesem, majd hirtelen, izgatott hangon így folytatta:

Nézd, mit találtunk az egyik polcon!

Azzal átnyújtott nekem egy kerek ezüstszelencét, amelyre egyáltalán nem emlékeztem. Érdeklődve, óvatosan kinyitottam a fedelét, majd a csodálkozástól elakadt a lélegzetem.

A dobozkában ugyanis azok az apró, fehér, festett kavicsok voltak, melyeket én készítettem ajándékba a magnólia fa lakóinak, s melyeket minden este gondosan elrakott és megőrzött az én igazi tündérem, a nagymamám.

Őszikék-díj – Novella III. helyezett

Papageorgiu Andrea-díjas

SONKOLY TIBOR

FESTŐMŰVÉSZ

1978-tól kiállító művész.

Töprengő, megfontolt alkotó, mégis a kifejezés lehetőségeit mindig az ihlet sodrára bízta.

Így jelenhetnek meg képein a félig kimondott dekoratív formaelemek, a líraibb kidolgozású részletekkel együtt.

*

Sonkoly Tibor festőművész 1943-ban született Hódmezővásárhelyen.

1969-70-ig a Szőnyi István Szabadiskola növendéke.

Mestere: Hincz Gyula.

1970-74-ig a Juhász Gyula Tanárképző Főiskolán rajz-földrajz szakos hallgató.

Mestere: Cs. Pataj Mihály.

1985: Pedagógus Képzőművészek Megyei Kiállítása, Nívódíj

1986: Csongrád Megyei Pedagógiai Intézet alkotói díja;

1994: 41. Vásárhelyi Őszi Tárlat, Mónus István-díj;

1998: 45. Vásárhelyi Őszi Tárlat, Weisz Mihály — Cseszkó Máté-díj.

Dolgozott díszletfestőként, reklámgrafikusként. 1974 óta általános iskolai tanár.

Tanulmányutakon 1972-ben, 1982-ben, 1985-ben és 1993-ban Párizsban, Velencében és 1972-ben Vallaurisban járt.

A jövő irgalmáért, Válogatás Váci Mihály verseiből című kötethez készített illusztrációkat (1984, Nyíregyháza).

1994-től tagja a Magyar Alkotók Országos Egyesületének (MAOE). Ettől az időtől dolgozik az egyesület kollektív műtermében.

Expresszív realista művésznek tartja magát.

Témakörei: figurális-, portré- és tájfestés.

Alkalmazott technikái a pasztell, olaj és az akvarell.

(Medveczky Attila)

Forrás:

www.eredetimiep.hu

Ajánló:

Nagy Imre: Szubjektív gondolatok az 56. Vásárhelyi Őszi Tárlatról.

in: Vásárhelyi Látóhatár 2010/1. p. 34.

Moldvai Sándor - Sonkoly Tibor: Egy mecénás és egy festő találkozása.

in: Vásárhelyi Látóhatár 2011/1. p. 28.

Őszikék 21. század — Témakép

SONKOLY TIBOR

Képzelt esti séta

olaj, farost
64 x 47 cm

DIÓSZEGI SZABÓ PÁL

EGÉSZ NAP KUTATNÁM ...

Egész nap
kutatnám,
ha nem vagy itt,

Szerelmünk
rejtező
alakjait:

Hangodban
simíthat,
mesél nekem;

versekben
álmokat
nekünk terem.

Tüzesebb
csillagként,
köztünk ragyog,

lépteink
ritmusán
ránk mosolyog.

Sötétben
karomba
fonja kezed,

szájamban
enyém lesz
csók-meleged...

Mintha egy
Egésznek
felét veszik,

nélküled –
tehozzád
merészkedik.

Magamban
velem van,
akárki lát...

nélküled –
Kullogó
Ballonkabát...

BALÁZS F. ATTILA

VIRTUÁLIS MACSKAKÖVEK

Amikor feltűnik a kedves
virtuális macskaköveken
a
lépések hangja falaknak ütközik
a sötét barlangban
hol árnyszülöttek szárnyai alatt
szerelemről
és örökkévalóságról
motyogó
együgyű verssorok
mocorognak
egymás melegéből csenve

ERDŐS OLGA

KÉPZELT ESTI SÉTA

(Sonkoly Tibor festményére)

Hogy ki járt ki mellett, ki tudja már?
Szél fújt az utcán, meghajoltak a fák,
kacéran kacsintott a közvilágítás,
s mintha a betonkarókra
egy-egy apró hold ült volna.
És te ott voltál valahol,
kilépve a hátsó udvarról,
kézen fogtad emlékeid, s őt,
az elmédből lassan eltűnő időt.
Halk volt a lépted, hűvös és puha,
mint az a sosem volt, kék nyári éjszaka.

Sonkoly Tibor témaképéhez írt legjobb vers – kiállítási díjazott

FÉNYESI TÓTH JÁNOS

TŰ FOKÁN

Pedig velem vagy.
Lábam járását hozzád igazítom,
nekem fárasztó, de viselem.

Ismerős a fa árnyéka,
a kiégett föld omlása
foltokban halad mellettem.

Sírtál, majd átkoztad nevem,
morfiumémelygő szaga izzadt
ruhádnak, ilyen a sétám veled.

HARANGHY GÉZA

Puha árnyak vállán ringatózva pihen,
múltján mereng még a késő nyár,
a lomha testű lombok ringnak szelíden,
alkonyi éj-zene hangja száll –

Langyos esti csendjét simogatná híven,
múltján merengne, de késő már,
felhőt fest a szürke éj, borút, odafenn:
Minden a múlté! Fényszavú nyár!

Puha árnyak vállán ott maradt a szívem,
múltjában rekedt a forró nyár,
a lomha testű lombok zúgnak idebenn,
ez már a búcsú – későre jár

RÓNA J. LÁSZLÓ

ISMÉT, MEGINT

Immár százszor megírtam minden estét,
holdat bámulok, nézem sárga testét,
vágyakkal felmeszelt íves udvarát,
amint az, mint szülőanyját fonja át.

Szeretlek vénség, ez bíz már így marad,
te és hódolód sem lett fiatalabb,
kortalan régi dal csupán szép álom,
szemedben találok meg ifjúságom.

Én vagyok holdanyó, emlékszel-e rám?
Kölyökként lestelek odafenn a fán,
vitt a csúcsra szertelen bohóságom.

Ma egy öreg, éji bolond szól neked,
alig hét arasznyiról a föld felett...
Istenem, de ülnék ismét az ágon.

EGYEDÜL VAGY

Ha karod a semmibe kapaszkodik,
lelkeden átfúj a szél,
és kacagva gúnyol a gondolat,
mikor nem tudod hová, merre,
üresen várod, hogy jöjjön az este,
mikor a barátok messze járnak,
s az emléknyomok rád találhatnak, mint
gyermek a golyóval játszanak veled,
s hogy rosszabb is lehet,
hinni sem mered.

Mikor a szíved zörögve zakatol,
a csend körötted, üvöltve átkarol,
mikor Ég a Földdel összeszakad,
lyukat üt az Éneden,
és könnyed morzsolgatva merengsz
egy éneken,
mikor hit s nem hit kételye
dúl a lelkeden,
kérdések ezrei dübögnek szertelen,
forró válaszok égnek az agyadban,
üvöltve válaszolsz,
de mindig csak magadban.
Öleled a semmit, az eltűnő messzít,
közel a Magány, s a távolban Senki.

TAKÁCS NORMAN

KÉPZELT ESTI SÉTA

Álmos sóhaj morzsolt már az est,
Míg kósza szívem a semmiben bandukolt.
A pillanat, mint íjhúr pattan el,
Ha tompa tű hegyén táncot jár a hold,
Egyedül.

Nem vagy itt, s nem is voltál soha:
De együtt sétálunk, magamban nem lehet.
Falhoz csapott borospohár az éjszaka,
Szilánkosra tört, mámoros képzelet,
Hazugság.

Legyen társam csak csalfa árnyék,
Bár mellém elmúlt évek ág-boga veti
Fásult hűséggel hozzá visszajárnék,
Ezer levelét míg a szélnek neveti.
Boldogtalan.

De a holnapok már nem találnek itt:
Nincs út, csak emlékek és felejtés,
Tű hegyén a Buddha-hold sem létezik.
Nincs tudás, s nincsen meg-nem értés,
Csak az álom.

KÉPZELT ESTI SÉTA

A kerek fény, magasan ragyog
s ki itt lent, alatta andalog
e világító tányér alatt,
tébláboló kék-fehér alak
lelkében szív dobog, elméje sír, dohog.
Magányosan, mint a Hold
lassan, elmélázva bandukol.
Makrancos életek, letűnt vagyon,
emléke végtelen gazzal felvert sáros sírhalom
Monoton robotból kitörni vágyó
szabadság váró illúzió a Hold.
Te itt lent, ő odafent, korlátatlan végtelen,
mi szabadság után terem,
dülőkön húzódó ingovány, szirtre tartó út során,
kis kaptató marad, ha fentről nézed az utat.
Csend kell, béke, nyugalom,
mit esti sétán bízattva küld a Hold.
Cikázó fények, a sötétben ének,
csillagos szép szirén ad káprázatot
a séta éjjelén, mi kéjjel is felér.
Engedd utadra, hagyd szabadon!
mint megfáradt malom, benne őrlődő búzarom.
A lét, félhomályos képzelet, csupán a Hold ragyog.
S az esti sétán, mit ő adott,
Övé lehet minden gondolatod.

WILHELM JÓZSEF

KÖRFORGÁS

Lanyhuló Nappír,
vérzik az éj,
árnyékot vet a mélysötét,
indulás közben
valaki megérkezik:
dimenziók metszik
a sétáló lépteit,
nyári hőségtől
bódul a tér,
esti illatok,
játszó égi kék,
újra és újra
kivérzik az éj,
önmagába veszik a mélysötét,
valaki
el sem indul, meg sem érkezik:
dimenziók metszik
a sétáló lépteit,
bódul a tér,
nyár és hőség,
feketességbe tágul
az égi kék,
sóhajtól vérzik
a mélysötét,
est után,
éj előtt,
tétova léptek
metszik az időt:
szétmarcangolt gondolatok
és szippantó űr
között
lépked
a lélek.

Sonkoly Tibor–díjas

NEMES TEKLA LUCA

AZ ÖREG FÜGEFA TITKA

Egy szép nyári estén - a telihold is feljött már - Panna elindult egy sétára. Úgy gondolta, hogy elmegy a kertjükbe, ami a házuktól 5 utcával arrébb feküdt. Sietnie kellett, 9 órára haza kell érnie, mert akármilyen nagy lány, akkor sem lehet sötétben, kinn az utcán kóricálnia.

Azt gondolta megnézi az öreg fát. Ez a fa volt a kedvence és már régen nem járt nála. A dédapja, akié régen a kert volt, mesélt neki sokat erről a fáról és a tövében rejlő titokzatos világról. Az öreg fa egy fügefa volt. Érdekes módon minden évben csak egy szem fügét termett. Most is csak egy volt rajta, de az szép, érett. Le akarta szedni, de nem sikerült, mintha a fa nem engedte volna. Így csak meg akarta simogatni, amikor neszt hallott az ezerfelé ágazó fügefa töve környékéről. Elkapta a kezét, majd mégiscsak bátorságot merített és megsimogatta a fügét. Ekkor valami megmagyarázhatatlan történt. Leszakítani nem tudta a fügét, azonban a simogatás után alig láthatóan mozogni kezdett a termés, majd éppen a kislány fejére pottyant. Panna szédülni kezdett, úgy érezte, mintha összemenne, tüskék nőnének a testén, s a következő percben a földön találta magát összekuporodva sünként.

Még fel sem tudta fogni a történeteket, amikor a fűszálak között meglátott egy hatalmas patkányt felé közeledni. A torkában dobogott a szíve, futásnak eredt. Apró lábait gyorsan szedve menekült a háta mögött lihegő patkány elől. A patkány már majdnem utolérte, amikor egy parányi faragott faajtót pillantott meg a fügefa tövében, amit eddig még sosem látott. Teljes erejéből futott, az ajtóhoz érve mellső lábaival kaparászni kezdett, mert bejutni nem tudott, zárva volt. Szerencsére azonnal kinyitották. Egy vidám, mosolygós süniállt az ajtóban. Mosolya még szélesebb lett Pannát látva.

- Királykisasszony! Az apja már mindenhol kerestette, csak azt nem gondolta, hogy átment Odaátra. Örülök, hogy előkerült, gyorsan menjen hozzá és nyugtassa meg, hogy jól van.

Panna nem tudta, hogy mi folyik itt, de most mindegy volt, csak menekült a patkány elől, ezért gyorsan belépett és bezárta maga mögött az ajtót, majd futott tovább.

- Hölgyem, királykisasszony mi ütött magába? - kiáltott utána a süniáll és a nyomába eredt.

A sünlány erre lelassította lépteit, majd megállt. Szétnézett. A látvány gyönyörű volt. Körötte virágzó bokrok, fák és sok-sok virág. Éppen indulni készült, amikor valaki megfogta a vállát.

- Mi történt önnel?- kérdezte a süniáll.

- Tessék? Én nem tudom, hol vagyok és nem vagyok királykisasszony – hebegte Panna.
- Önnel történt valami Odaát. – szólt gondterhelten a sünfiú, majd rövid gondolkodás után megkérdezte – Arra sem emlékszik, hogy ön a királykisasszony?

Panna lehajtotta a fejét és némán ingatta.

- Jöjjön velem – mondta nyugodt hangon a sünfiú – elmegyünk az öreg varázslóhoz.

Panna tudta, hogy ő nem az akit keres a fiú, de a sünfiú erősen fogta a kezét és nem mert szembeszállni vele, ugyanakkor valahogy mégis megbízott benne.

Balázs furcsállotta, hogy bármerre mentek semmire sem emlékezett Panna, sem dzsumbujos kertjeikre, de még éjszakai giliszta-csiga portyáikra sem, a szeme pedig nem volt olyan éles mint a sünöké. Ekkor hirtelen megállt a sünfiú, egy szót sem szólt csak meredt maga elé.

- Mi a baj? – kérdezte Panna.

- Semmi. Szeretnék veled beszélni.

Balázs kézen fogta Pannát és az egyik apró ház pincéjébe vezette.

- Ki vagy Te? – kérdezte komoly arccal a sünfiú.

Panni összeresztette. Megijedt a kérdéstől, de válaszolt.

- Ember vagyok... vagy nem is tudom, voltam.

Balázson nem látszott meglepetés. Lassan, higgadtan beszélt:

- Kérlek, mondd el mindent! Ki vagy mi történt veled?

Panna könnyes szemmel beszélt a családjáról, a kertről, a fügefáról, a patkányról. Balázs először szóhoz sem jutott, majd így kiáltott:

- Már értem, hogy miért vagytok olyan egyformák a királykisasszonnyal. Ugyanez történt egy éve is, mint ahogyan te most elmondtad. Még régebben, a dédapám idejében is volt egy ugyanilyen eset. Minden bizonnyal a te dédapád járt nálunk még gyerekkorában.

Panninak is egy csapásra bevillantak nagypapa meséi a fáról, azonnal megértette Balázst. Futásnak eredtek. Futás közben folyamatosan beszélt Balázs a sünlánynak:

- Még egyszer nem történhet meg. Ez nem lehet – mondta a hangját felemelve Balázs. - Említetted, hogy egy éve nyomtalanul eltűnt a nővéred, Zsófi, talán elrabolták. Nem ez történt. Itt van nálunk. A testvérednek nem sikerült egy nap alatt visszajutnia Odaátra. Csak egy napon, amikor a fejedre pottyan a füge, aznap tudsz visszajutni. Ha aznap nem jutsz át, később már nem lehet és itt maradsz velünk Sünföldön örökre, de neked sikerülni fog. A nővéreddel nem tudtunk időben eljutni a varázslóhoz. Most ez nem történik meg, ígérem.

- Itt van Zsófi, a testvérem? – kérdezte fátyolos hangon Panna – Vele mi lesz?

- Bocsáss meg- mondta lehajtott fejjel Balázs.- Mennünk kell, ő úgy sem mehet vissza veled.

- Csak egy percre láthatnám a testvéremet – szólt elhaló hangon Panna.

- Nem érünk a varázslóhoz. Még egyszer ez nem történhet meg – válaszolta a fiú.

Balázsnak ekkor hirtelen az eszébe villant az egy évvel ezelőtti nap. Megnézte az óráját.

- Háromnegyed nyolc – morogta, majd szó nélkül megragadta a sünlány kezét és elkezdett rohanni vele a palota felé.

- Panna. Meg tudjuk menteni a testvéreidet. Akkor, azon a napon, 1 évvel ezelőtt 21 órakor járt le az idő. Ma 21 óráig talán neki is sikerülhet, csak az évnek ezen az egy napján, ha korábban nem is tudott menni, talán ma, minden évben a fügeérés napján ő is mehetne.

Panni mindent értett, minden erejét összeszedve loholt a fiú mellett. Elérték a palotát.

- Balázs! - szólt Panna hirtelen. - Hogy lett királykisasszony a nővérem?

- A sünkirálynak nincsenek gyerekei és egyedül él. Mikor megtudta, hogy ember jött a világunkba és itt ragadt nálunk, úgy döntött, hogy ő veszi maga mellé és tisztességgel felneveli.

Nagyon megszerette a testvérét és szerintem semmi áron el nem engedné. Ha visszamenné Zsófi Odaátra, biztosan meg is siratná, de idővel belátná, hogy így jobb neki. Zsófi is megszerette a királyt, de sokszor sírdogál, hiányoztok neki.

- Nos, akkor hogy vigyük el a nővéremet?

- Mivel a király titkára vagyok mindent meg tudok beszélni vele. Várj itt, ez az én szobám, itt senki sem fog zavarni. Visszajövök és később mindent elmondok – mondta Balázs.

Balázs bekérezkedett a királyhoz, s az örök 5 perc múlva már szólították is.

- Felséges királyom. Bizonyára örülne a királykisasszony egy esti sétának. Elmegyünk kettesben – vágott a közepébe Balázs.

A király bízott a titkárában, így azonnal rábólintott a kérésre, bár furcsállotta, mivel ilyen kéréssel még nem fordult hozzá a titkára. Balázs már loholt is a királykisasszony szobájához.

- Virágot szedni? Rendben csak átöltözöm – mondta lelkesedve a királykisasszony.

- Nem kell. Csinos így is ahogy van. Csak jöjjön kérem, gyorsan-gyorsan – sürgette Balázs.

- Mi ezt a sietség? – kérdezte Zsófi.

Választ helyett megfogta a süni a kezét és rohantak. Zsófi majd elájult amikor meglátta Balázs szobájában hasonmását, testvérét Pannát.

- Most nincs idő magyarázkodásra, később mindent megmagyarázok, de most jöjjenek- szólították Balázs. Hárman futottak tovább, Zsófi azonnal megértette, hogy a testvérel ugyanaz történt mint vele.

Kifulladásig vártak a varázslóhoz, aki igencsak csodálkozott, hiszen 1 éve senki sem járt nála.

- Sziasztok kedveseim, mi járatban.... - de elakadt a szava. Mindent megértett. - Gyorsan-gyorsan gyertek beljebb.

Leültette a 3 sünit és elsietett. Kis idő múlva, egy pókhálós üvegcsével tért vissza.

- Csak egy-egy cseppet ihattok, talán elég kettőtöknek egy-egy, ugyanis nincs több.

Panni ekkor Balázshoz lépett.

- Mindent köszönök – mondta és megcsókolta a fiú arcát.

Balázs elpirult és finoman megölelte a sünlányt. Panna, majd Zsófi is cseppentettek egy-egy cseppet a szájukba.

Pontosan 9-et ütött az óra. A két lány egymás kezét fogva, ájultan feküdt a görbepárkány alatt.

A harang kondulására Panna ébredt fel először. Otthon kellene lennem, már 9-et ütött, gondolta. Hirtelen a kezére nézett. Nem voltak tűskéi. Akkor csak álom volt. Ekkor látta meg az ébredő Zsófit. Sírva összeölelkeztek, majd futni kezdtek hazafelé, de már nem féltek a félhomályban, mint korábban és a látásukkal is történt valami, mert egészen kiváló volt...

UGRAI KATA

A CSOKOLÁDÉSDOBOZ

A hideg jobban érezteti velünk azt, ami nincs. A magányos, gyér fény hallgató lelkeket keresve kúszik a nehéz, tompa esti levegőben. Benéz minden ablakon, de nem lát mást, mint lehúzott redőnyöket. Mind elfoglalt, és senki se kíváncsi rá. Olyat keres, akit könnyen vihet, akit még érdekel a kinti élet. Aki mesél neki a benti létről, a melegről, a biztonság érzéséről. Megáll az ablakom előtt, odasimul a hideg üveghez, majd áthatol azon. Én ébren vagyok, és figyelem a fény betörését. Gyönyörű. Egészen álomszerű. Érdeklődő tekintetemet látva leül a párnám sarkára. Kérdőn nézek fel rá, majd a fény rávetődik a kezemre. Mintha hívna. Lássunk csodát, tévedjünk el együtt! Odasétálok az ablakomhoz, keresve bármilyen vicces kedvű fiataalt, aki nem tud aludni, és velem kíván szórakozni. De egy árva lelkem sem láttam. Az utca üres volt, csak a köztéri lámpa fénye pislákkolt halványan. Úgysem tudok aludni, – gondoltam – egy kis levegő és mozgás pedig sosem árt. Leballagtam a recsegő falépcsőn, felhúztam a bundás csizmámat, kabátomat és kesztyűmet, a nyakamat pedig az újonnan kötött vastag sálammal rejtettem el. Kissé megcsapta az arcom a nyirkos levegő. Még így, hetvenegy évesen is képes vagyok megfelekedezni a sapkáról – mosolyodtam el magamban. A fény már várt: ott csücsült a házammal szemben álló padon, és ahogy észrevette, hogy rápillantok, felállt, ám azon nyomban el is tűnt. A bolond világ, megdörzsöltem mindkét szemem, biztos képzelődtem. Hirtelen erős szél kerekedett, és megszedültem. Le kellett ülnöm a padra. Valamilyen tárgy hevert mellettem. Először távolról néztem, majd a kezembe vettem, és egyből eszembe jutott, mi is ez. A legkedvesebb tárgy gyermekkoromból, ami sajnos az idő múlása és a sok költözködés miatt elveszett kincseimből, de a szívemből sohasem. Megtekertem e mintás csokoládésdobozt, a zene elindult, és újra boldog kisgyermeknek éreztem magam. Ezt a csodát még dédnagymamám adta nekem ajándékba, akivel igen nagy rendszerességgel találkoztam, és olyankor nem lehetett kirángatni az ő szobájából, mert órákon át tudtunk beszélgetni. Ő volt az, aki megfogta a kezem, és tudtam, hogy bízhatok benne, és ez a bizalom kölcsönös. Bármit elmondhattam neki, ő figyelmesen végighallgatott és tanácsokkal látott el. Bár mindig elmondta ugyanazt (ezt a szokását így öregkoromra én is átvettem), én századjára is szívesen végighallgattam, hogy hány kérője volt, és hogy a férfiak mennyire a lábai előtt heverték. Ő volt az első személy, akitől el kellett búcsúznom. Igen értékes, jószívű ember volt, olyasvalaki, akinek az emlékét őrizni szinte kötelező.

A zene szólt és én hagytam, hogy magával ragadjon, elvigyen jó messzire. Láttam a dédnagymamám alakját kirajzolódni a sötét égbolt és a gyér fény játékos összekeveredésének ütközésében, láttam nevetni, táncolni fiatalon, kislányként, nagyobbként, láttam az első udvarlót, szerelmet, barátságokat. Láttam anyaként büszkén, láttam aggódni, sírni, ölelni és búcsúzni. Majd láttam ősz hajjal, nagymama- majd dédnagymamaként, fáradtan, betegen, járókerettel, és láttam ülni a kis széken, ahogy néz ki az ablakon, csodálva a fiatal élet szépségeit. Valami azonban soha nem változott: a csillogás a szemében ugyanaz maradt. Pajkosság, életöröm, vidámság, vakmerőség, bátorság, és a hatalmas szeretet. A szemei tekintélyt parancsoltak, mégis öleltek. A sok emlék belevágott a mellkasomba, és hagytam eltáncolni imádott dédnagymamámat. Behunytam a szemem, és reméltem, legalább egy kicsit is olyan vagyok, leszek, mint ő. Lenéztem az ölembe, ám a zenélő csokoládésdoboz nem volt ott. Összeszorítottam a kezeim, majd megcsókoltam azokat, hogy az emlék még véletlenül se szaladjon ki onnan. Körbepillantottam, és arra eszméltem fel, hogy teljes sötétségben ülök egy hideg padon. Nagy nehezen felkeltem, és elindultam meleg otthonom felé. A legfelső lépcsőfoknál még egy utolsó pillantást vetettem hátra, hogy megbizonyosodjak arról, tényleg bolond vagyok-e. Beérve az előszobába, levettem a holmimat, felballagtam a recsegő falépcsőn, az ablakom elé álltam, és figyeltem, ahogy a nap előtt lehajolnak a sötét esti színek, és az ég meleg színeiben köszönti a falu lakóit.

Gaál Györgyi–díjas

VASS ANTÓNIA

AZ ANGYALARCÚ

Angyalarcát halovány fény lengte körül, ahogy végighaladt a pislákoló kandeláberek mentén, egészen a folyóig. Hosszú csend telepedett a kis városra, ahogy megállt a kikötő láncsal elzárt bejáratánál. Végigsimította rövidre nyírt szőke haját, mely a narancssárga derengésben furcsán vörösesnek hatott, és odébb rúgott egy kavicsot. Az apró kődarab lebukdácsolt a hevenyészve odahordott fapallókon, és elmerült a vízben, gyenge hullámokat vetve.

A férfi hosszan tűnődve nézte a pontot, ahol a kavics alábukott, majd leakasztotta a láncot, és beszállt egy kis ladikba. Az evező visszhangot vert a sziklaparton, ahogy találkozott a tükörsima vízfelszínnel. Halk füttyszó, egy dallam szállt fel a magasba.

A leány aznap nehezen evett. Gondolataiba egyre egy boldog találkozás illúzióképei vetültek, egy kék szempár szerelmes pillantása, egy selymes hang. Illedelmesen jó éjszakát kívánt és várt. Sóvárogva nézett ki az ablakon, egyre az utcákat kémelve, mintha keresne valamit, de a sötéttségben senki sem járt. Végre nagy lomhán a gyertyagyújtó lépett elő, komótosan az egyik kandeláberhez sétált és meggyújtotta. Felnézett a leány szobája felé, és hunyorogva felkiáltott:

– Adjon Isten jó éjszakát, Elza kisasszony! – Azzal megemelte kemény karimájú kalapját. Elza elpirult és visszaintett. Tetszett neki a férfi, szelíd vonásai, de gondolataiba egyre egy másik ember arca vetült. Az Angyalarcúé.

Szülei és húga lassan nyugovóra tértek, így tehát eljött a cselekvés órája. Ó, hogy izgult! Lesietett az öreg falépcsőn, magára kanyarintotta nehéz úti köpenyét, és kiszaladt az utcára.

Valahol a távolban patkódobogás ütötte meg a fülét, arra szaladt hát, amerre a hangokat hallotta. „Bizonyára az Angyalarcú az!” – gondolta, és megszorította lépteit. Egészen kimelegedett, a februári hideg pedig kicsípte kerek arcát. Barna fürtjei rendezetlenül omlottak homlokára, laza kontya kioldódott a nagy sietségben. Amikor meglátta a kocsit, megtorpant. Csak a csendőr volt, és ez végtelen szomorúsággal töltötte el. Körbenézett, és ijedten tapasztalta, hogy nem tudja, hol van. Egy közeli kocsmából mulatozás hallatszott, majd pár másodperccel később két részeg ember támoltygott ki. Pillanatnyi gondolkodás után egy sikátor oltalmat adó árnyékába rejtőzött, és bár szíve vadul kalapált, tovább haladt a kis mellékutcákon.

Egy órába is beletelhetett, mire kiért a folyópartra. Megkönnyebbülten támaszkodott rá a vizet szegélyező kőfalra, majd továbbhaladt, egyenesen a kikötőig. Furcsa izgalom lett úrrá rajta, amikor meglátta, hogy a bejárat láncát valaki már eloldotta. Óvatosan lelépdelt a partig, és körülnézett.

Minden szigorú némaságba burkolózott. Izgalmát lassanként buzgó aggodalom váltotta fel, majd félelem és kétségbeesés. Egyedül volt, és az Angyalarcú nem jött el. Visszasietett az útra, és a kandeláberek fényében elővett egy gondosan összehajtott, sokszor forgatott kis papírost. Szépen formált, díszes betűkkel írták, a találkozó helyét pontosan megjelölve. Visszatért hát és várt. Az éjszaka lassan az utolsó mulatozó hangját is elnyelte, Elza didergett, de nem mozdult. Hajnaltájt, amikor már majdnem pirkadt, úgy gondolta, hogy hazamegy.

Ám ekkor különös hangok ütötték meg a fülét. Víz csobogása hallatszott a távolból és egy csónak közeledett a messzeségben. Egy férfi ült benne, sziluettjét a lemenő Hold fényében tisztán kivehette. Egy dalt füttyült, földöntúlit. A ladik kikötött, az alak pedig felállt és egyenesen felé nézett. Kinyújtotta karját a lány felé.

Elza megrémült a csontos kéz láttán, mely olyan sápadt, eres, és aszott volt, mintha csak a Halál keze lenne. Hátrálni kezdett, sikoltani akart, de nem jött ki hang a torkán. A csúszós fapallókon megcsúszott, ahogy felfelé igyekezett.

– Ne félj tőlem – suttogta az Angyalarcú. – Én vagyok, akit vártál.

– Nem, nem te vagy – remegett a lány. Ekkor belenézett a férfi átható kék szemébe. A szelídség és lágyság egy perc alatt megbabonázta, és minden félelme elszállt.

– Jöjj velem, kisasszony – biztatta a férfi, mire Elza öntudatlanul engedelmeskedett. Átlépett a csónakba, a férfi követte, s egyszersmind ellökte a kis hajót a parttól.

– Most már mindig együtt maradunk? – kérdezte még mindig megbűvölve a lány, és beleveszett a végtelen kékségbe.

– Mindig – mosolygott az Angyalarcú, és elnyelte őket az éjszaka utolsó derengése. Nem maradt más utánuk csak egy csilingelő, lágy füttyszó.

SZABÓ KLÁRA PETRA FESTŐMŰVÉS

SZABÓ Klára Petra festőművész, aki a hagyományos festészeti műfajt ötvözi napjaink kommunikációs eszközével, az internettel vagy egyéb számítógépes felülettel. Az általa készített fényképekből kiindulva, saját jelenkori élményei feldolgozásával, akvarelleket fest.

Képei egy részét animálja és videó formában kiállítja, vagy az internetet, mint médiumot használja és közli korunk hiteles remineszcenciáját.

Művei témája legtöbbször az ember: barátok, ismerősök, illetve a művész környezete, melyben él.

Magabiztos technikai tudással készült kisméretű akvarelljei részletgazdagságuk miatt intim közelséget követelnek.

1981-ben született. Hódmezővásárhelyen él és dolgozik

TANULMÁNYOK

2004–2009 Nyugat-Magyarországi Egyetem Formatervező Szak, Sopron

2008

Folk Academy of Helnaes, Dánia

TAGSÁG

Fiatalképzőművészek Stúdiója Egyesület (FKSE)

Rendszeres résztvevője a különböző rezidencia programoknak Auszriától a Baltikumon át a Távol-Keletig.

Munkásságát számos elismeréssel díjazták:

Kétszeres Derkovits-ösztöndíjas,

Rudnay Gyula Művészeti Ösztöndíjas.

2015-ben Koreában alkotott, ugyanekkor a *Jégvirágok* című kiállítása a Tornyai János Múzeumban volt látható.

Forrás:

www.viltin.hu

Ajánló:

Nagy Imre: Szubjektív gondolatok az 56. Vásárhelyi Őszi Tárlatról.

in: Vásárhelyi Látóhatár 2010/1. .p. 34.

A tudomány és művészet kapcsolata. Beszélgetés egy művészházaspárral. Szabó Klára Petra és Szvet Tamás művészekkel Benák Katalin készített interjút.

in: Vásárhelyi Látóhatár 2011/2. p. 29.

Somosi Rita: Jégvirágok. Szabó Klára Petra kiállítására.

in: 2015/4. p. 5.

Őszikék 21. század — Témakép

SZABÓ KLÁRA PETRA

Indigó

akvarell papíron

50 x 60 cm

ARANY-TÓTH KATALIN

INDIGÓ

Pálmákkal övezett sós tenger
ölelkezik a forró csenddel.
Álmod kering a széllel szemben
– létem nedűje szerelmedben.

Szabó Klára Petra témaképéhez írt legjobb vers – kiállítási díjazott

Szabó Klára Petra–díjas

Balázs F. Attila

TENGER

Szabó Klára Petra *Indigó* című képéhez

A kék a türelem színe.
Ezért lesz szürke a tenger
és az ég
amikor elfogy a harmónia,
a türelem,
az érzelmek bujasága.

A szemedbe költözött tenger
sosem haragos.
Ringatózom hullámain.
Miközben messze sodorja
félelmemet
mint poliptetemet,
a KÉK!

HARANGHY GÉZA

Barna pilleszárnyán meglepett az álom,
lassú kék-keringőt dorombol az éj,
álom halk dallamán messze-messze vágyom,
hol lelkem szabad, szívem szívedhez ér.

KIS ANGÉLA

INDIGÓ

Szabó Klára Petra *Analízis sorozat*

Kilépek a medencéből

YSL szépen mosolyog

Várom, hogy ég és menny összeérjen

Kezemen dobolok

Ha akarok

Lebegek az éterben

Tetovált fickó az ablakban

ÁCS GERGELY

ÁLMOK

– **M**egint róla álmodtam. – Abigail felült a kanapéről és megigazította szőke haját. – Örült-ség ugye? Hiszen még nem is ismerem. – a barátnője felnevetett, majd a falon lévő órára nézve gyorsan felállt.

– A fenébe! A félnégyes már húsz perce kint vár. – kinyitotta az ajtót, a hölgy pedig értve a célzást, felállt.

– Köszí, hogy meghallgattál. Megint. – erre a barátja szorosan átölelte.

– Ez csak természetes. – elengedte és megfogta mindkét kezét. – És mint barátnőd és nem hivatalos orvosod, azt ajánlom, hogy próbáld meg. – Abigail elhúzta a száját, de aztán bólintott egyet.

– Megérdemled, hogy boldog légy. – elengedte a kezét és egymásra néztek. – Hogy van a húgod? Vannak még rémálmai? – a nő ennek hallatán átkarolta a testét, tekintette a földre esett.

– Jól van. – az alsó ajkába beleharapva végül fölnézett. – Csak sajnós vannak olyan rémál-mok, melyek mindig visszatérnek. – a barátnője végigsimított a vállán, arcán együttérzés jelent meg, de valamiért nem tartotta igazinak.

– Ha bármivel... – Abigail újra átölelte, majd útközben visszanézett rá.

– Köszí, mindent. Talán még a tanácsodat is megfogadom. – a nő elhűlten nézett rá, de, sze-mében öröm sugárzott. – Ne aggódj miattunk, jól vagyunk. – belépett a liftbe és már csak azt lát-ta, hogy barátnője bocsánatot kér egy idősebb asszonytól.

A kávézó előtt állt és máris rossz ötletnek tartotta az egészet. De hogy biztos legyen benne, benézett a kirakatba. Az asztaloknál csak egy pár ember ült, ő pedig nem volt sehol. Némi csa-lódást érzett, viszont örült is annak, hogy nem volt itt. Az előző találkozások közül a legrosszabb címet kapta az, amikor forró kávéval öntötte le. A sűrű bocsánatkérések közepette pedig teljesen elvörösödött. A következő pillanatban pedig már az utcán sietett el és magát átkozta az ügyetlen-ségéért. A nő megrázta a fejét, nagy levegőt vett és belépett. Megvette a szokásos kávéját, majd leült egy asztalhoz. Az ablakon bámult ki, kanalát a csészében forgatta. Maga elé képzelte feke-te kócos haját, borostás arcát, aranyló szemeit, majd mélyen hangzó akcentusát. A bőre lúdbő-rözött, amikor meghallotta, épp, mint most is. Ezen meglepődve az előtte ülő férfira nézett. Ő volt az, a kanalát megdöntötte, mire a csésze megingott. Egyszerre érintették meg, ujjaiik keresztez-ve egymást, s az érintésétől forróság járta át az ujjbegyeit. Lassan elhúzták a kezüket, miközben a férfi elmosolyodott.

– Nem szerettem volna, ha leönti magát. – Abigail belenézve azokba a szemekbe, máris érezte, hogy elvörösödik.

– Pedig megérdemelném. – a sárga szempárban kíváncsiság bujkált és közelebb hajolt hozzá. – Hisz leöntöttem magát a múltkor és szerintem még egy kicsit meg is égettem. – az ujjait tördelni kezdte az asztalon, melyre hirtelen egy hatalmas kéz nehezedett rá gyengéden.

– Ne bánja. – majd elhúzta és a nőnek máris hiányzott az érintése. – Ha nem tette volna meg, most itt se lennénk. Most rajta volt a sor, hogy meglepetten pislogjon.

– Kíváncsi voltam a nőre, aki leöntött. És reméltem, hogy elhívhatom egy vacsorára. Persze ha nemet mondana, akkor esetleg ki kéne játszanom a büntudat kártyát. Még a kávéból fellebegő illat sem tudta elkendőzni a férfi pezsdítő aromáját. – Szóval mit szól hozzá? – Abigail alig bírta türtőztetni magát.

Úgy érezte, minden sejtje csak arra ösztökéli, hogy igent mondjon és most az egyszer nem az eszére fog hallgatni.

– Igen. – mind a ketten elmosolyodtak és megbeszélték, hogy este nyolckor felveszi a házánál.

Még egy ideig beszélgettek, majd a kávézó előtt elbúcsúztak. Hazafelé menet a nő soha nem érezte még magát boldogabban. Gyorsan lezuhanyozott, elkészítette a sminkjét, majd világoskék ruhájában ülve bepakolt a kis táskájába. Az órára nézve elővette a mobilját és tárcsázott egy számot.

– Szia! Ma este később megyek át. Végre összejött vele. – elmosolyodott, majd meghallotta az ablakából a dudálást. – Ez már ő lesz. Szoríts nekem! Nagyon szeretlek! – a telefonját becsúsztatta retiküljébe és bezárva az ajtót, lent találkozott álmai lovagjával.

Kinyitotta neki az ajtót, majd az úton végig őt nézte, amikor csak lehetősége nyílt rá. Mellyel Abigail is így volt. A táskájára téve a kezét elmosolyodott felé és még ő is kezdte elhinni, hogy végre valahára boldog lehet. A vacsora elején beszélgettek, majd ahogy az étel elfogyott közöttük, úgy kezdett el a nő kezén játszani. Apró köröket írva le rajta, megnevetette, s egyben vágyakozóvá tette. Érezni akarta az egész testén ezeket az ujjakat. Finom érintése máris eksztázisba hozta a nőt. A férfi elmondta, hogy nem messze lakik innen, és ha lenne kedve, akkor folytathatnák ott is az estét. A hölgy gondolatai azt súgták, hogy talán ezzel még várhatna egy kicsit, viszont az összes érzéke azt sugallta, hogy most jött el az idő. Megfogadta, hogy most nem fog hallgatni a józan eszére. Beleegyezett, és kéz a kézben kimentek az étteremből, majd mielőtt tovább mentek volna, a férfi a karja közé vonva megcsókolta. Ajkának gyengéd érintésétől a lába is megremegett. Ha nem tartotta volna olyan szorosan, talán el is esett volna. A nő a szenvedélytől átítatva csókolta vissza a férfit. Az aranyló szemek a vágytól ragyogva csak őt akarták. Majd lassan szétváltak, de még mindig egymásba fonódva mentek a kocsihoz. Pár percen belül a ház elé értek. A lépcsőn egymásba gabalyodva lépkedtek fel. Mikor az ajtó már nyitva volt, akkor is kint álltak elmélyülten csókolózva. Szemük végül találkozott és elmosolyodtak.

– Hol voltál eddig? – Abigail újra megcsókolta, ujját végighúzta a borostáján.

– Rád vártam. – mondta ki és még szorosabban ölelték át egymást.

Aztán együtt beléptek, a férfi kiment a konyhába egy kis pezsgőért, míg a nő körbenézett, bezárta az ajtót és a táskájába nyúlt. Egy pár perc eltelik, majd valami nehéz koppant a padlónak és a zárat elfordították.

A kopogásra ébredt fel. A kanapén ült, majd újra meghallva, kikapcsolta a tévét és felvéve a papucsát elindult. A falakon fényképek voltak végig. Az egyikén két lánytestvér önfeledten mosolygott felé. Megállt, hogy szemügyre vegye, ujját elhúzva rajta újra rátört a szomorúság, melyet mindig a fájdalom, majd a teljes összeomlás követett. De mára már csak a bánat maradt. A fénykép tükröződő felületében tekintete az arcán lévő mély sebekre esett.

A rémálom kezdett újra alakot öltetni a fejében, mígnem gyorsan elfordult, és másra gondolt. A nőnek hirtelen eszébe jutott egy emlék. Amikor a testvére megtudta, hogy mi történt vele, azonnal ide költözött a városba. Feladta a munkáját, az ottani életét, csak azért, hogy mellette legyen. Tudta, nem érdemeli meg, mert valahányszor csak segíteni akart vagy figyelmeztetni a jelekre, ő ellökte magától. A kopogást újra hallva tekintete az ajtó felé esett. A szeméből kitörölte a könnyeket, majd a nyíláson kinézve kinyitotta. A nővére volt az, aki feléje lépve azonnal átölelte.

– Most már vége van. Elintéztem. Soha többé nem fog téged bántani. A nő ezt meghallva hevesen zokogni kezdett a megkönnyebbüléstől.

Aztán lassan abbahagyva a sírást, együtt bementek a lakásba, ahol azonnal feléje fordult.

– Abigail én... – nővére megfogta a kezét, a szemében újra könnyek gyűltek.

– Nem kell semmit mondanod. – és erre újra összeborultak. – Ma este véget értek a rémálomok. – Abigail pedig hagyta, hagyj sírja ki magát a testvére.

Majd mikor ránézett egy apró mosolyt vett észre az arcán, melyet annyi év múltán újra láthatott.

Az Őszikék-díj bronz plakett
Návay Sándor szobrászművész alkotása.

SZURCSIK JÓZSEF

KÉPZŐMŰVÉSZ

1959-ben született Budapesten.

1985-ben diplomázott a Magyar Képzőművészeti Főiskola sokszorosító grafika szakán.

Kezdetben főként grafikai sorozatokat, rézkarcokat, litográfiákat, tollrajzokat készített, később többnyire festményeket, háromdimenziós képeket, acélszobrokat, installációkat, komputer alapú műveket. Az ember és környezete, egyén és társadalom, az egyén és belső világa foglalkoztatja munkáiban, akárcsak performanszaiban is.

Számos hazai és külföldi kiállításon vett részt műveivel. Egyéni kiállításai voltak Szófiától Helsinkin át New Yorkig.

2006-2009 az egri Eszterházy Károly Főiskola Vizuális Művészeti Tanszék vezetője

2009-től a Magyar Képzőművészeti Egyetem Grafika Tanszékének adjunktusa, valamint az Eszterházy Károly Főiskola docense

2014-től a Magyar Képzőművészeti Egyetem oktatási rektorhelyettes

2015-től a Magyar Képzőművészeti Egyetem Grafika tanszékének vezetője

Fontosabb díjai:

1988-90 Derkovits-ösztöndíj

1991 XVI. Miskolci Grafikai Biennále fődíja, Miskolc

1992 4th International Cairo Biennale, első díj, Egyiptom

1993 Római ösztöndíj, Bajor Kormány ösztöndíja, München, Németország

1997 Munkácsy-díj

1998 Magyar Aszfalt Kft. Festészeti díja

2001 "BEIJ' 01.- I. Japán Illusztrációs biennále" díja

2003 Hungart ösztöndíj

Fontosabb egyéni kiállításai:

1989 „Jozsef Szurcsik” Galeria Stundars, Vaasa, Finnország

1992 „Békeharcbékeharc” Stúdió Galéria, Budapest

1999 „A varázsló kertje” Godot Galéria, Budapest

2002 „N-visages” Belenky Brothers Gallery, New York, USA

„Soul in a box” Kavehaz Gallery, New York, USA

2003 „N.Y.N.Y.” Godot Galéria, Budapest

2008 „Arcadia”, Virág Judit Galéria, Budapest

2009 „Változatlan változó” Virág Judit Galéria, Budapest

2010 „Tömbök – formák – alakok” Kogart-Ház, Budapest (Szmrecsányi Boldizsárral)

„Ember embernek” Virág Judit Galéria, Budapest

2012 „A gondolat útjai” RaM, Budapest

2013 „Emlékanalízis” Erlin Galéria, Budapest

2015 „Emlékanalízis IV.” Balassi Intézet, Belgrád, Szerbia

„Penthamorph” (Gaál-Kopasz-Szurcsik-Assenza-Galliano) Magyar Akadémia, Róma

Gaál – Kopasz – Szurcsik, Miskolci Galéria, Miskolc

Forrás: Szurcsik József, 2016.

<http://www.jozsef.szurcsik.com/index.php/works>

Őszikék 21. század — Témakép

SZURCSIK JÓZSEF

A tulajdonos

akril, olaj, vászon

100 x 120 cm

ARANY-TÓTH KATALIN

A TULAJDONOS

Tudás vagyok és hatalom.
A létet pénzben uralom.

Az értelem engem szolgál,
nélkülem még te sem volnál.

Munkát és kenyeret adok:
megélhetésre alapot.

Cserébe szolgálj és kövess,
hogy tőlem életet vehess.

BALÁZS F. ATTILA

KAMATOZIK AZ IDŐ

Megtérek önmagamhoz
Hisz jól kamatozik az idő
Túl katarzison
Mámoren
Elmulasztott bűneimet
Elvetélt álmaimat
Nem számolom
Harcot és kudarcot
Őrült vállalásaimat
Találom a toron
Gazdag vagyok
Vagy voltam
Egykoron

Szurcsik József témaképéhez írt legjobb vers – kiállítási díjazott

DANI IMRE

MÍG ÉLSZ...

Megrohannak,
elhitetnek,
megragadnak,
elengednek,
meggyújtanak,
elégetnek,
megtalálnak,
elveszítnék,
megforgatnak,
elszédítnék,
meggátolnak,
elismernek,
meghallgatnak,
elsietnek,
megaláznak,
elkerülnek,
megszaggatnak,
elkergetnek,
megtagadnak,
elfelednek,
megdobálnak,
elcipelnek,
megátkoznak,
elszenvednek,
megáldanak,
eltemetnek...

HARANGHY GÉZA

fogytán a térerő elhalkul a ritmus
csontba fagy a velő lelassul a dictus

kétrét hajtogatják fekete laptopom
lesek én tetszhalott az álravatalon

röpködnek a fájlok röpködnek a légben
csak a karmester áll talpig feketében

várja az SMS-t várja Új-Zélandból
karmesterpálcáját ott hagyta valahol

én is tovább lesek ebben az új showban
a beat-zene is halott led villog ha gond van

minden digitális az ész is erre jár
PC-n látod azt is ki lesz az új király

ravatalom végén lehunyom a szemem
és a túlvilágra jut még két elemem

ÉN, A HOMO MANIPULÁTOR

Először is bocsássatok meg – no, nem azért, mert tegezlek benneteket, ennyit szerintem mindenki megérdemel – inkább azért, mert magyarázattal tartozom a nevemet, de inkább az elnevezésemet illetően. Amint biztosan rájöttetek, a „homo manipulátor” nem személynév, hanem új emberfélét jelöl, a homo sapiens után következő fejlettségi szint. Ha valóban igazságos akarnék lenni önmagammal, akkor kisbetű helyett csupa nagygal kellene írnom. Külsőleg talán ugyanolyan átlagosnak tűnök, mint bárki közönséges ember, de mentális képességeimet, főleg örökletes, ellenállhatatlan manipulációs készségemet tekintve olyan különleges vagyok, hogy biológiailag már új fajnak számítok. Egy új kor új teremtménye – új ember. Rólam képzelődött már valami Nietzsche is, amikor felsőbbrendű embert emlegetett, de arról a racionális tökéletességről, amit én képviselek, ő nem is álmodhatott.

Tudósaitok még mind a mai napig vitáznak és vizionálnak arról, hogy az evolúció milyen hatással lehet, vagy hat-e egyáltalán a modern emberre, vagy az már kivonta a természet törvényei alól magát. Saját evolúciós mezsgyét alkotott, melyet társadalmi fejlődés által mozgatott civilizációnak nevezett el. Valóban? Ti rendelkeznétek effajta önkontrollal? Magának a gondolatnak a fölvetése is megmosolyogtató. Ha volt kor, amiben szelekciós nyomás nehezedett rátok, akkor az a mostani. Amikor az emberi egyedszám milliárdos nagyságrenddel, elképesztő gyorsasággal növekszik. Élőhelyeitek viszont semmilyen tekintetben nem növekednek, sőt inkább csökkennek, amit semmiféle technológiai fejlődés sem kompenzálhat, ha esetleg ebben bíznátok.

Könnyű volt a korai évszázadokban a népfesleg levezetése. A helyileg kialakult embertöbbség olyan területekre vándorolt, ahol még volt élőhely. Mára ilyen területek gyakorlatilag nem maradtak, így figyelmes szemeiteket fokozottan egymásra vetitek. Mint vetélytársra. És miért figyeltek annyira? Mert jelenlegi kultúrátokban az emberölés még nem biztonságos...

Felkaptátok a fejeteket? Azt is mondhattam volna, hogy életben maradni sem biztonságos. Úgy szebben hangzana? Jobban tennétek, ha nem dugnátok a fejeteket a homokba, éppen ti, akik megünneplitek hajdanvolt háborúk kezdetét is. Merthogy a végét emlegetitek, az még érthető úgy – ahogy. Sűrűn mondogatjátok, a nagy vérengzésekre azért kell emlékezni, hogy belőlük tanulva többé elő ne forduljanak. Nekem úgy tűnik, tanultok is a háborúitokból, mert legközelebb mindig hatékonyabbak vagytok...

Hogy túloznék? Nem. Ti túloztatok Szent Bertalan éjszakáján, Verdunnél, Szrebrenicánál, és túloztok most is folyamatosan. Civilizációtok nem hozta el számotokra a békét, sőt a háború épp hogy vele kezdődött. Amikor a világbéke védelméről beszéltek, csak azt tesztitek, amit a vásott gyerekek. Bizonygatjátok, hogy nem vagytok rosszak. Mégis minden prófétátokat, aki valódi békét hirdetett nektek, keresztre feszítettétek, vagy agyonlőttétek. Lehet, hogy egyenként jóindulatúak vagytok, csoportosan még a villamoson is megfértek egymással, de amikor a kultúra nevében a civilizáció védelmét kezdték emlegetni, oda kell rátok figyelni, mert akkor váltok veszélyessé. Ám nagyot tévedtek, ha azt hiszitek, hogy világotokat ilyen módszerekkel irányíthatjátok, vagy a magatok urai lehettek. Az ugyanis már Én vagyok, a homo manipulátor. Ez az én hozzájárulásom a ti evolúciótokhoz.

Tulajdonképpen történhetett volna másképpen is. A létezés milliárdnyi változatának felparázsló erdejében apró szárnyain ott libegett a ti örökléteitek is. De ti nem voltatok elég figyelmesek észrevenni őt. Nemtörődöm módon elmentetek mellette. Aki életet nyer, csendben teszi. Ő sem szólt utánatok...

Ez volt a pillanat, amikor a valódi érték látszatértékké, a valódi együttműködés látszat-együttműködéssé, a valódi érdek látszatérdekké lett. Ekkor felfogadtam, és saját szolgálatomba állítottam a ti érdekeiteket, amikor azok számotokra már fölismerhetetlenné váltak. Ez volt az én titkos időm és lehetőségem, melyet elég volt egyszer megragadni ahhoz, hogy örökké tartson.

Amikor saját alkotó munkátok lényegét a produktivitásban véltétek megtalálni és az ideáljaitokról csak szólamaitok maradtak – akkor elveszítettétek a léptéket, mely addig megtartott embernek benneteket. Kiválóan megtanultatok beszélni értékeitekről – miközben elfelejtettétek őket.

Amikor a Versenyt oltárra emeltétek, annak szellemisége győzedelmeskedett fölöttetek. És egészen idáig nem vettétek észre, hogy mindannyian vesztesek vagytok. Már versenyzésre is alkalmatlanná váltatok, hogyan lennétek képesek akkor nyerni? Választhatátok volna az emberhez inkább méltó Játékot is. De ti minden áron versenyezni akartatok, mielőtt egyszer is megvizsgáltatok volna, lesz-e esélyetek egyáltalán nyerni. El sem tudtátok képzelni, hogy arra egyedül csak én leszek alkalmas.

Nos, a verseny itt van a nyakatokon, érzitek ugye, hogyan nyomja össze a gégeiteket? Fulladoztok tőle, és a szívetek ver össze-vissza, csalóka eszme, délibábok szálldogálnak körülöttetek. Megszólítanak az utcán, megszállják otthonaitokat, és ti két kézzel kaptok utánuk, ahelyett, hogy elhessegetnétek őket. Utánuk nyújtjátok a kezeiteket, csupán azért, hogy valamiben mindenképp kapaszkodhassatok. Mert lábaitok alatt futószalag szalad, hisz a talaj már rég elfogyott. Az évek múlásával csontjaitokban növekszik a súly, mely a múlandóságba húz alá. Elveszítettétek a hön áhított állandóságot, mert engedtétek a kihívásnak, hogy fölöttetek győzzön.

Lényetek ellentmondásos kettőssége sem válik javatokra, ha esetleg arra gondoltatok, hogy felvegyétek velem a harcot. Ti egyszerre akartok kitárulkozók, és ugyanakkor önzők is lenni. Nappal szívesen löknétek egymást a sínekre, míg este mezítelen lélekkel felültök a közösségi oldalak gyorsvonatára. Vásárra viszitek boldogságokat, pedig tudjátok, hogy ott mindenki a sajátját keresi. Egy nagy közös Házba vágyódtok, de amidőn oda belépni próbáltok – a küszöbön önmagatokba botlotok. Ingadoztok, és nem találjátok az egyensúlyt, ezért kételkedtek, hogy az létezett – e valaha egyáltalán. Eltűnni látszik belőletek a képesség, mely emlékeztet múltatok közös akaratára, szívetek hitére, és a mindent felülíró Alkotás erejére. Nagyságot akartatok, és megkaptátok a kicsinyességet. Azt hittétek felvértézhettek magatokat, de úgy jártatok, mint a hátára fordított teknős. Kalimpáló lábaitok a levegőt tapossák...

Igen, a ti bizonytalanságotok hívta életre az én bizonyosságomat, elkéstetek becsukni a Lehetőségek Kapuját, amelyen én így észrevétlenül beosonhattam. Ti megalkottatok és működtettetek egy rendszert, amelyről azt hittétek, hogy kézben tartjátok, de az mégis felülkerekedett rajtatok. Tény, a ti korlátaistoknak köszönhetően létezem én, és erről sosem feledkezem meg, bár küldetésemben nem befolyásol. Az én küldetésem a ti Valóságotok megtévesztése, mely most nyert értelmet. Most, amint a nagy igyekezetben, hogy másokat megtévesztetek, végleg becsaptátok önmagatokat.

Hogy mitől vagyok sikeres? Azt hiszem, most már nyugodtan elmondhatom, és itt is van az ideje. Én vagyok az egyetlen, aki minden kockázat nélkül képes olyan együttműködésre készíteni benneteket, amely ellen ti a lelketek mélyéből tiltakoztok. Én kényszerítelek titeket elviselni egymást egy olyan cél érdekében, melynek nincs értelme számotokra, csak haszna. Ez a haszon mindössze a pusztá létetek megmaradása – és nem több. Munkátok, együttműködésetek értelmét magamnak sajátítottam ki, az engem és utódaimat szolgálja. Így érvényesül az egyedfejlődés csúcsaként az én dominanciám, amire ti akartatok rászolgálni.

Én nem akarok igazságos lenni, mert eszembe sem jut önmagamban kételkedni. Meg sem fordul a fejemben, hogy ne csapjalak be, és ne vezesselek félre benneteket. Ti talán figyelmeztettétek fölállított csapdáitokra a vadakat vadász korotokban? Ellentétben veletek, én nem döfök lándzsát a bordáitok közé, nem verlek benneteket doronggal agyon, és nem iszom a véretekből. Mindössze a lelketekre helyezem a kezem, mert tudom, ti is ezt tennétek a helyemben.

Engem nem vonz a ti szeretetetek, mert az előbb-utóbb mindent megkérdőjelez, kikezd és fölmozsol. Egyedül arra kell vigyáznom, hogy a szeretet ne érjen el hozzám, mert akkor a gyűlölet sem érhet utol. Viszont őszinte vagyok, és a mércének – más híján – magamat használok.

Maradt még – legalább egy – kérdés. Fellázadhattok-e ti ellenem? Tekintve, hogy világrajöveletem éppen lázongó hajlamaitok kihalásának köszönhetem – a kérdést talán ennyivel el is intézhethetnénk. De ti mindig híresek voltatok kockáztató kedvetekről – én sem maradok ebben mögöttetek. Feltehetek kockára egy kis szabad akaratot. Akartok játszani?

MATUSZKA MÁTÉ

BETELEPÍTVÉNY

Aliget fái hatalmasak, az elhelyezésük pedig tökéletes, mert rengeteg árnyékot adnak, míg a hőmérsékletet pont megfelelően tartják. Szoborszerű halott testek vesznek körbe, csupa egykori sikeres ember, nem is meglepő, hogy egy ilyen paradicsomi helyre jöttek megkövülni. Mindegyikük térdel, az arcukat eltakarják, a szögletes, elnyújtott kéményfejeiken pedig hangyák heverésznek. Ők tartják életben a ligetet, biztosítják a növények túlélését, beporozzák őket, megesszik a meghaltakat, ilyesmik...

Elvileg azért jöttem ide, hogy a ligetet beültető kertész munkáját vizsgáljam, hátha fel tudok belőle használni valamit a saját növénytelepítéseimhez, de valójában a fák árnyékában kártyázó alakokat figyelem. Ekkor bukkan fel Domaningo.

– Min gondolkodsz? Hogy beszállsz te is? – kezdi, és bök a szögletes fejével a kártyázók felé, de megnyugtatom, semmi ilyenről nincs szó, bár hazudnék, ha azt mondanám, hogy nem hiányoznak a lapok. A felgyorsuló gondolatok. A szikrázó feszültség.

Domaningo témát vált, azt mondja, látta a legutóbbi néhány kerttelepítésemet.

– Egészen kivételes munkák! – lelken-dezik. – Azokból a mocsarakból élő ligeteket teremtetél, és hetek alatt elfogytak a halálhelyeik!

Kezdem sejteni, Domaningo miért keresett meg, és persze telitalálat: Azt mondja, a határvidékre tették, szóval elég rossz földet kapott, élettelen, senki sem megy oda meghalni. Valami vonzóbb helyé kellene változtatnom, ahol szívesen hal meg az ember.

Ahogy elnézem Domaningo kékes bőrét, meg benne az apró, aranyszínű hajszáltrepedéseket, tudom, hogy bajban van. Már nincs pénze megvenni a zselét, ami puhán és életben tartja az olyanokat, mint mi... Akiknek a természetes életidejük már lejárt, de még nem teljesítették azt a minimumot, ami a rendes halálhoz kell.

Miután Domaningonak köszönhetem, hogy itt tartok, ahol tartok, természetesen elvállalom a földjét. Ám kiérve oda, nos, eléggé szíven üt a látványa. Az ég színtelen, jeges szél süvít, a föld pedig mattfekete és mocsaras, belesüllyedünk.

– Mit gondolsz? – kérdezi Domaningo, miközben toporog, hogy ne süllyedjen el.

A tekintetén látom, nem én vagyok az első kertész, akit megkeresett... Normális esetben azt mondanám, hagyjuk, esélytelen, ehelyett inkább azt mondom, ha talál legalább egy embert, valami alantas alakot, akinek megfelel, ha itt válik kővé, akkor lesz hova behúzódnuk a hangyáknak, és el tudják kezdeni a körforgásukat a betelepített növényekkel, akkor igen, akkor menthető ez a hely.

– Tudtam, hogy nem fogsz cserbenhagyni! – lelkenedik Domaningo, és megölel.

Apró bokrok betelepítésével kezdem, amiknek olyan nagy és szerteágazó a gyökerük, hogy képesek összesűríteni a mocsarat... Percek alatt süllyednek el. Másféle növényeket is megpróbálok, kúpvirágot, siklófüvet, de reménytelen, mert a fekete mocsár mindent benyel.

Mikor a nap végén hazamegyek a saját ligetembe, Dini rögtön látja rajtam, hogy valami nem okés. Már jó ideje együtt vagyunk, nem is csoda, hogy így tudja olvasni az arcomat. Hihetetlenül szép lány, még a közelében sincs a lejáráti idejének, így neki nem kell zselé, a teste ép és hibátlan, a kéményfeje pedig tükörsima, sehol egy repedés, egy rece... Az igazság az, hogy meg sem érdemlem őt. Azt javasolja, hagyjam az egészet, ne foglalkozzak Domaningoval, nem éri meg.

– Egyikünknek sem kell már sok egy rendes halálhoz – mondja. – Úgy szeretnék veled közösen kövülni meg.

Igen... Csak ez pont az a dolog, amit egyszerűen nem tehetek meg Domaningoval. Másnap medúzanövénnyel próbálkozom. Ha nem süllyed el, van remény... Habár az esélye annyi, mint lapot húzni tizenkilencre – számomra mondjuk bármikor bevállalható. Domaningo közben egyre másra hozza a haldoklókat. A legjobb öltönye van rajta, és arról beszél, hogy most érdemes erre a helyre lecsapni, de a sok aljaember, a sok szétrepedt rosszéletű, akiknek már réges-régen meg kellett volna kövülniük, valami reménytelibbet akarnak.

Domaningo aggódva jön oda hozzám.

– Megnéznéd az agyamat? – kéri, én pedig belepillantok a kéményfejébe és látom, hogy az agya összement és sötétlila. Azt mondom, nem olyan rossz a helyzet, pedig ennél már nem lehetne sokkal rosszabb... Nemsokára kővé válik. Megnyugtatom, a medúzanövénynek úgy néz ki, sikerült megkapaszkodnia, úgyhogy holnap hozok pár doboznyi hangyát, betelepítem őket is, kezdjek csak átgyúrni a mocsarat kellemes, puha agyaggá.

És igen, másnap is ott a medúzanövény! Betelepítek más növényeket is, majd elengedem a hangyákat. Izgulok, pörög az agyam, a lehetőségeket latolgatom... Igazából az egész kertészkedés taktika és türelem, és arról szól, hogy a megfelelő időben kell előjönni a megfelelő lépéssel. Pont, mint a kártyában. A haldoklók is kicsit nagyobb reménnyel néznek körbe, az egyik meg is jegyzi, hogy talán elgondolkodik a helyen, mint lehetőségen.

Mikor másnap visszamegyek, úgy pörögök, ahogy egy nyerő leosztás terítése előtt pörög az ember. És aztán akkorát csattanok, mint soha, mióta letettem a kártyákat. Tegnap túl sok növényt ültettem be túl kicsit helyre, és lehúzták egymást, a mocsár mindet elnyelte. A hangyákat sem látom, biztos a hideg ölte meg őket.

– Tudsz tenni valamit? – kérdezi Domaningo, én pedig... Én pedig bevallom neki, hogy nem. Erre emlékeztet, anno mit is tett értem, hogy ha akkor nem fizeti ki a kártyaadósságomat és vásárolja vissza Dinit, akkor már megkereste volna magának a rendes halált. Akkor én lennék ott, ahol most ő... Igen, tudom, de akkor sem tehetek semmit sem, a hely menthetetlen. Próbáljon megszabadulni tőle.

– Azt hiszed, nem próbáltam?! Nézz rám! Tudod, hogy mi lesz velem? Tudod, mit fognak velem tenni?

A kővé válása már a küszöbön van, és nyomorultul érzem magam, mikor otthagynom, de mit tehetnék...? Otthon Dini, akinek fogalma sincs róla, hogy egyszer őt is feltettem a kártyára, sőt, el is vesztettem, látja, hogy pocsékul vagyok. Mellém bújik, nem szól semmit sem. Túl jó hozzám, nem érdemlem meg. Semmit sem érdelek meg...

Pár nappal később friss zúzalékkőből épített úton sétálok. A zúzalékkő olyan emberekből készül, akik elbuktak az életben, és még azelőtt kővé váltak, hogy elég pénzt kerestek volna egy rendes halálhoz. Nem akarok rágondolni, de talán pont Domaningon taposok... Nem hagyhattam volna cserben... A kéményfejemből szikrák ugranak elő, éget a büntudat...

Hát visszamegyek a mocsárhoz. Ha csak egyvalaki megkövülne itt, máris lenne bűvőhelye a hangyáknak, onnantól bárki betelepítheti ezt a helyet. Letérdelek, és érzem, amint a testem lassan megkeményedik. Vágyom arra, hogy bekenjem magam a zselével... de nem... Nem, mert ez az, amit valójában érdelek. Elengedem a hangyákat, talán az utolsó mozdulatom, és remélem, sikerül kialakítaniuk maguknak valami életfélét, mielőtt engem is bezúznak. Minden a szerencsén múlik... Minden egy szerencsejáték... Bárcsak játszottam volna egy utolsó kört, mielőtt idejöttem...

– Nos, ez lenne az – hallom meg Domaningo hangját. Már nehezen mozog a nyakam, de azért oldalra fordulok. Domaningot látom és egy másik ügynököt, mindketten döbbenten néznek rám. Domaningo azt kérdezi, mit keresek itt, de a szám nem mozog, megkövült. – Ez már nem az én földem. Az utolsó pillanatban sikerült lepasszolnom kártyán – magyarázza.

Ó... Hát... Úgy érzem magam, mint amikor feltettem Dinit is a téttek közé... Ekkor Domaningo pontosan azt kérdezi, amit azon a bizonyos kártyapartim után is: – Miért kell neked mindig mindent egy lapra feltenned?

Nem tudom... Ilyen vagyok... És most már... úgy néz ki... maradok is...

VÁRADI JÓZSEF

AMI AZ ENYÉM, AZ IS MARAD

 nagyapám tulajdonos volt. Azt hitte, én is tulajdonos leszek. Nagyon bízott benne. Az én nagyapám páratlan ember volt. Saját magassága, saját vállszélessége, saját hanghordozása volt, nem nyafogott és mindig harcolt nagymamámmal. Pedig vele senki más nem mert a hadúr ösvényére lépni. Amit fel tett magában, azt véghez is vitte. A tartós hűség hirdetője volt. A szó és a tett, egy helyen voltak. Az én nagyapám, egészséges ember volt, nem emlékszem jelentős fizikai hibáira, de nem szerette a nyakkendőt, ha nem volt muszáj. Ez azonban csekélység volt, szinte senkit nem zavart. Az orvost, meg a papot tisztelte és távolról szerette őket. Nem engedték egymást a másik mindennapjába beleszólni. Még kilencven évesen is egy szíjon riktolta a beretvát, s tíz évemkor azt tanácsolta, akármilyen rosszul esnék, magadnak vágd le a szőröd, mert attól soha nem kapsz fertőzést. Elégségesen sok haja fehérlett, nagyon sok foga is ép volt, ritkán pipázott, de akkor felszínesen, éppen csak a levegőváltoztatás kedvéért. Almás és fahéjas, s csakis ő maga választotta dohányt égetett. Sokan csodálkozva nézték vagy hallgatták. Nagyon szeretett beszélni az emberekkel, érdeklődött a dolgaik iránt. Néha segített egyik-másikon, hogy a baját elrendezhesse. Mindenki számára volt egy üzenete. Azokat az üzeneteket aztán volt aki megértette, volt aki csak találgatta értelmét. Én gondolom, hogy lehet, egyeseknek a hasznára is vált. Egyszerűen, egy nagyon különös ember volt. Tulajdonos, és ennyi. Megállott a város, amikor temették. Akkora csodálat vette körül. Mondtam, aranyos nagyanyám állandó harcban állott velem. Nem helyeselte, ahogy velem foglalkozott. Mikor nekem valamit megmutatott vagy tanított valamire, rögtön érkezett nagyanyám, és festette az ördögöt a falra. Nem jó a gyerekekkel öt éves korában a vezércikket olvasatni. Tanuljon. Nem jó a hatéves kezébe kalapácsot adni. Tanuljon. Látja tele szegmintázta a szék ülőkéjét. Tanuljon. Nem engedheti hétévesen a folyóra úszni. Hány éves korában tanulna meg a legjobban? Belejeds a nagy vízbe. Maga melyikbe ijedt bele? Nem tudom. Mert úszni, tudniillik, nem tudhatok. Mégha nem is lakunk a legnagyobb víz mellett. Hány éves korában tisztelné félelmét, s nem szeleburdiskodna valami hülyeségbe? Nem félhet a víztől. Végül is. Meg kell tanulnia a folyót álmában is átal úszni. Na, látja. A mai gyerekek többek lesznek, mint mi. Édesapám arra szavazott, hogy az építészeti vagy a katonai iskolába menjek. Az egyikben gondolkodni és dolgozni tanítanak. A másikban pedig tájékozódni és küzdeni indítanak. Ezek a jók. Nagyapám hümmögött. A hölgyek szembe fordultak. Nincs már jó katonai iskola, s jobb lenne egy ekkora gyermeket elméleti oktatásra íratni. Lesz baja úgylis elég, mert balkezes. Ha elméletibe megy, akkor is nyaranta elmehet egy hónapra az építők közé, hadd izmosodjon. Nagyapám örvendezett. Tizennégy előtt nem dolgozhat, esetleg csak valaki ismerős mellett. A hölgyek egyezését a maga malma felől látta. „Az a vagyon ami a fejedben van, mert azt nem veheti el senki tőled.” Ahogy iskolába mentem, már elkezdték a kiforgatást. Vagyonomat azonnal zárolták, a bal kezemet lekötötték, és köteleztek, hogy a jobbal írjak. Nagyon nehéz volt. Nagyapám biztatott, ne hagyjam magam. Ballal is gyakoroljak. Huncutkán nevetgélt. Egyszer aztán közös megtapikálásra kiderült, hogy kétkezes vagyok. Írok, olvasok, számolok, rajzolok, mindkét kezemmel. Nekem megfelelt az eredmény, hanem a lelkem mélyén tudtam, a jobb kezem kerekébb betűket hozott, a bal kezem szálkázza a betűket. Próbálkoztam a két kezem egyszerre való használatával, a rajzolás nagyon ment. Írni, egymásba botlottak a kezeim.

Harmadikos koromban is elkentem a penna nyomát. Mindegyre tentát öntöttem aktuális művemre, s büntetésből vállaltam, hogy újraírom. A másik, gyorsabb kezemmel, megtettem. Ugyanebben az időben nagyapám kitalálta, hogy fogy a futama, és feldobta az utolsó nagy műsorát. Előadta több lépésben az agy felépítésének elvét. Hogy mikor és melyik hasznos kalendáriumból szedte elő, soha nem tudom meg. Azt azonban szinte bizonyosra tudom, hogy ha nem szerkezeti igazságokat, de gyakorlati okosságokat igen sokat tanított. A jó térfogatú agy szinte kocka alakú. Van benne nyolc egyenlő tartamú doboz, amely összetéveszthetőségig hasonlít a fűszeres ládikánkhoz. Annak van két szinten négy-négy rekesze, amelyek emeletenként négyfelé nyílnak ki. Meglepő, ha a kemény fejemre gondolok. Az alsó szinten vannak a mozgás, a helyváltozás és az egyensúly vezérlései, a vele kapcsolatos tapasztalatok elraktározásai. Elöl fent vannak az írással, olvasással és tájékozással kapcsolatos dolgok. Ezek mögött az érzelmi és szépészeti tapasztalatok raktárai. Ezek a fiókok egymással vízszintesen és függőlegesen kapcsolatban állottak, és egymásnak alkalmanként át is adtak élményeikből. Ahhoz, hogy ezeket a rekeszfiókokat feltölthessem, nagyon sokat kell tanulnom, de mindenfélét, mert nem szabad egyik valaminél megrekedni. Persze az agy hólyagnak sem maradhat, mert ennek az állapotnak a hálátlanságát azzal mutatta ki, hogy szappanbuborékot fújattott napszámra, s meghagyta, amelyik nem reped, ki azt vigyem hozzá. Másnap három disznóhólyagot szaggatott el, amikor a légszivattyúval felfújta azokat. Ilyen lenne a megfontolatlan, előkészítetlen dagasztott agy. Nagyanyám támadott, milyen agyépítés az, ami ekkora rendetlenséggel és mocskokkal jár? A dolog azonban nem akadt fel ezen. Holmi cafatokon? A kívánt agymodell makettelését ketten egy hét alatt végeztük el. A nyolc rekeszt külön-külön és csoportban együtt és független egymástól, napokig szappanozott színes gyapjúból nemezeltük. A különbözőségüket megfelelőnek találta, aztán szorosan elkötöttük, és kenhető műanyag alapú papírragasztóval kérgesítettük. Az agy nyolcadai tele alkalmas barázdákkal, tekervényekkel és kérgeikkel kialakultak. Meglettek. Világosan értette az ember, hogy melyik érzőpálya, melyik érzékszerv végső állomása, ahonnan feldolgozzák a tapasztalatokat. Egy fejkendővel a fejemre rögzítettük, aztán könnyekig kacagtuk, hogy milyen kinézetem lesz a nagy kocka agyammal. Ha lesz. Bizonyos besüllyesztést is, el kellett képzelnünk, mert volt egység, amely a bemutatómon kétszer szerepelt. A létező fejemben és a műalkotás agyamban is volt közös réteg. Tisztára örömjáték volt. Ezután jött, megtanulni a tanulást, adagolni a tanulnivalókat, ütemesen magasítani a homlokat, amíg a kívánt mértéket megvalósítja. Kellott beszélgetni az agyammal, hogy az észrevételt vagy a közlést merre közvetítse. Verseket, idegen szavakat, képleteket tanultam. Értelmetlen szövegekkel is próbálkoztam. Az agyam mindig frissnek gondoltam, elég jól emlékeztem a szövegekben a központosásra, képleteknél a szomszédos felírásokra. Sokszor megtanultam a szöveg környezetét is. Nemcsak képleteket és idegen szavakat, hanem új regényt is megtanultam. Először a *Zabhegyezőt* jegyeztem meg. Aztán egy kíváncsi barátommal *A 22-es csapdáját* tanultuk meg. Egyszer csak eszembe jutott a *Kisherceg*. Pedig soha nem tanultam. Csak olvastam. Ettől a napi feladványokat memorizáltam, nehogy megzavarodjam. Üres járatban, soha többet nem tanulok. Aztán az egyetemen mégis kellett potyába tanulnom. Kényszerűségből. Én a sebességben voltam előnyben. Még második éven rájöttem, a gépies tanulással tananyagokat egyformán felejték el. Válogatnom kellett. Évről-évre kevesebbet bíztam a nyolcrekeszes agyamban. Egy vértódulás következményeinek vizsgálatára CT-t készítettek az agyamról. – Aranyos tatuskám, még mindig láttam a fejemet kiszögletesítő kockát, a magas homlokomat, és a hátralátást bepótlendő érzékelőket. Minden más olyan, mint amilyennek álmodtad, csak nem fűszeres fiók. Inkább a te amatőr rádiódból kitépett drótköteg. Nem a rendes, hanem a hulladék fiózkodban, a törött rádiólámpák között. Aztán kevés átmenettel, lassan felhagytam az agyam módszeres építésével. Mindez ellenére megtanult szövegeket álmodok. „Az a vagyon, ami a fejedben van, mert azt nem veheti el senki tőled.” Nagyapám büszkén olvasná ezt az emlékeztést. „Az a vagyon ami a fejedben van, mert azt nem veheti el senki tőled.” Nagyapám nagyon szeretné ezt a hivatkozást. Emlékezne rá, hogy ő hagyta meg nekem. És én máig megtartottam. Vagy betartottam. Talán ettől lennék tulaj?

WILHELM JÓZSEF

A FÉRFI, AKI MEGKAPARINTOTTA MÁSOK ELŐL

Egyperces esszé

 Ilok egy kép előtt. A szürke árnyalataiba itatott leonardói táj feszíti pillantásomat. Kifeketik belőle a lét. Az élet hordozója a TULAJDONOS, mint kétkedő Mona Lisa, csak férfiként. Szűrő pillantása belefeledkezik a tekintetembe.

A megfestett történet egy zseniálisan megtervezett átverés! A képen a TULAJDONOS arca szögletes süveggé nő. Kockává formálódik az emberi maszk. Ez a kép egy mimikri: az utánzás művészete mesterien álcázva. A háttérbeli patina is mesterséges, mint manapság minden.

Az imádkozó férfi ámít, kábít, csábít? Alakja, tartása és különleges fejformája eltakarja... az apokalipszist, és a színtelenséget. Hiányérzet sugárzik a képből, a festő a szemet szűrő kopárságot rejtegeti! A nyilvánvalót teszi rejtélyessé. A TULAJDONOS a sivárság birtoklója, aki Mona Lisa-i hűvösségbe, rejtélybe burkolózik, és a lehetséges újjászületés pillanata elé terpeszkedik fölényesen!

Ő az, aki megkaparintotta mások elől az elhazudtolás, a hamisság elsőbbségét. És fertőz! Világméretű járványt hagy maga után. Kietlenséget!

SZVET TAMÁS SZOBRÁSZMŰVÉSZ & TAKAHASHI ATSUKO

SZVET TAMÁS

Lebegő szobrai egy olyan, gondosan kimért rendszerben léteznek, amelyet a tömeg, a gravitáció, a pozitív és a negatív pólusok, a vonzások és a taszítások együttese határoz meg.

Szobrász, akinek minden sorozata egy a művészeti platformon alkalmazott fizikai kísérletsor eredményeként született. Így használt elektromágnezt, konkáv tükröt vagy épp nyomáskísérleteket végzett művei elkészítésénél. A WITHOUT MATERIAL című legújabb sorozatában szobrászként a plasztikát, mint a térben megjelenő forma létét, kiterjedését és nem létét vizsgálja. A kisméretű arany vagy ezüst szobrok konkáv tükrök segítségével anyagságukat elvesztve, de térbeliségüket megőrizve kivetülnek a levegőbe. A háromdimenziós kép, a mű részét képező posztamensen - anyagtalanul - a tükrök által meghatározott térben foglalja el helyét. ART AND LEVITATION sorozatban készült munkák elektromágnes segítségével lebegnek a szobrászati térben. CRITICIZM sorozatának tárgyai kritikusan, ironikusan reflektálnak a korra. Apró, hétköznapi anyagokból, mozaikszerűen készített reliefek. Egyfajta maszkok, melyek a napjaink lenyomatát tükrözik. SZVET némely plasztikáját a néző interaktivitása teszi igazán, izgalmassá, érthetővé.

1982 Gyulán született – Hódmezővásárhelyen él

2000-2007 MKE Magyar Képzőművészeti Egyetem | Szobrász szak

2006 Academie Beeldene Kunsten | Maastricht

2008 Folk Academy of Helnæs | Helnæs

2009 MKE Magyar Képzőművészeti Egyetem | DLA program

2011 University of Amsterdam | Média szak | Amszterdam

Gerrit Rietveld Academie | Képzőművészeti Kar | Amszterdam

Forrás: www.viltin.hu

Ajánló:

A tudomány és művészet kapcsolata. Beszélgetés egy művészpárral. Szabó Klára Petra és Szvet Tamás művésszel Benák Katalin készített interjút.

in: Vásárhelyi Látóhatár 2011/2. p. 29.

SciArt – Scifi és művészet. Szvet Tamás szobrászművésszel Benák Katalin beszélgetett.

in: Vásárhelyi Látóhatár 2015/4. p. 28.

TAKAHASHI ATSUKO (Japán, Shizuoka, 1956.)

Atsuko-san Mino városban, Gifu tartományban él. Tanulmányait Japánban és az Amerikai Egyesült Államokban végezte. Irodai- és kulturális szervezőmunkát végzett, mely után jelenleg a nyugdíjas évek örömeit élvezzi, de művészeti érzékenysége az élet minden apró részletében megmutatkozik – mint ahogy ezt Japánban vallják – a kertészet, a főzés és a virágkötészet mind-mind a művészet része, mivel ugyanazzal a figyelmességgel és érzékenységgel kell megközelíteni ezeket a területeket is, mintha egy műalkotást hoznánk létre. Atsuko-san az unokák mellett férjének, a buddhista pap, Takahashi Gosinnak segít a templomi teendőkben. Lakásuk lényegében a templom része, mely a Mino fölé emelkedő hegy csúcsán található.

Mino város és környéke már a VIII. század óta papírkészítéssel foglalkozik. A város művészeket hív meg, hogy a helyi kézzel készült papírokból és a megtanult technikákból hozzanak létre műveket, melyek a Mino-Washi Múzeumban kerülnek bemutatásra.

Atsuko-san volt Szvet Tamás japán édesanyja, mivel három hónapig a családdal lakott, így jött létre a közös alkotás is.

Az installáció Takahashi Atsuko és Szvet Tamás közös munkája, melyben a virágkötészet és a térbe rendezés az ikebana szabályai szerint történtek. A virág felett egy ötkilós kő lóg, kézzel készített kötélén, melyet kézzel készített papírból font. A papírt Hidekazu Ishihara készítette, a kötelet pedig – a technikát megtanulva az idősektől – Szvet Tamás fonta.

A mű egy emlékmű. Szeptember 27-én a japán Ontake vulkán – minden előjel nélkül kitört –, maga alá temetve számos hegymászót. Kövek hullottak az égből, melyeknek mérete megfelel az installációban felhasznált kövel. A művel a tragédiában elhunytakra emlékezünk.

Forrás: Szvet Tamás, 2016.

Őszikék 21. század — Témakép

SZVET TAMÁS & TAKAHASHI ATSUKO

Ontakesan Emlékmű

ikebana, kő, kézzel készített kötél — kézzel készített mino washi papírból
20 x 30 x 300 cm

ALBERT-LŐRINCZ MÁRTON

KŐVILÁG

Szvet Tamás & Takahashi Atsuko képe alá

Gyertya lángjában
kővirág – szemben veled
a zord kővilág.

BERTÓK ÉVA

ÁLARCOK MÖGÖTT

A mostban, a mában utazom,
Nyomom nem látja senki.
A tévedés a legszebb jutalom,
Ha nem tudsz el nem feledni.

Virágként simulok ma is
Ujjaid között bátran,
Te vagy a víz, a váza is,
Melyre haldokolva találtam.

S hogy felettünk függ egy lávakő,
Ne vedd esetlegesnek,
Te vagy a vulkán, a tűzeső,
S én, akit mindig temetnek.

És mégis, megint csak újra él bennem
Minden nap áldott alázat,
Morzsolj, pusztíts el teljesen,
Élek még akkor is: ez a varázslat.

Mert bár házam füstölgő krátered
Tövénél építettem,
Örökké vágyom közeled,
Ha eléget is szerelemem.

Így bomlik szirma ott,
Hol fenyegetőbb a nemlét,
S dúsabbán áraszt illatot
Az élet: örök jelenlét.

CSATA ERNŐ

A SORS

...Ontakesan Emlékmű

Kinyílt szirmokkal,
szép
ikebana virág
tán, érzed:
ez a váza,
ez a csönd,
ez a fény,
ez a perc,
ami szeretve átölel,
bármikor széttörhet,
ha az Ontake-san tűzhányó
megdermedt üzenete,
a kő
rád sújt,
amikor fölötted
– a teremtő akarat –,
a vasi papírból
összefont kötél,
hirtelen elszakad.

CSÍKOS DIÁNA

KŐ-HAMU-ÁRNY

tűz-teli füst száll
gyöngye virág
reszket a színed
sors fonalán

mennyei kő
el ha talál
fönn lebegő
röpke halál

mit hoz a szél?
könny a folyó
kő-hamu-árny
halkul a szó

árny-teli füst száll
gyöngye virág
illatos emlék -
kér a halál

Őszikék-díj – Vers III. helyezett

Szvet Tamás témaképehez írt legjobb vers – kiállítási díjazott

SZÁVA CSANÁD

ONTAKESAN EMLÉKMŰ

(haiku egy emlékmű mellé)

virág világát
körülölelheti-e
szikla-pillanat?

BETELJESÜLÉS

(haikuk Szvet Tamás *Ontakesan* című ikebanájához)

virágom legyél
vázában egyke, ledér
pallosod lesújt

szép virág volnál
vázád felett lebegnél
fejdíszed halott

gyönyörűm transzban
„örökké élsz” mágia
az ősz kivégez

Koronád felett
mágnes kötélcsomód vonz
Nincs már sok időd

WILHELM JÓZSEF

A PILLANAT SZÜLTE "HŐS"

A hatalmas villanások és süketítő dördülések elől a sziget belsejében lévő szentélyhez vultunk. A helyiek izgatott tömege fogadott bennünket. Mi idegenek siettünk, pislogtunk és féltünk. Nem voltunk otthon, nem éreztük biztonságban magunkat. Hirtelen megmozdult alattunk a föld, bár érezhetően nem földrengésről volt szó. Mindenki fejvesztve futott össze-vissza a szentély kertjében, az épületegyüttes labirintusában.

Értetlenül állok a szinte teljesen épen maradt szentélyben. Azon veszem észre magam, hogy egy idegen pénztárcát tartok a kezemben, és hogy egyedül maradtam. Mire magamhoz térek, egy illető kinyitja az ajtót, nyomtalanul elillan a szentélyből, mint a kámfor. Most már tényleg egyedül vagyok. Először nem is kapiskálom, egyáltalán honnan fúj a szél, mire jó ez a sok komédiázás és handabandázás a becsapódó idegen világúri hajóról, ha tényleg arról van szó. Lassan mégis érteni kezdem az összefüggéseket, habár úgy lóg a fejem fölött a lopás szégyene, mint a szentély oltára közelében a virágváza fölé kötött kő, habozás nélkül nekilátok az evésnek. Az éhség érzete úgy elhatalmasodott rajtam, mint pár pillanattal korábban a lopás kényszere. Nem eszek, hanem zabálok. Ilyen lenne a halálfélelem? Ellenőrizhetetlen tettek sorozata? Abban reménykedem, hogy ebben az illetlen helyzetben nem lép be senki a szentélybe. Miközben kapkodva falatozom a hátizsákomból előkotorászott és agyonpréselt lepényből, a következő feliratot böngészem: tisztán akarom meghatározni a lényeged, jelentőséged, és gondosan megvizsgálom, nem látok-e mást, csak a teremtményt, akit teremtettem, amelyik olyan, mint én vagyok, mégis önmagának a tulajdona. Végképp nem értem e zűrzavaros, nyomorult helyzetet, a kérdést a falon, és leginkább a saját kiszámíthatatlan cselekedeteim őrijtenek. Olyan feszült vagyok, mint a plafonról lelógó, súlyos követ tartó zsineg.

Kilépek a szentélyből, a liget felé indulok. A ligethez érve látom, az emberek összegyűltek és hangosan kiabálnak. Pontosan most sem értem, hogy tulajdonképpen miről van szó, csak annyit hallok, hogy áruló, börtönbe és akasztófára vele. Rájövök, a politikai vagányok bujtogatásukkal kényszeredett, erőszakos helyzetbe bolondítják az embereket. Eközben lassanként körülvesz a tömeg, hálát adnak értem Istennek. Úgy néznek rám, mint akit nagyon jól ismernek. Szerintem összekeverhetnek valakivel.

Nincs időm megmoccanni, máris érzem, hogy fölemelnek, egy dobogóra állítanak. A tömeg tátott szájjal bámul és fülel arra várva, hogy meghallja, hogyan leszek úrrá a káoszon! Én pedig, anélkül, hogy elveszíteném a fejem, semmi erőfeszítés és kínlódás árán igyekszem kivágni nyolc-tíz olyan frázist, amilyenekre a tanárom tanított szónoklattan órán; azután pedig néhány vaskos szóval, ízes káromkodással illetem a gyávákat, az asszony módjára rimázkodókat, és megfenyegetem őket a nép haragjával, dühével. A parázsló hatást kihasználva váratlanul elmosolyodom, és azt mondom: — Az egyedülvaló Úristen minden okoskodás fölött áll, így lényegét a mi eszünk fel nem foghatja. Menjünk haza békével! De előbb térjete be a szentélybe és elmélkedjete, imádkozzatek!

Mögülem hirtelen ismerős hang csendül a fülembé. Összerezzenek. Odanézek és látom, hogy ugyanaz az alak az, aki a szentélyből elillant. Mindenki láttára jól összeszidom. Megértetem vele, milyen becsületes hazafi és hős vagyok. Ám közben látom azt is, hogy a közönség szétszéled, így nincs haszna a heveségnek, azaz a helyzethez alkalmazott méltóságteljes hazafias viselkedés teljesen felesleges. A tömeg már a szentély bejárata előtt tülekedik illedelmesen. Különben a rám ragadó illető (egy hírszerkesztő) nem is hagy szóhoz jutni, előadja szemérmetlen talpnyaló modorában nyálas szövegét. Amikor vége van hízelkedésének, anélkül, hogy lélegzetet venne, halkan, csak nekem célzottan azt mondja: — Hallottam a szónoklatát. Csodálatos volt! Valóban remekelt! Ön a mi torz korszakunknak az egyetlen igazi guruja. Önnek minden bizonnyal kristálysobrot fognak állítani. Most, persze, valamennyi külföldi országban az Ön nevét emlegetik a hírek. Én meg vagyok győződve, hogy az ön segítségével hamarosan vége lesz ennek a borzalomnak, és majd mindnyájan önért fogunk imádkozni.

A pazar kilátásba feledkezem. A pusztulást látva eszembe jut, hogy ez a nap is majdnem olyan, mint a többi. A döglegyek összedörzsölik lábukat, bátran nekirepülnek a hullahegyeknek. Nekünk túlélőknek talán valami hasonlót kellene cselekednünk.

Mennyire tudatlanok voltunk még ekkor, bár már fél nappal a világ vége után voltunk, de akkor ezt még nem is sejtettük. Az élet utolsó csendéleteként pihegtünk a bolygón.

ZOLTAI ATTILA

FESTŐMŰVÉSZ

Született: Kistelek, 1967. december 30.

"1990-94: Juhász Gyula Tanárképző Főiskola, rajz szak, Szeged, mesterei: Dér István, Novák András. 1988-tól rendszeres résztvevője a mártélyi Képzőművészeti Szabadiskolának. 1994-től tanított a Kisteleki Gimnáziumban. 1996-98-ban a szegedi HAMMIDO Alapítványi Művészeti Iskola tanszék-vezető tanára. Önálló művészeti tevékenysége mellett 2010-től a Németh László Gimnázium rajztanára. 1995-ben tanulmányúton járt az USA-ban. 1996-tól Hódmezővásárhelyen él. Festészeti munkáit a hódmezővásárhelyi realista hagyományokból táplálkozó, régi értékeket újszerű átfogalmazásban ábrázoló képi világ jellemzi. Technikában és témában is sokrétű művészetében igyekszik mindent kipróbálni. Festészeti témái között újabban a fotórealizmus eszköztárával megörökített tárgyi világ mikrokörnyezetének vizuális inspirációi kerültek előtérbe. A festészeti és rajztechnikákon túl a plasztikai megoldások is érdeklik. A natúr anyagok, réz és fa felhasználásával épített kispasztikai fanyar iróniával átítatott mondanivalót hordoznak.

Díjak/ösztöndíjak

1998 • III. Miniatúra kiállítás közönségdíj • Mónus-díj

1999, 2000 • Vásárhelyi Őszi Tárlat munkajutalma, Hódmezővásárhely

2000 • a Magyar Kultúra Alapítvány Művészeti Különdíja

2001 • Őszi Tárlat Munkajutalma

2007 • Szeged, Nyári Tárlat Közönségdíj¹

Mintegy 15 önálló kiállításából 3 alkalommal külföldön mutatkozott be (Finnország, Németország, Dánia).

A hódmezővásárhelyi művészekkel közös kiállításokon vett részt belföldön és külföldön egyaránt (Veszprém, Budapest: Kongresszusi Központ, Debrecen, Kaposvár, Szeged és Hollandia, Németország).

Munkáival szerepelt országos tárlatokon, biennálékon és pályázati kiállításokon.²

Forrás:

1 www.artportal.hu

2 www.zoltaiart.hu

Ajánló:

Nagy Imre: Szubjektív gondolatok az 56. Vásárhelyi Őszi Tárlatról.
in: Vásárhelyi Látóhatár 2010/1. p. 34.

Régi értékek újszerű megfogalmazásban. Zoltai Attila festőművésszel Benák Katalin készített interjút.
in: Vásárhelyi Látóhatár 2011/3. p. 29.

Őszikék 21. század — Témakép

ZOLTAI ATTILA

Fél pohár aszú gyertyafényben

olaj, vászon

60 x 80 cm

ARANY-TÓTH KATALIN

GYERTYAFÉNY ÉS MÁMOR

Gyertyafény és mámor,
mit öreg, nemes bor
ürít a koccintva
csendülő pohárból.

Gyertyafény és mámor
feledtet a máról
– lefoszló rongyaink
feslett igazáról.

BALÁZS F. ATTILA

TÚL A FALAKON

a kő hideg lapján mely
magához szippantva megbillent
elidegenítvén önmagamtól
néztem magam:
égtem
lobogtam
gyönyör és félelem harca
sejtjeim vigyázták halálomat
az utak:
összekuszálódott drótháló
aztán
a dimenziók nélküli zuhanás önmagamba
ahogy falak mélyedések tárgyak tűnnek el
a kialvó gyertya fényével

GYERTYÁK ÉS ÉVEK

Apró láng, a gyertya lassan elfogy.
Elfogy együtt az árnyék is vele.
Elviszi őket a múló másodperc,
S elviszi őket a hajnal permete.

Az én lángom is így tűnik majd el,
Egy éjjel mikor egyedül áll a pohár.
Mézédes Tokaji, napfény-csókú bor,
Fogyjon hát lassan, mint a gyertyaszál.

Volt már gyorsfényű gyufa is éltem,
Ittam már sokszor harsány-szaporán.
De ma este hadd legyen lassú a gyertya,
Hadd legyen kis gyengekortyú lakomám.

S most csak vártam és reszkettem,
Míg kigyúlt száz égi lámpás
Némaságba temetkeztem,
S tudtam, nem jön már más...

De mire elfogy a bor és a viasz,
Én már messzi járok régen.
Látjátok? Ismét én lettem mohó,
Nem tudtam ülni a csend hűvösében...

CSATA ERNŐ

FÉL POHÁR ASZÚ

„Vinum regnum,
rex vinorum.”

Érezhetném Napkirálynak
magam,
hat puttonyos aszúval félig van
poharam:

„Borok királya,
királyok bora.”

Tokaj féltett kincse csillog
a gyertyafényben,
hol csábítanak forró vágyai,
buja álmai a nyárnak,
ahogy
a pohárból csábosan,
mennyei aromák
felém szállnak.

HARANGHY GÉZA

Abban a régi dalban ott élnek az álmok
azok a régi álmok mindig jó barátok
abban a régi fényben ott bolyong a lelkem
azon a régi utcán kóboroltunk ketten

abban a régi dalban benne volt egy dallam
és azt a régi dalt még dúdolgatom halkan
abban a régi fényben álmodtuk az álmot
és azt a régi fényt már sohase találjuk.

KRÁNICZ SZILVIA

CSÓK REGGELIRE

ma jóllakott pillanat volt csupán
amíg nyelveden omlott szét a szám

kezed közé szorítottad arcomat
fogak rácsain vergődött a pillanat

ha csókjaimat végig kóstolom
veled étvágyam csillapíthatom

mint fél pohár aszú az asztalon
finom ízét felismerem vakon

de más az étvágy és más az éhség
mindketten tudjuk ezt semmi kétség

hajnalba fogyott gyertyafényes este
indulnunk kell lassan Budára, Pestre

otthon kapaszkodunk a pillanatba
étvágytalan várunk a ritka napra

tokajit kortyolgatunk éhesen
számolom hányszor mondja édesem

mi szavak nélkül
mi gyertyafénynél

az autónál az ajtónál a parkban
egy percig azt hittem tényleg nagy baj van

a homlokomon átfutott a gondolat
ma vissza akartam adni a kulcsodat

ZSATKOVICS EDIT

ASZÚ GYERTYAFÉNYBEN

(haikuk)

Zoltai Attila művéhez

túlérett lányok
naplemente álmai
szétrobbant vágyak

méznedű delej
indián nyár szerelme
tűnik a fényben

te Aszúkirály
Dionussos hívott
istennőd bukott

sosemvolt nyár lesz
az lehetsz, amit akarsz
egy kortytól fiam

BAUER KRISZTINA

FÉL POHÁR ASZÚ GYERTYAFÉNYBEN

Valami baj van velem. Állok egy sír szélén, és gyönyörködöm a tavasz tombolásában. Már mosolyra is húzódna az arcom, mikor oldalba böknék. Nekem kell először göröngyöt dobnom az apám koporsójára, így illik. Bár ő sohasem élt illem szerint. Sok ismeretlen áll körülöttem, a faluban a kocsmák is bezárt, kíváncsiak. A kocsim összetapogatták a lurkók, csak a tévében láthattak ilyet. A pap odajön, részvétet nyilvánít, majd sorra az ünneplős feketébe öltözöttek. Jó ember volt, mondják. Valóban az volt? Ezt sem tudom róla.

Évek teltek el az utolsó találkozásunk, a nagy koncertje óta. Veszekedtünk, azt vágtam apám fejéhez, röhejes. Jóval elmúlt hatvan, olykor felturbózza magát némi anyaggal, és elhiszi, hogy úgy bírja a tempót, mint a rajongói, mit akar még a régi slágereivel - kiabáltam. Marakodtunk egész éjszaka. Aztán visszautaztam Hamburgba. Az unokája rá egy évre született, hívtam jöjjön, nem tette. Sok a dolga, be kell fejeznie a művét, elvonul valami nyugalmas helyre – mondta a telefonba.

A srácok nyüzsögnek és folyamatosan kérdezősködnék az autóról, na, legyen nekik, beülhetnek, legalább mutatják az utat a házig, ahol még soha nem jártam. Az ablakon kihajolva kiabálnak a falubélieknek, akár az övék volna ez az ezüst Porsche.

Úrágya, ez a hely neve, csak szőlő és szőlő minden domboldalon. Egy facsoportnál látok valami építményt, ahová már gyalogosan megyek. Nem meredek, mégis lassan lépdelek, mintha nem is akarnék odaérni. Körbejárom, kerülgetem, halogatom a bemenetelt. Hang nélkül fordul a kulcs, a fényről homályba lépők vaksága ér utol, várok, majd tágult pupillával körbenézek. Szóval ezt vette a gitárgyűjteménye legjobb darabjaiból. Akár egy skanzen házában volnék, faragott pad, hímzett párna, az asztalon cseréptál. Nem értem, apám mindig a tradíciókkal szembe ment. Kétségeimet a kedvenc Ginsberg verseskötete oszlatta el, mégis csak jó kulcsot kaptam a polgármestertől. Még két könyvet találok, egy bibliát és egy eredeti nyelvű Rousseau kötetet tele jelöléssel. Apám tudott franciául, érdekes.

Kíváncsiságom tápot kapva erősödött, most már alaposan kezdtem el nézelődni. Ahol megült a homály még két ajtót látok. Mint a Kékszakállú vára, jutott eszembe, tinédzserként elcipelte az operába.

Fiam figyelj, sokat megtudhatsz most a nőkről - oktatott, akkor már vasárnapi apukaként. Számtalan kedvese, párja, élettársa és szerelme nevét nem jegyeztem meg, úgy véltem, arra a rövid időre minek. Bár a Zsizsire jól emlékszem, biztosan nem véletlenül zárta apám ránk a lakás ajtaját. Zsizsi volt az első nőm, átvezetett a kamaszkorból a férfikorba, önbizalmam erősítette, kétségeim eloszlatta. Hálás vagyok érte, szép ajándék volt.

Az egyik ajtón nincs kilincs, csak egy gomb, benyitva egy ízlésesen csempézett fürdőszobában találok magam. Matatok a pipereszekrényben, sehol semmi drog, csak sebtapasz, aranyérkenőcs és vérnyomáscsökkentő. Testi kínokról, betegségeiről nem beszélt. Férfiember nem nyávog, hallom a hangját, de taxival rohant velem a kórházba, egy kullancs miatt. Rend és tisztaság, talán járt hozzá takarító, biztosan egy fiatal nő a faluból.

Lassan alkonyodik, próbálgatom a kapcsolót, de nincs áram. Talán a vihar miatt, ami birkózik kint a diófával. A második ajtón kilincs, súlyosan nyílik. Zúdulnak rám a meglepetések, egy komplett hangstúdióba lépek be, a telefonommal világítok. Le fog így merülni, körbenézek, talán van elemlámpa a házban, de csak egy csomag vastag pincegyertyát találok. Stílusos, gyertyafény és szuper elektronika.

Kézzel írott kottahalmaz, szédülés fog el. Felveszem a szép testű klasszikus gitárt, olvasom a kottát, a hangszer húrjai feszeseek, pontosak, mintha most hangolták volna. Már a második gyertyát gyújtom, és csak játszom és játszom az üzenetet. A hátamon már nedves az ing, kezemre csöppen arcomról könnyel kevert izzadságom.

Csak futó szemlére készültem, de már itt akarom tölteni az éjszakát is. Villan a lámpa, újból van áram. Tapló a nyelvem, jól esne valami tömény, nyitogatom a szekrényajtókat, sehol egy üveg. Valami pincefélét láttam kint a ház mögött, jut eszembe. Az áramszünetet okozó vihar csendes esővé szelődülve áztat, míg a pinceajtóval bajlódom. A fakó lámpafény palackok során csillan. Nézem az évszámokat, és egy 2002-es aszút ragadok nyakon, a búcsúkoncert éve.

Arany csordul a poharamba, nem illik hozzá a lámpafény, lekapcsolom és ismét gyertyát gyújtok. Előveszek még egy poharat, félig töltöm, hozzá koccintom a magamét, akár a gazdája csak egy perce állt volna fel mellőle.

El kell majd döntenem, mi legyen a házzal, talán elhozom a fiam, ha nagyobb lesz.

Zoltai Attila–díjas

GREGUSNÉ DÁVID KATALIN

FÉL POHÁR ASZÚ GYERTYAFÉNYBEN

Csend volt, szokatlan módon. Nem voltak zajok, csak neszek – távoli kutyaugatás, szű percegése az öreg ajtófélfában, a szék reccsenése, ahogy a pohárért nyúlt, és a háta mögött a halk szuszogás.

Nem nézett hátra, így is tudta: a nő az öreg, por- és elhasznált test-szagú pokrócon fekszik elnyújtózva, egyik karja a feje alatt, haja kócosan kavarg a párnán és a vállakon. Bőre borostyán színű a gyertyafényben, mint a poharában ringatózó bor. Kortyolt egyet. Valami más volt most, mint egyébként, megfeythetetlenül, feltérképezhetetlenül más, de a vérében volt, hogy megfeytse a titkokat akkor is, ha azoknak jobb titoknak maradniuk.

Nem nézett hátra, mert szinte mindegy volt, ki fekszik a kiszolgált díványon – sokan feküdtek már ott, sokak lélegzetét hallgatták a falak, volt, aki visszatért, volt, aki nem. Nem ebben állt az éjszaka mássága.

Talán a borban, a még mindig kissé hűvös, keserűdes aszúban, talán más az, ahogy most a nyelvére tapad, pedig ugyanaz az évjárat, mint mindig, nem a legjobb, de az alkalomhoz megfelelő.

Mi a más?

Egyszer már érzett hasonlót, amikor hosszú idő után újra mezítláb sétált a fűvön. A fűszálak nem törtek, nem meghajoltak a lába alatt, hanem szelíden alásimultak, a föld meleg volt és száraz, és szinte halkan dobogott, mintha egy mesebeli szörny hátán járna. A nyaka, ami egy ideje a vállá közé süppedt, akkor kiegyenesedett, a lapockái között feloldódott a csomó, tüdejéből kipöf-fent a régóta elhasznált, állott levegő, mint amikor dohos szobán simít végig a tavaszi fuvallat. A szél a hajába kócolt, és a haja tövén gyöngyöző izzadságcseppek felszáradtak, ő megkönnyeb-bült, megtisztult, és újra élni vágyott. Most ugyanezt érezte, értetlenül szemlélve kívülről önmagát. Pedig ugyanolyan estének indult ez is, mint annyi más este.

Az utcai lámpák sárga fénytócsákat csorrantottak az aszfaltra, a nemrég leesett nyári esőt surrogva köpülték szürke maszattá az elhaladó autók kerekei, az ajtó ugyanazzal a halk kattanással csukódott mögöttük, elválasztva őket a bent tobzódó, alkohol- és dohányszagú zajtól, mint annyi más alkalommal. Kézen fogva indultak el, útjuk eső- és cigarettaszagú sikátorokon vezetett át a park felé, a salétromos falak megsokszorozva verték vissza lépteik koppanását. A levegő a zivatar dacára sem hűlt le, az este forró maradt, a járdáról esőszagú páráként illant el a nedves-ség. A fák levelein még vízcseppek hintáztak, és szinte tobzódni lehetett a fojtogató hárs-illatban.

A fák alatt megálltak csókolózni. Először kötelesség-szerűen húzta magához a másikat, mert ilyenkor – párás, hárs- és esőillatú estén enyhén becsípve – ez szokás, aztán belemelegedett, vonzani kezdte a konyakillatú, selymes száj.

- Gyere – mondta, és húzni kezdte át a parkon, sietve, hogy ne múljon el a föllobbanó vágy. De amaz pár lépés után megállt, hogy levesse magas sarkú szandálját, aztán a kezében himbálva, nevetve futott végig a fák alatti úton, meztelen talpával bele-beletoccsanva a meleg pocsolyákba.

De nem ettől volt más az éjjel, a parkon néhány perc alatt végigfutottak, nem számított annyit, hogy most itt üljön, a pohárra bámulva, ami a lassan fogyó gyertya fényét ringatta-hintáztatta.

A kapu alá értek, úgy érezte, a vágy illanóban, kívánta újra a konyak ízét, magához rántotta a másikat. A gyöngysor megadta magát az erőszaknak, apró gyöngyei a macskakőre peregetek, a láncsal együtt valami más is elszakadt. De innentől megint csak szokványos volt az éjjel, bármilyen jó, kielégítő is, de szokványos. Számos nőt vezetett már fel a lépcsőn, számos nő bámulta már a hiányos ólomüveg-ablakok köre vetülő arabeszkjét, amíg ő a kulcsokat csörgetve babrált a zárral.

Most nem mert villanyt gyújtani, mint máskor, félt, hogy a százas körték gonosz valósága megtörné a varázst. A villanyfényben valódi lenne a szűk szoba, az öreg, foszló pokróccal letakart rekamié, a fal mellé támasztott képek, a régen festett fal.

- Várj – szólt, és előkereste a gyertyát az ablakból. A gyertya fényében puha barlanggá borultak össze a falak, a lobogó lángtól az árnyak úgy táncoltak körülöttük, mintha csak ők volnának valóságosak egy nem létező bálon. Bort bontott, a hideg aszú végigcsorgott a torkukon, még varázslatosabbá vált minden. A láng lobbant egyet, nyújtózott - ahogy most a nő a háta mögött -, fényétől megváltoztak az arányok, a színek, a sóhajtás is másként terült szét a szobán.

A gyertya tehette, a gyertyától vált minden mássá! Soha nem gyújtott még gyertyát egy szeretkezésért, a gyakorlatias dolgokat szerette, a valódit, a nyerset. A láng varázsolta el tehát, ebben állt az éjjel minden különlegessége a jól ismert test és a triviálisnak gondolt mozdulatok ellenére.

Megfejtette. A bor kifogyott a pohárból, a viasz végigcsorgott a sárgaréz gyertyatartón, a kanóc füstölögve elhamvadt. A szék reccsent egyet alatta, ahogy felállt. Másik pokrócot halászott elő egy ládából, kevéssé porosat, és az ágyon elnyúlt testre borította, aztán ő is alábújt.

A nő sóhajtott egyet álmában, karját a nyaka köré fonta, fejét a vállára vackolta, és aszú-illatú lehelettel aludt tovább.

A gyertya már nem égett, odakint lassan pirkadt, de az éjjel mássága tovább tartott.

Nem a gyertyában volt a titok nyitja.

SZERZŐINK

BIOGRÁFIA

ÉS

ALKOTÓI VALLOMÁSOK

ÁCS GERGELY

Eleinte csak versekkel foglalkoztam, papírra vettem az érzelmeimet, akár szomorúságról, akár boldogságról volt szó. Még én magam is megdöbbenek néha az akkori fiatalabb énem bolondos, gyerekes és szenvedélyes szavain. Az írás segít nekem, könnyebbé tenni, szembenéznem néha önmagammal, és felfedezni bennem új dolgokat, melyeket lehet, hogy nem tudnék meglátni az írott szó nélkül. Szeretem és tisztetem az irodalmat, a régi korok nagy alkotóit és munkáit, ezért próbálok mindig valami újat, őszintét, szabadot alkotni, melyek hűen tükrözik a modern kor hibáit és annak megoldásait.

ALBERT-LŐRINCZ MÁRTON

Albert-Lőrincz Márton (1951. Csikkarcfalva) tanár, költő, egyetemi docens. Gyergyószentmiklóson érettségizett, Kolozsváron szerzett bölcsész diplomát, majd ugyanitt doktorált. 1977 óta Marosvásárhelyen él. A '80-as évektől közöl verseket, kezdetben a bukaresti *Ifjúmunkásban*, majd ennek utódlapjaiban, később a *Népúj-ság Múzsa*, a *Romániai Magyar Szó Szabad Szombat*, a *Szabadság Tetőn* című irodalmi mellékletei, a *Magyar Napló*, a *Napkút*, a *Várad*, a *Nyugati Jelen*, az *Erdélyi Toll*, *A Vers*, az *Agria* hozzák le írásait. A '90-es évektől szakcikkeket és szakkönyveket is ír, irodalomszervezési vitákhoz szól hozzá, könyvrecenziókat publikál.

Verseskötete: *Mondom magamnak*, 1997-ben jelent meg a Pro-Print Kiadónál. Szerepelt a *Gyergyószentmiklósi Találkozások* III. versantológiában, a Szolnokon megjelentetett *Feriku 2013* és *Feriku 2014* haiku kötetekben. Publikál a *Kaláka* és a *Súrlott Grádics* online irodalmi folyóiratokban.

A budapesti József Attila Művelődési Központ 2014-es nyílt verspályázatának győztese.

ARANY-TÓTH KATALIN

1966. május 9-én születtem Hódmezővásárhelyen.

Megjelent versesköteteim: *A lélek magányossága* (2005), *Kitárt karokkal* (2007), *Álom és Tenger* (2010)

Irodalmi tagságaim: Kárász József Irodalmi Kör (alelnök), Szegedi Írók Társasága, Dél-Alföldi Művészeti Kör, Krúdy Gyula Irodalmi Kör, Váci Mihály Irodalmi Kör, Irodalmi Rádió, Fullextra Kulturális és Művészeti Portál

Elismeréseim: Kárász József-díj (Hódmezővásárhely, 2008), Batsányi-Cserhát-díj (Budapest, 2014), *Vásárhelyi Látóhatár* - Őszikék XXI. század pályázata (Hódmezővásárhely, 2015)

Verseim nyomtatásban olvashatóak a *Föveny*, *Kláris*, *Délibáb*, *Vásárhelyi Látóhatár* kulturális és irodalmi folyóiratokban, valamint több antológiában.

Minden vers egy-egy lélekrezdülés. A szavak szelíd őszinteségével szeretném megmutatni és átadni mindazt, ami fontos számomra. Hiszek a szeretet, az egymásra figyelés összetartó erejében. Hiszem, hogy a szavakkal hidakat építhetünk egymás között.

Mottóm: „Csak légy aki vagy, és beszélj a szíved mélyéről – ennél többet senki se tehet.” (Hubert H. Humphrey)

BALÁZS F. ATTILA

Író, költő, műfordító, szerkesztő, könyvkiadó.

Marosvásárhelyen született 1954. január 15-én. A ditrói Matematika–Fizika Líceumban érettségizett, majd a gyulafehérvári Hittudományi Főiskolára iratkozott.

1982-ben Bukarestben könyvtáros és műfordítói diplomát szerez. 1989-ig a Csíkszeredai Megyei Könyvtár főkönyvtárosa volt, majd Szlovákiában telepedett le 1990-ben.

25 verses- és prózakötete jelent meg, hét országban 12 nyelven, valamint húsz műfordításkötete román, aromán, spanyol és portugál nyelvből. Tagja a magyar, a román és a szlovák írószövetségnek, a Magyar PEN Clubnak, az osztrák Grenzenlose Literatur-nak, valamint a kolozsvári Dellart Társaságnak. Tucatnyi nemzetközi díj birtokosa.

BAUER KRISZTINA

Hosszan nézegettem a pályázati anyagot. Szinte minden alkotásban egy rejtett történetet láttam. Talán ez is bizonyítja különlegességüket.

Budapesten születtem és ott is élek.

Életem delén már túljárok, de csak az utóbbi néhány évben, amint a gyermekeim kirepültek, tudtam több időt fordítani az írásra, talán nem is eredménytelenül. Bár számomra valójában egy-egy szövegem megszületése az öröm forrása. Úgy vélem, a merev kategóriák gátjai az alkotásnak. A művészetek összekapcsolódva, kölcsönösen erősítik, kiemelik egymás értékeit.

BERTÓK ÉVA

1968-ban születtem. Zalaegerszegen élek, ahol középiskolai tanárként dolgozom.

Az írással régóta foglalkozom, főként verseket, novellákat írtam eddig.

Az elmúlt 2-3 évben kezdtem publikálni, pályázatokra írásokat beküldeni.

CSATA ERNŐ

Született Gyergyócsomafalván 1952. február 25-én.

1976-ban szerzett gépészmérnöki diplomát a bukaresti Politechnikai Intézetben. Jelenleg Marosvásárhelyen él.

Megjelent kötetei:

2005. *Fájó öröm*, 2006. *Szülőföld parancsa* verseskötetek, a csíkszeredai Pallas Akadémia Kiadónál.

2011. *Öröklét* című verseskötet, az Impress kiadónál, *A szeretet kalácsa* című gyermekvers-kötet a Kreatív Kiadónál.

2012. *A csárdás és a magyar ötös* című, prózai írások, a Juventus Kiadónál.

2013-ban a marosvásárhelyi Juventus Kiadónál a *Bombasiker* című, haiku, 2014-ben ugyanott a *Morzsányi emlékezés* című verseskötet.

CSÍKOS DIÁNA

Hódmezővásárhelyen születtem és jelenleg is itt élek. 2009-ben kezdtem verseket írni. Azóta magyar szakos diplomát szereztem a Szegedi Tudományegyetemen összehasonlító irodalom- és kultúratudomány szakirányon.

Első verseimet az Irodalmi Rádióhoz küldtem, több sikeres pályázat eredményeként verseim hangoskönyveiken hallhatók Szabó Sipos Barnabás, Für Anikó és Reviczky Gábor tolmácsolásában.

2011-ben az Alföld Művészeti Egyesület Szárnypróbálgatók országos pályázatán I. díjat nyertem.

Manapság inkább esszéket, recenziókat írok, közülük az egyik a *Tiszatáj*-online-on olvasható.

CSIPES BEÁTA

1987-ben születtem Mezőtúron. Általános iskolai és gimnáziumi éveimet szülővárosomban töltöttem. Ez idő alatt a zeneművészet vonzott. Ének-zene tagozat és 10 évnyi kóruséneklés adta az alapokat. Jászberényben tanultam tovább, ahol egy Munkácsy-díjas festőművész tanárom megszerettette velem a képzőművészeteket. Egészen 2014-ig ez irányban alkottam. Jelenleg Mezőberényben élek. Az idei év ismét újulást hozott a művészetek terén. Mivel rengeteget olvasok, epikát és lírát is, az ismerőseim biztatására elkezdtem verseket írni. Hatalmas örömem lelem ebben.

DANI IMRE

1950. szeptember 6-án születtem Hódmezővásárhelyen, gyermekkoromat a helyi kopáncsi tanyavilágban töltöttem. Egyetemi tanulmányaimat Szegeden végeztem, ahol a JATE-n középiskolai tanári diplomát szereztem történelem – orosz szakon, majd később angol nyelvből.

Írással ifjúkoromtól foglalkozom, régóta írok dalokat, mert a zene is kezdetektől fogva érdekel.

2000-ben megismerkedtem a csongrádi Irodalmi Műhely tevékenységével, melynek jelenleg is tagja vagyok.

Első verseskötetem *Ti vagytok többen* címmel jelent meg a Raszter Kiadónál, ezt 2010-ben követte a *Csillagot hordok* c. második. 2014-ben adtam ki egy harmadik kötetet, mely prózai írásaimból áll, melynek címe: *Amit innen látok*. Elsősorban szatírákat, aforizmákat, de két utópiát is tartalmaz.

Írásaim megjelentek és megjelennek több irodalmi és közéleti fórumon, újságokban, folyóiratokban, antológiákban. 1999-ben szülővárosom a közművelődésben végzett munkámért Emlékéremmel jutalmazott. A 2004-ben kiírt nemzetközi gyermekvers-pályázatot *Árnyékfogó* című versemmel megnyertem, mely névadója lett a pályázaton részt vett versekből kiadott válogatott kötetnek. A csongrádi *Föveny* abban az évben Nívó Díjban részesített. 2013-ban a hódmezővásárhelyi Kárász József irodalmi kör arany oklevéllel ismerte el tevékenységemet. Budapesten a Full Extra Irodalmi Társaságnak is aktív tagja vagyok.

Vallom, hogy nem a gondolkodás, de annak hiánya betegít, s ezt igyekszem versben és prózában, élesen, vagy szatirikus humorral vegyítve bizonyítani-kifejezni.

DIÓSZEGI SZABÓ PÁL

1974-ben született Hódmezővásárhelyen. Jogász, történelem szakos bölcsész és tanár, történész, tudományos kutató. PhD fokozatát történelemtudományból szerezte. Költő, műfordító. Szeged kortárs irodalmi életében író–olvasó találkozókat, könyvbemutatókat, irodalmi eseteket tart. A Szegedi Írók Társaságának elnöke, a Magyar Írószövetség tagja, a Magyar Írószövetség csongrád megyei Írócsoportjának titkára. 2002-ben, illetve 2009-ben a Szegedi Tudományegyetem által meghirdetett verspályázatok első helyezettje volt. Érdeklődésébe a klasszikus antikvitás, a reneszánsz és neolatin költészet, valamint a középkortudomány és a bizantinológia egyaránt beletartozik.

Verseit közölte –többek között- az *Irodalmi Jelen*, a *Spanyolnátha*, a *Szegedilap.hu*, a *Szeged*, a *Partium*, az *Agria* és a *Vásárhelyi Látóhatár*, a *Szeged Effekt 1–2*, a *Szegedtől Szegedig* és a *Szeged Antológia*.

Megjelent verseskötetei:

KaMASZKomédia Shakespeare köpenyében (szonettek) Szeged, 2007.

IdőmÉrték –húsz év verseiből (1991–2011) Hódmezővásárhely, 2011.

Pár-atlan Én-ek (versek 2011-2014) Budapest, Hungarovox Kiadó 2014.

Mottóként vallja, hogy „A vers legyen olyan, mint egy bizánci mozaik, apró részekből építkezik és részeiben is az egészet sugallja.”

DOMONKOS NIKOLETT

2001-ben születtem. Nemrég kezdtem csak el írni, de mindig is rabul ejtett a szavak világa. Sokat olvastam, és ha volt ötletem, írtam. Főleg a humoros vagy drámai történeteket szeretem, ami furán hathat, mert ez a kettő talán a két véglet.

Idén ősszel kezdem a középiskolát, az Eötvös József Gimnáziumba fogok járni. Szabadidőmben gitározni, fényképezni szoktam az olvasáson, íráson kívül.

ERDŐS OLGA

1977-ben születtem Hódmezővásárhelyen. Verseimet, prózáimat és műfordításaimat Erdős Olga név alatt publikálom, melyek főként online olvashatóak, de jelentek meg nyomtatásban is irodalmi lapokban (*Ezredvég*, *Osservatorio Letterario*, *Szegedi Szépírás*) és antológiákban (*Fullextra*, *Da anima ad anima*, *Szegedtől Szegedig*).

A Czirbusz Piroska Emlékére a Hódmezővásárhelyi Művészetekért Közalapítvány pályázatának elnyerésével 2008-ban megjelent a *Résnyire tárva* című verseskötetem a Bába és Tsai Kiadónál.

A *Vásárhelyi Látóhatár* 2014/1. számában közölte le néhány írásomat és mutatott be olvasóközönségének.

FEJESNÉ MÓRI ÁGNES

Tanítónő vagyok. 2013-ban titokban írtam életem első novelláját, melyet beküldtem egy irodalmi pályázatra, s amelyet nagy meglepetésemre beválogattak egy gyűjteményes kötetbe.

Az azóta papírra vetett történeteim is helyet kaptak különböző antológiákban, melyek arra ösztönöztek, hogy tovább foglalkozzam az írással. A novellaírás számomra kapcsolódást és feltöltődést jelent. Csodálatos érzés lenne, ha másokat éppen annyira megérintenének a történeteim, mint engem írás közben.

Publikációim:

Fekete-fehér emlékek. Előhívás-utóirat novellagyűjtemény. TotáLiber Könyvkiadó 2013. 167-170. o.

Terézanyu pályázat – *Szeresd Önmagad jobban, mint felebarátodat!* Nők Lapja Psziché különdíj. Nők Lapja Psziché Magazin 2014. 90-91. o.

A fojtogató. Dimenziók 5 – 54 mai magyar novella. Aposztróf Kiadó. 2014. 34-36. o.

A tücsök és a ló. Szárnypróbálgatók 2015 Magyar anyanyelvű alkotók országos antológiája. Raszter Könyvkiadó. 2015. 49-52. o.

Tükörkép. Ígéretek 11. antológia Garbo Kiadó. 2015. 100-101. o.

Juliska fája. Szárnypróbálgatók 2016 Magyar nyelvű alkotók országos antológiája. Raszter Könyvkiadó. 2016. 30-33. o.

FÉNYESI TÓTH JÁNOS

1959-ben születtem Budapesten.

Ötödikes koromban írtam első versemet (*A kismackó*). Hatalmas sikert arattam (lány)osztálytársaim körében. Másolnom kellett indigóval (!) több példányba. Azóta bárhová vitt az Út, az írás megmaradt mellettem, bennem, és én az írásban. Az írás út önmagamhoz, hogy megismerjem, befogadjam a Világot. A Világ pedig üzen, visszaigazol, támogat. Előrelát.

Gyakran kapok írói nevem eredetére vonatkozó kérdést. 1984-ben találkoztam Cseh Tamás zenéjével. Fényesi (néhány írásomban Kelecsényi) egy általam megteremtődött név, egy főhős, akit el tudok képzelni az Ő dalaiban. Egy ember, aki hiszi, és befogadja az Utat, egy ember, akit hisz és befogad az Út. Bizonyosságok egymásnak. Egy ember, aki része az egésznek, az egészből egy rész. Ahogy tagadom a véletlent, úgy hiszem Mindenki születésének értelmét. Lehet, csak egy szót mond, egy érintést ad majd át, de akkor ő arra született meg.

A szavak a verseimben, novelláimban ha egy embert is elérnek, akkor az neki íródott meg. Egymásnak születünk, és az Üzeneteket át kell adnunk. Szeretet nélkül lehetetlen.

*Szeretni lenni annyi, mint azonosulni valaki képével,
akiben benne élünk. Szeretet után vágyakozni annyi,
mint valakit várni, aki bennünk él. Egymásra találni annyi,
mint az örök Vágyakozást elérni.*

Eddig két kötetem jelent meg. *Vízkarok* (2009) és *Öt percre az Édentől* (2011). *Vásárhelyi Esték* címmel ismeretterjesztő-szórakoztató, sorozatot szerkeszték, ill. vezeték városunk könyvtárában.

GREGUSNÉ DÁVID KATALIN

Magyar nyelv és irodalom szakos tanár vagyok. A főiskola befejezése után kezdtem el leírni azokat a történeteket, amelyeket addig csak magamnak meséltem. Egyik közülük hajdan nyert egy novellapályázaton, majd a közelmúltban merészeltem újra írást küldeni a Wass Albert Irodalompártoló Egyesület ő-ző nyelvjárású művek pályázatára. Korábbi írásaim, melyek a blogomon jelentek meg időről időre, felnőtteknek szóló fantasy-mesék voltak. Mostani írásaimmal (amelyeket kigondolni sokkal könnyebb, mint alkalmat lelni leírásukra) próbálok más témákat, hangokat megtalálni.

GYENES KLÁRA

A rendszerváltozás évétől négy éven át az *Új Misszió* Katolikus Folyóirat munkatársa.

1993-tól tanára a Kazincbarcikai Kodály Zoltán Alapfokú Művészeti Iskolának.

Iskolái:

Pázmány Péter Katolikus Egyetem Főiskolai hittanári szak.

Nyíregyházi Főiskola Bölcsészettudományi és Művészeti Kar drámapedagógiai szak.

Kodolányi János Főiskola könyvtári szakember szak.

Több irodalmi elismerésben részesült, írásai rendszeresen jelennek meg antológiákban és kulturális kiadványokban.

Első verseskötete 2011-ben: *Valami szép* címmel az Accordia Kiadó gondozásában jelent meg.

HARANGHY GÉZA

1948. október 11-én születtem Tompán. Hódmezővásárhelyen élek, a helyi Kárász József Irodalmi és az óbudai Krúdy Gyula Irodalmi Kör tagja vagyok.

Első verseim az Accordia Kiadó *Hóezüst* antológiájában jelentek meg 2004-ben.

Önálló köteteim:

Volt egyszer egy mikulás. Mese. 2008.

Ki volt Hüm Brek? Meseregény. 2012.

Szavak szárnyán. Versek. 2012.

Folyóiratok:

Kláris. Irodalmi - kulturális folyóirat

Föveny. a Csongrádi Faludy György Irodalmi Műhely havi irodalmi lap

Vásárhelyi Látóhatár - kulturális - társadalmi folyóirat internetes portálokon.

Díjak, elismerések:

Szárnypróbálgatók országos pályázatán ezüst oklevél

Kárász-díjas (kétszer)

Krúdy Díszoklevél

Tolnay 100. pályázat különdíjasa

JUHÁSZ ANIKÓ

A Szegedi Tudományegyetem ÁOK Magatartástudományi Intézetében dolgozom egyetemi oktatóként. Számos — az élet- és egzisztenciafilozófiák tárgykörén belül, bel- és külföldön publikált — könyvem, tanulmányom, műfordításom mellett 1991 óta jelennek meg verseim szépirodalmi lapokban [pl. *Holmi*, *Magyar Napló*, *Újhold-Évkönyv*, *Pompeji*, *Tiszatáj*, *Parnasszus*, *Látó*, *Szépirodalmi Figyelő*, *Napút*, *Vigilia*].

Versesköteteim:

Üvegfalak, bádogtetők (Bp.: Napkút, 2012)

Kék repkények, bukott angyalok (Bp.: Napkút, 2012)

Istenem, Duinóban a sirályok... (Bp.: Napkút, 2014)

KABAI MARIANNA

Nyugdíjas titkárnő vagyok. Gimnáziumi érettségivel és középfokú francia nyelv-vizsgával rendelkezem. Irodalmi érdeklődésem szinte a gyermekkoromtól datálódik. Sok pályázaton vettem részt, díjakat is nyertem.

KIS ANGÉLA

1972. december 18-án születtem Hódmezővásárhelyen.

Tanítok. Szeretem a nyelveket, a zenét, a festészetet, az irodalmat, a nagy beszélgetéseket...

KISS ERZSÉBET JANKA

1995. május 4-én születtem Tiszafüreden. Jelenleg a nagyvárad Partiumi Keresztény Egyetem másodéves angol nyelv és irodalom szakos hallgatója vagyok. Írással és műfordítással foglalkozom.

KONCZ EDIT

Koncz Edit nyiladozása... Még a középiskolában kezdődött... pici humor bonbonok formájában szabadultak fel lényemből a betűk diáktársaim felderítésére. Hosszabb lélegzetvételi szünet, Sárospatak, pedagógia rejtelsei...valami mégis hiányzott. Alkotni vágytam. Két éve pályázati lehetőséget gurított elém a sors keze. Beválasztottak, kiadásra került első mesém *Ajándékok* címmel *Az én mesém 7.* című mesegyűjteményben. Ekkor éreztem, hogy ez az, amit kerestem. Olyat létrehozni, ami mások örömét szolgálja, valami pici, maradandó morzsát hagyni a Világban.

KOVÁCS SZABINA

A hódmezővásárhelyi Klauzál Gábor Általános Iskolában dolgozom 14 éve magyar-könyvtár szakos tanárként.

Szabadidőmben szeretek olvasni, kedvencem az orosz, a latin-amerikai és a magyar irodalom, ebben a sorrendben.

Nyolc éve vagyok tagja az Art. Pagony Művészettörténeti Önképzőkörnek.

Szabadidőmben szívesen foglalkozom Békéssámson helytörténetével; kertészkedem és kirándulok.

KOVÁCS JOLÁNKA

1958. március 13-án Nagybecskerekén született. Az Újvidéki Egyetem BTK Magyar Nyelv és Irodalom Tanszékén szerzett oklevelet. A muzslai Szervó Mihály Általános Iskola könyvtárosa, a Sziveri János Művészeti Színpad alelnöke, a *Sikoly* című irodalmi és művészeti folyóirat lektora és szerkesztőségének tagja.

Megjelent kötetei:

Takard ki a kakadut – novellák (AB-ART, Pozsony, 2011)

Jajistenem – gyereknovellák (Sziveri János Művészeti Színpad, Muzsla, 2013)

Műfordításkötetei:

Prelomljeni hleb - Balázs F. Attila verseinek szerb nyelvű fordításai (Libertatea Lap- és könyvkiadó, Pancsova, 2012)

Poniznost – Fellingner Károly felvidéki költő verseinek szerb nyelvű fordításai (Sziveri János Művészeti Színpad, Muzsla, 2013)

Írásai, műfordításai négy antológiában szerepelnek. Eddig öt kötet jelent meg szerkesztésében.

Muzslán él. (in: Vásárhelyi Látóhatár 2014/3. 18.p.)

KŐSZEGFALVI FERENC

Nyugdíjas tanár, könyvtáros, helytörténész. 1937. december 30-án született Hódmezővásárhelyen. Elsősorban könyvkultúrával, művelődéstörténettel foglalkozik.

14 önállóan, vagy társszerzővel írott kötet, 40 bibliográfia, ezen kívül hírlapokban, antológiákban, évkönyvekben mintegy 150 tanulmány, kisebb írás viseli nevét.

Szülővárosában él.

KRÁNICZ SZILVIA

Ha kezet ráznánk, az első benyomásod az lenne, egy fiatalos nő áll előtted. Lassan negyvenegy éves vagyok, néha időtlenül vénnek, máskor idétlenül fiatalnak érzem magam.

A nővel kapcsolatban annyit, hogy pimasz és liberális hozzáállásom az élet kalandjaihoz akár egy férfi reakciója is lehetne. Jelenlegi munkaköreim, szakács, civil aktivista, zenész és író.

Írásaim tiszteletteljes és tiszteletlen visszhangok társadalmi hatások felé, közeli hozzátartozók, életemen átvitorlázó kapcsolatok, mellettem kikötő útitársak bennem életre kelt rezgései. Kérlek olvasd őket nyitott szívvel.

MATUSZKA MÁTÉ

28 éves vagyok, Budapesten élek, az írással pedig már évek óta aktívan foglalkozom.

2014-ben a *100 szóban Budapest* pályázaton negyedik lettem.

Eddig elsősorban a hazai képregényes világban sikerült megvetnem a lábamat. Kicsit reménykedem, hogy ez lassan megváltozik... Jelenleg még a filmezés érdekel.

NEMES TEKLA LUCA

Született 2002. szeptember 22-én, négy gyermekes család legidősebb sarja. Kutatja a múltat, keresi a jelent. A régi idők eseményei, izgalmas történetei éppúgy elragadják, mint egy parlagi sas röpte. Az írás-olvasás különös élmény, átszellemült állapot, láz számára, emellett bűvár, úszik és zongorázik, farag és rajzol. Alkotó, gondolkodó, értékes elme. Lényét, gondolkodását, mélység és méltóság jellemzi. Olyan lélek, aki sétál az esőben és fürdik a napfényben, elmereng és szárnyal, varázsol és káprázat.

PALOTÁS ZSUZSI

18 éves vagyok. Már egészen kiskorom óta írok verseket és rövidebb történeteket, novellákat. Alkotásaimban a világ emberi oldala érdekel. A verseimben is jobban szeretek mesélni, mint egyetlen érzést boncolgatni. Arra törekszem, hogy egy benyomást keltsek az olvasóban, amiről megjegyez.

Az íráson kívül még szeretek utazni, megismerni a világot. Az egyik kedvenc érzésem pedig az, mikor megmászok egy hegyet Romániában, vagy belemártom a lábam a tengerbe Horvátországban és hirtelen, a semmiből támad egy ötletem egy új vershez vagy regényhez.

PATAKI ANETT

Szakképzettségem buddhista tanító. Jelenleg asszisztensként dolgozom egy irodában.

Az irodalom kamaszkorom óta érdekel. Lassan tíz éve írok verseket, pár hónapja pedig meséket és novellákat. Fejlődésben vagyok, keresem a stílusom. Számomra az írás kikapcsolódás.

RÁCZ ÉVA

Végzettségem szerint földrajz-történelem szakos középiskolai tanár vagyok, ám hét éve tűzzománc ékszereket készítek. Az irodalom igen régóta játszik fontos szerepet az életemben. A versek, prózák tolmácsolása mindig nagy örömet jelentett és jelent ma is.

2014 őszén aztán jött a csoda! Rám találtak a szavak és belőlem szólnak. Először csak az asztalfiókkal osztottam meg őket, majd egy-két barátommal egy kis biztatás után eldöntöttem, szépen, lassan kibújok a csigaházamból.

Mit jelent számomra a versírás? Alkotást, önmegvalósítást, boldogságot, szellemi kalandot. Utazást az érzelmek, gondolatok képzelt és valós világában, ahol gazdag anyanyelvünk segítségével annyi mindent le tudok írni, meg tudok jeleníteni. Láttatni, átadni mindazt, ami bensőmből fakad.

Olyan érzés, mintha egy gyönyörű réten táncolnék csodás ritmusú dallamokra, ahol a szóvirágok ezernyi árnyalatban pompáznak.

RÓNA J. LÁSZLÓ

1953-ban születtem Budapesten, jelenleg a Pest megyei Dunaharaszti városban élek. 1974 óta foglalkozom írással, 2006-ban kezdtem aktívan alkotni.

Több tucat antológiában szerepeltem, megjelent két önálló verses- továbbá két prózai kötetem.

Tagja vagyok a Batsányi-Cserhát Művészkörnek, és a Tollal.hu irodalmi oldalnak. Nagy kedvvel írok képzőművészeti alkotásokhoz minden műfajban.

Többször díjazták műveimet.

SALÁNKI ANIKÓ

Tanárnő és könyvtáros vagyok egy kisvárosi iskolában. Kíváncsian fordulok a világ felé, ösztönzőleg hat rám minden új dolog. Pontos vagyok, őszinte, toleráns és ezt másoktól is elvárom. Könnyen teremtek verbális kapcsolatot, az emberek általában bizalommal fordulnak felém. Az olvasás, írás, fényképezés és országjárás négyesegével meghatározható a szabadidős tevékenységem.

Az internetet mintha nekem találták volna ki, gyakran teszek fel szösszeneteket, reggeli gondolatok, esetleg tűnődés, töprengés vagy komment formájában.

2014-ben léptem írásaimmal az olvasóközönség elé. Novelláim, elbeszéléseim, meséim jelentek meg idáig antológiákban.

Majoros Sándor *Regénytárának* (online irodalmi lap) jubileumi pályázatán *A szfinx* című írásommal első díjat nyertem. Az *Irodalmi Élet* rendszeresen közli cikkeimet és a *Novellatóriumban* is számítanak műveimre.

SZABÓ ERZSÉBET

Azelőtt születtem, mielőtt még írni kezdtem volna. Mikor azonban átléptem e világ küszöbét, már az elején barátságot kötöttem a tollal és a papírral, s ez számomra most is a legbensőségesebb szövetség. A szépségek és gondok sokasága, a tündérmesék csodái és a hétköznapi szürke valósága, az örök ellentétek kibékíthetetlenége és egysége tette termékennyé ezt a barátságot. Ebből születtek az én "lelki gyermekeim", versek, novellák, irodalmi esszék, aforizmák, hogy kivi-gyem őket a világba szeretni és hódítani, s jelentek meg pályázatokon, folyóiratok hasábjain.

SZÁVA CSANÁD

1979 januárjában született, Kolozsváron él. Újságírást, filozófiát, néprajzot hallgatott. Két évig magyartanár egy moldvai csángó faluban: Lábnyikban. 2014 őszén védte meg doktori disszertációját a BBTE Filozófia Doktori Iskolában. Jelenleg a Sapientia EMTE könyvtárosa Kolozsvárott. Szépirodalommal 1997-től foglalkozik. Versei folyóiratokban (*Napút, Kláris*) és antológiákban láttak napvilágot, valamint a *haiku.hu* honlapon, prózai írásai a *Moldvai Magyarságban*.

Számos cikke jelent meg napilapokban, ezenkívül rendszeresen publikált tanulmányokat, recenziókat, évente több konferencián vett részt.

SZELINGER KORNÉL

1953-ban születtem Szombathelyen. Jelenleg biztonsági szakemberként dolgozom. Gondolataimat az utóbbi három évben kezdtem rögzíteni. Csak a saját szórákozásomra írogatok. Nyilvánosság elé idáig kétszer kerültem.

A *Képzeld El* Irodalmi Folyóirat 2012. évi számában *A sztyeppék lovasai* és a *Magyar Jövő* folyóiratban 2013-ban, az *Ezeréves bűneink* című írásommal. Pályázaton egyszer indultam a Cédus Művészeti Alapítvány által meghirdetett, Kortárs Irodalmi Alkotások pályázatán 2013-ban, a *Honfoglalás* című versemmel.

SZILÁGYI P. KATALIN

Nagyváradon született, 1989 óta él a Szeged melletti Algyőn.

Alapító tagja az Algyői Gyevi Art Kulturális Egyesület Tollforgatók Körének.

Prózái rendszeresen olvashatók a *Várad* Irodalmi és Művészeti Magazinban, a *Biharország* című közéleti folyóiratban, a *Reggeli Újság* hasábjain, a *Tollal.hu*, a *Szeged Lap* és az *Irodalmi Jelen* internetes irodalmi portálokon.

Művei több antológiában jelentek meg: a Csongrádi Alkotóközösség, a Kárász József Irodalmi Kör, a Garbo Kiadó, a TotálLiber Kiadó kiadványaiban.

Munkásságát Algyő Nagyközség Képviselőtestülete 2010-ben Alkotó Díjjal ismerte el.

Önálló kötetei:

Aranykalitka. Levélregény. 2011.

Mackó úr repülni akar. Novellák. 2012.

Hógolyóárus. Novellák. 2014.

Jelenleg könyvtárosként dolgozik a helyi könyvtárban.

TAKÁCS NORMAN

Huszonöt éves vagyok. Tíz éve írok verseket, novellákat. Nem mintha mindez túl sokat számítana. Viszont folyamatosan próbálkozni kell, azt hiszem...

TÓTHÁRPÁD FERENC

Tóthárpád Ferenc (1958 –) Kőszegen élő író, költő, szerkesztő. Legutóbb megjelent kötetei: *Hajszálrepedések* (Unicus Műhely, 2007) és a *Fordul az ég* (Szülőföld Kiadó, 2013). A hazai folyóiratokban olvasható publikációi mellett nagy hangsúlyt fektet arra, hogy művei eljussanak a határon túl élő gyermekolvasókhoz is. a *Vad-alma* c. drámájának bemutatója 2016 elején, a Soproni Petőfi Színházban várható. (Honlap: www.totharpadferenc.com)

UGRAI KATA

Jelenleg kilencedik osztályos tanuló vagyok a Bethlen Gábor Református Gimnáziumban. Az írás egészen kiskoromtól kezdve jelentős szerepet játszik az életemben, kezdve a naplóírástól a különböző kitalált történetekig. Eleinte unaloműzés-ként ragadtam tollat, idővel azonban magamtól kaptam fel a füzetemet, a zene mellett ez a megnyugvásom, a menekülésem, az otthonom. Imádom a családomat és a barátaimat, ők töltenek fel energiával, hozzájuk bármikor fordulhatok.

VÁRADI JÓZSEF

Amióta írok, azóta bírálak. Az írógépem egén összegyűlt, mondom, s tudod, hogy gyűjtötték, némi nyári felhő. A feleségem, több mint harminc éve van, beéri valami hümmögéssel. Türelmes. Ismer minket, magamfajtákat, s nem kockáztat. Alkudtunk mi, elég sokat. Neki kevesebbet lehet. Nagy bírálóm, nem tévedhet. Azt mondja, jobb volt Tamási és Örkény. Mondom, tudom Hölgym, tiszta töltény. Tőlem aztán írhat, ha van kinek. Hidd el, még a vállvonás is bírálát. Nem akarok valaki után surranni vagy éppen osonni. Vacsorára jönnek sokan, várta őket, aki tudta. A haragom. Tudatos és megrendezett. Meghallgatják, aztán másról kérdeznek. Ne sértődjek, engem faggatnak. A titkaim kellenek nekik. Lányom is van 79 óta. Nem a madár hozta. – Ne a nagyoknak, azoknak elegen írnak, s eleget. Mégsem fogadják meg, akkor te se tudod megjavítani őket. 86-tól fiam is van, a gépek csak szépek, nem attól mennek, ha nézem azokat, s kívánsága: – Édesapám, mondjál mesét. Modernet, vidámat, s mégis egészet, frisset, hogy aztán abba vissza lehessen vele térni is, ha kell. Ha nem, legalább ne a farkas egyen vagy a sárkány. Mindenki, mindent kérjen – adjon, csak ne egyen meg senki, semmit, vagy éppen semmi senkit. A mese aztán lehet rajzfilm. Vagy akármiféle film. Játszani is lehessen bábokkal. Ha akármilyen a film. Mert a báb s a rajz semmi más, mindazért, amit nem tudunk, vagy nem akarunk megmutatni. Megteszik maguktól. A tanácsadóm aggódik, a családra is jusson idő, csak ígéretsz az asszonyodnak. A kiadóm is bele szól, most eljött a továbbolvasás ideje, nincs mese. Senkit sem érdekel az öreg bútor reccsenése s a falevelek sejtelmes zizzenete. Az irodájában kuksoló szerkesztő csak tudja. Mint a katolikus pap, érzi a család vénáját. Érzi, távolról felsejlőn. Szuperszónikusan suhanunk. Tudod, egy-kettőre rád kenik, hogy valami olyan formát választottál, ami már az olvasóknak sem megy. Mióta felkerült a neved, az elektronikus könyvtár szerzőlistájára, mintha kevesebb lenne a hümmögés.

VÁRKONYI KITTI KATALIN

Budapesten született, és nevelkedett. Novellákat, kisepikát, meséket és verseket ír.

Többek között:

2007-ben jelent meg a *Varjuckó* című mesekönyve, majd egy év után a *Varjuckó karácsonya* is, a Garbó Kiadó gondozásában,

2009-ben megírta a *Varjuckó költözik* című befejeését is a meseregénynek.

2009-ben készítette a *Fészekrakó* nevet viselő társasjátékot is, amit szintén a Garbó Kiadó forgalmaz.

Szintén ekkor nyert a Földművelésügyi Minisztérium által kiírt pályázaton megjelenést, a *Csodaburgonya* című mesével. Ebben az évben nyert az Aranytíz pályázaton különdíjat, a *Nyomorultul* című novellája.

2010-ben a Pécsi Múzeumok Igazgatósága által kiírt pályázaton nyert megjelenést, a *Verébszárnyú hajnaltündér* meséjével.

2011-ben megjelent az *Elő a macskával!* című ifjúsági regénye a Z-press Kiadónál, amit az Alba-Negra Kiadó e-könyv formában egy évig publikált.

2011. évben szerkesztette és kiadta a *Pegazus* című antológiát, melyben kortárs szerzők írásait jelentette meg.

Írásaiban az emberi kapcsolatok életet meghatározó szerepe jelenik meg, hol humorral, hol szatirikus gúnnyal, hol pedig fájdalmas erővel. Értékrendje a tiszta erkölcs, az ember és az állatok tisztelete. Egyenes jellemábrázolással, sok derűvel, meséiben is tanulságként ezt jeleníti meg.

VASS ANTÓNIA

16 éves korom óta írok kisebb történeteket. Körülbelül ekkor kerített végleg bővítő körébe a színház, és fordultam a dráma irányába. 2014 óta saját drámaíró műhelyt is vezetek. Bár a drámaírás a mai napig nagy szenvedélyem, egy idő után – 2012 körül – úgy éreztem, hogy nem tudom már csak párbeszédekben elmondani a gondolataim, így kerültem kapcsolatba a novellákkal. Számos pályázaton szerepeltem sikerrel, lettem első, illetve második helyezett, mégis, amire eddig a legbüszkébb vagyok, az a Csehov halálának 110. évfordulója alkalmából meghirdetett adaptációs pályázat különdíja.

VASS VERONIKA

Rendkívüli magyar szakos tanárain hatására tizenévesen kezdtem verset, majd prózát írni. Jó pár év kihagyás után az írás újra az életem része lett. Alkotásaim antológiákban, irodalmi folyóiratokban jelennek meg.

Kedvenc témám a természet, az ember, az emberi gyarlóságok.

DUŠKA, VRHOVAC

Duška Vrhovac, pesnik, pisac, novinar i prevodilac, rođena je 24. marta 1947. godine u Banja Luci. Studirala je na Filološkom fakultetu Univerziteta u Beogradu i diplomirala Opštu književnost i teoriju književnosti. Radila je u raznim medijima i sarađivala sa najznačajnim listovima u zemlji. Objavila je preko 20 knjiga poezije, od kojih su neke, delimično ili u celini, prevedene i objavljene na 20 jezika širom sveta.

Član je Udruženja književnika Srbije i Udruženja književnih prevodilaca Srbije. Ambasador je Pesnika sveta u Srbiji i potpredsednik ove organizacije za Evropu. Dobitnik je domaćih i međunarodnih književnih nagrada i priznanja. Živi i radi u Beogradu.

Duška Vrhovac költő, író, újságíró és műfordító 1947. március 24-én született Banja Lukán. A Belgrádi Egyetem Bölcsészettudományi Karának Általános Irodalmi és Irodalomelméleti Tanszékén szerzett oklevelet. Több médiában dolgozott, és az ország legjelentősebb lapjainak volt munkatársa. Több mint 20 verseskötete jelent meg, melyekből néhányat, részben vagy teljességében, 20 nyelvre fordítottak le és jelentettek meg világszerte.

Tagja a Szerbiai Íróegyesületnek és a Szerbiai Műfordítók Egyesületének. A Világ Költői elnevezésű szervezet szerbiai nagykövete és európai alelnöke. Számos hazai és nemzetközi irodalmi díjban és elismerésben részesült.

Belgrádban él és alkot.

WILHELM JÓZSEF

1970-ben születtem a németországi Tübingenben. Szerbiában, a hagyományairól és búcsújáró helyéről ismert Doroszlón élek. Tanárként dolgozom. Történelmet tanítok.

A családi életem, a tanári hivatásom, a művelődésszervezés mellett az írás életem kedves és szerves része. Verseimet, prózáimat, ismeretterjesztő írásaimat a Kilátó, a Napút, a Sikoly, a Képes Ifjúság, a 7 Nap, a Fókusz, a Családi Kör, a Bácsország, a Dunatáj, a Magyar Szó és más újságok közölték, valamint interneten a vajdasági

zEtna, a felvidéki Szőrös Kő, a magyarországi Spanyolnátha, a SzegediLap, a Kartc Irodalmi és Művészeti Online Folyóirat. Több antológiában is megjelentem: Herceg János centenáriuma, Szeged effekt 2, Gion Nándor novellapályázat 2013, Az önismeret művészei I-II., Napút – Halomban haiku. Bár nagy örömmel szolgál számomra, hogy megjelenhetek, mégis ennél sokkal fontosabb, hogy írásaim által kiteljesedhetek lelki és szellemi téren egyaránt. Köszönöm az életnek, a teremtnak, hogy megnyitotta előttem az alkotás misztériumát! Ennek köszönhetően a rideggé vált világ fonákságaiban a szépség, az életöröm apró megnyilvánulásait kísérelhetem figyelemmel a magam, és remélem az olvasóim örömére.

ZSATKOVICS EDIT

1951. február 8-án születtem a Vízöntő havában. Debrecenben élek. Talán szüleim korai elvesztése miatt kezdtem el írni nagykorúságom kezdetén. Bölcsész végzettségű vagyok. Voltam orvos-írnok, egészségnevelő, közművelődés-szervező, újságíró, tudományos segédmunkatárs, könyvtáros. Pályámat szociális munkával zártam.

Írásaimat ifjúsági és üzemi lapok közölték. 2008 óta több versemet antológiákba szerkesztették (Accordia Kiadó, Barátok Verslista, Anárbo Kiadó, Napkorong, Napút, Univerzum Művészei, Holnap Magazin és Kiadó). Úgy érzem, továbbra is lenne közlendőm, a szépirodalom közelében szeretnék maradni.

Az Őszikék-díj bronz plakett
Návay Sándor szobrászművész alkotása.

www.hodmezovasarhely.hu

www.nlvk.hu

www.pafi.hu

www.tjm.hu

www.vasarhelyilatohtar.hu

Dr. Kovács László professor emeritus, USA

Fuchsz Máté Hochschule Weihenstephan Triesdorf

tudományos munkatárs, Németország

TÁMOGATÓINK

